

Pryzmat

Pismo informacyjne Politechniki Wrocławskiej
Nr 164 marzec 2003

Pierwsze certyfikaty KAUT

Sukiennice krakowskie były świadkiem wręczenia certyfikatów KAUT, które poświadczają wysoką jakość kształcenia na akredytowanych kierunkach.

Komisja Akredytacyjna stawia na jakość. Przyznane certyfikaty to wynik dwóch lat jej pracy.

Prof. E. Trocka-Leszczynska odbiera certyfikat dla kierunku *architektura i urbanistyka* z rąk przewodniczącej KAUT prof. A. Koneczakowskiej.

Certyfikaty KAUT z rąk prof. R. Tadeusiewicza rektora AGH przyjęli następnie prof. W. Kollek (Wydz. Mechaniczny) dla kierunków *mechanika i budowa maszyn* oraz *automatyka i robotyka*, prof. Z. Gnutek (Wydz. Mechaniczno-Energetyczny) dla kierunku *mechanika i budowa maszyn*, a prof. Z. Hasiewicz (Wydz. Elektryki) dla kierunków *informatyka* oraz *automatyka i robotyka*.

Uroczyste wręczenie certyfikatów KAUT

Dwa lata pracy Komisji Akredytacyjnej Uczelni Technicznych, w tym rok wysiłków nad praktyczną realizacją postępowań akredytacyjnych, zostały 4 marca uwieńczone uroczystym wręczeniem certyfikatów jakości 29 jednostkom kształcącym studentów na polskich uczelniach technicznych. Postępowanie akredytacyjne dotyczyło dotąd tylko (czy może: aż?) sześciu kierunków. Dlatego ubiegały się o nie wydziały, na których kształcą się w zakresie:

- automatyki i robotyki,
- elektrotechniki,
- architektury i urbanistyki,
- informatyki,
- elektroniki i telekomunikacji,
- mechaniki i budowy maszyn.

– Mieszczące się na AGH Biuro KAUT otrzymało w ostatnim roku 117 wniosków o akredytację, z których 44 poddano weryfikacji. – mówi sekretarz KAUT Jarosław Bułka. – Wymagało to ustalenia standardów akredytacyjnych dla poszczególnych kierunków. Zajmowało się tym ponad 130 ekspertów.

Wśród kilkudziesięciu kryteriów, którymi się kierowano, obok realizacji wymogów programowych były przede wszystkim osiągnięcia kadry naukowej danego kierunku, liczba praktyk krajowych i zagranicznych, warunki, w jakich prowadzone są zajęcia, wyposażenie pracowni, dostęp do Internetu oraz liczba studentów przypadająca na jednego pracownika.

Spośród 44 kierunków zaszczytu akredytacji dostąpiło 29, spośród których 25 wyróżniło się szczególnie uzyskując certyfikat na 5 lat. Pomniejsze braki, jak np. brak uprawnień wydziału do doktoryzowania w danej dziedzinie, skutkowało ograniczeniem uprawnień do 2 lat.

Certyfikat akredytacyjny nr 1 przypadł wrocławskiemu Wydziałowi Elektroniki

w uznaniu jakości kształcenia na kierunku *informatyka*. Wydział ma też certyfikat za kształcenie z zakresu *automatyki i robotyki*.

Dalsze wyróżnione jednostki to **Wydział Architektury** (kierunek: *architektura i urbanistyka*), **Wydział Mechaniczno-Energetyczny** (kierunek: *mechanika i budowa maszyn*) i **Wydział Mechaniczny** (kierunki: *mechanika i budowa maszyn* oraz *automatyka i robotyka*)

Prof. Jerzy Świątek podkreśla, że zorganizowane środowiskowe działania doprowadziły do osiągnięcia kolejnego etapu w realizacji zaleceń Karty Bolońskiej.

– Dzięki certyfikatом nasi absolwenci będą rozpoznawani na europejskim rynku pracy, na którym przyjdzie im niedługo konkurować. – twierdzi Prorektor ds. Nauczania PWr. – Certyfikat to korzyść zarówno dla nich, jak dla wydziałów. Ta inicjatywa podnosi rangę edukacji, a przywiezione akredytacje mobilizują innych.

Walor mobilizujący miała też sama uroczystość, która odbyła się 4 marca w Sali Hołdu Pruskiego krakowskich Sukiennic. Wśród dzieł polskiego malarstwa zebrali się główni bohaterowie: dziekani wydziałów, rektorzy polskich uczelni technicznych i członkowie KAUT z przewodniczącą prof. Alicją Konczakowską na czele. Dziekani otrzymali certyfikaty z rąk prof. Konczakowskiej i wiceprzewodniczącego KRPUT prof. Ryszarda Tadeusiewicza, rektora AGH. On też wygłosił dla zebranych wykład „Społeczności Internetu”.

Po zamknięciu pierwszego etapu prac Komisja Akredytacyjna może skupić się na prowadzonych już procedurach akredytacyjnych dla włókiennictwa, nawigacji, geodezji i kartografii, inżynierii materiałowej, zarządzania i marketingu oraz fizyki technicznej. Wkrótce przedmiotem prac staną się następne kierunki studiów. (mk)

Fot. Zbigniew Sulima/BIP-AGH

Gratuluje!

Spis treści

Uroczyste wręczenie certyfikatów KAUT .. 3	
ROZMAITOŚCI	4
Z SENATU	
VI Posiedzenie (27.02.03)	5
Seminarium kierownictwa Uczelni	6
Z wizytą w Zittau	6
Posiedzenie Kolegium Prorektorów	7
Nagrody dla absolwentów WBLiW	7
Nowo mianowani profesorowie na PWr	8
Jacek Aleksander Machnikowski	8
Andrzej Matyniai	9
Z KOMITETU BADAŃ NAUKOWYCH	
Posiedzenie KBN	10
Spotkanie ze związkowcami	10
Gospodarna biblioteka	11
Dar firmy Moeller dla elektryków	11
Europa wiedzy	12
Rola uniwersytetu w Europie wiedzy	15
II Międzynarodowa Konferencja CAMT ...	17
Heksalog etyczny prof. K. Tchonina	18
Z prasy akademickiej	
Wywiad z prof. T. Lutym	19
Publikacje i cytowania	20
Uczelnie doradcami Urzędu Miejskiego? ..	21
Konferencja Parlamentu Studentów	22
Głowy na elewacji GG PWr	23
„Nigeryjski łącznik” na PWr	27
Lista wystawców na IX WTKN	28
Program IX WTKN	28
Z prac RG SzW	30
Skorzystaj już dziś!	32
10 latFNP	34
Promocje doktorskie	36
Promocje habilitacyjne	39
Bal Sportowca	41
Filia w Wałbrzychu	41
Na Wydziałach	42
Volkswagen na Wydziale Mechanicznym ..	42
„Ziemia – kula u nogi”, czyli jeszcze raz o Hugonie Steinhausie ..	43
Apel	44
„Dni Otwarte” na PWr	44
Podziękowanie	44
Czy Odra nadal jest groźna?	45
KSIĄŻKI, które polecamy... ..	46

Przyznanie

Pismo Informacyjne Politechniki Wrocławskiej

Politechnika Wroclawska, Wybrzeże Wyspiańskiego 27, 50-370 Wrocław

Skład redakcji: Maria Kiswa (red.nacz.), Adam Kisielnicki,
Maria Lewowska, Krystyna Malkiewicz, Hanna Waškowska
Redakcja mieści się w bud D-5, pok. 7

tel. 320-22-89 (red.nacz.), 320-21-17, 320-40-67, telefaks 320-27-63

e-mail: przyzmat@pwr.wroc.pl, http://www.pwr.wroc.pl/politechnika/pryzmat/

Opr. graficzne, redakcja techniczna, DTP, skład i lamowanie: Adam Kisielnicki

Druk: Drukarnia Oficyny Wydawniczej PWr • Nakład 1.500 egz.

R O Z M A I T O Ś C I

AR BLIŻEJ EUROPY

28 lutego senat wrocławskiej Akademii Rolniczej poparł wniosek o nadanie godności doktora honoris causa tej uczelni komisarzowi Unii Europejskiej ds. rozszerzenia Guenterowi Verheugenowi. Uroczystość planowana jest na rozpoczęcie nowego roku akademickiego.

NOWE INFORMATORY

• Ukazał się nowy informator dla kandydatów na studia na PWw w roku akademickim 2003/2004 wydany przez Dział Nauczania. Jest obszerniejszy niż informator zeszłoroczny, gdyż poszerzono go o informacje dotyczące zasad rekrutacji osób z Nową Maturą 2002. Służy również pomocą kandydatom, którzy maturę uzyskali poza granicami Polski. Szerzej niż w zeszłorocznej edycji opisano też sprawy studenckie, działalność organizacji, agendę kultury i kół naukowych. Nowością jest przedstawienie możliwości nauki języków obcych na PWw i dane o dostępności budynków dla osób niepełnosprawnych.

Informator otrzymał staranną oprawę graficzną, chyba bardziej udaną niż w poprzedniej edycji. Wykorzystano przy tym zdjęcia pana Krzysztofa Mazura, przedstawiające detale budynków Politechniki i sceny z życia studenckiego.

• Równocześnie decyzją Kolegium Prorektorów ds. Nauczania Uczelni Wrocławia i Opola wydano podręczny informator regionalny p.t. „Studia we Wrocławiu i Opolu”. Prezentuje on ofertę edukacyjną wszystkich państwowych uczelni z wyszczególnieniem ich wydziałów, kierunków i specjalności.

TARED – TARGI EDUKACYJNE

14 marca Wydział Górniczy Politechniki Wrocławskiej został laureatem konkursu „na najciekawszych wystawców i najlepsze ekspozycje” IX Dolnośląskich Prezentacji Edukacyjnych TARED 2003. Nagrodę Patrona Honorowego min. Barbary Labudy przyznano mu za przygotowane przez wydział stoisko targowe. Materiałnym wyrazem sukcesu jest statuetka „Taredzik”. Wyróżniono również dziesięć innych ekspozycji, wśród nich Zespół Szkół nr 4 (nagroda przewodniczącego KRUWiO prof. T.Lutego) i Wydział Fizyki i Astronomii UWw (wyróżnienie marszałka woj. dolnośląskiego).

Na TARED 2003 odbywający się od 12 do 15 marca we wrocławskiej Hali Ludowej Politechniki Wrocławskiej przygotowała 15 stoisk, na których prezentowały się wszystkie wydziały, Dział Nauczania, Biblioteka Główna i Samorząd Studencki. Stoiska politechniczne stanowiły zablokowaną „uliczkę”. Zachętą dla odwiedzających je osób były rozdawane broszury i ulotki, a także informatory dla kandydatów na studia, między innymi wydany z inicjatywy Kolegium Prorektorów Wrocławia i Opola informator o wszystkich kierunkach studiów oferowanych przez uczelnie obu miast.

Jak zawsze targi obejmują również imprezy towarzyszące: prezentacje i warsztaty komputerowe pokazujące wykorzystanie Internetu na różnych szczeblach edukacji, prelekcje na temat zmian programowych i egzaminacyjnych. Przewidziane są także wykłady promujące zdrowy styl życia, gdyż od początku TARED we współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Krajowym Centrum ds. AIDS i Dolnośląską Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną prowadzi akcję „Czas dojrzewania, czas dorosłości”.

Atrakcją tegorocznych targów były *Imprezy Satelitarne* – dodatkowe prezentacje wystawców.

Szersze sprawozdanie – w następnym numerze „Pryzmatu”. (km)

NOWE PUBLIKACJE O PWw

Dział Współpracy Międzynarodowej wydał nową broszurę w języku angielskim zawierającą aktualne informacje o Politechnice Wrocławskiej. Publikacja ta jest dostępna w DWM, bud. A-1, pok.147.

W przygotowaniu jest duży informator o Uczelni.

ZESPÓŁ DS. PROJEKTU USTAWY

Decyzją nr 1 z 23 stycznia 2003 r. szef Kancelarii Prezydenta RP Jolanta Szymank-Deresz powołała Zespół do opracowania projektu ustawy o szkolnictwie wyższym.

W skład zespołu wchodzi:

- prof. Jerzy Woźnicki – przewodniczący Zespołu, prezes Fundacji Rektorów Polskich
- prof. Jerzy Błażejowski, przewodniczący Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego
- prof. Andrzej Jamiółkowski, przewodniczący Państwowej Komisji Akredytacyjnej
- prof. Tomasz Goban-Klas, sekretarz stanu w MENiS

- prof. Piotr Węgleński, rektor Uniwersytetu Warszawskiego
- prof. Jan Wojtyła, wiceprzewodniczący Komisji ds. legislacyjnych KRASP
- prof. Andrzej Balanda, przewodniczący Konferencji Rektorów Szkół Zawodowych
- prof. Mirosław Zdanowski, rektor Wyższej Szkoły Ubezpieczeń i Bankowości.

(„Przegląd Uniwersytecki”, miesięcznik UWw, luty 2003 r.)

DOKTORAT HONORIS CAUSA DLA MINISTRA M. KLEIBERA

Senat Politechniki w Darmstadt podjął uchwałę o nadaniu prof. Michałowi Kleiberowi doktoratu honoris causa za osiągnięcia w dziedzinie stosowania nowoczesnych technik komputerowych w badaniach naukowych.

Uroczystość wręczenia doktoratu odbędzie się 14 maja br. w Darmstadt.

Joanna Kulesza

TU WAMPIRY

9 kwietnia odbędzie się kolejna edycja „Wampiriady” – akcji oddawania krwi organizowana przez Komisję Uczelnianą NZS i Regionalne Centrum Krwiodawstwa.

Zapraszamy wszystkich chętnych (a odważnych) do budynku D-6 w godzinach od 9:00 do 14:00.

Czekają na Was drobne upominki: bilety do kina „Helios”, kubki, itp.

POZWÓL NAM SIĘ ZASSAĆ!!!

P.S.

Powstało Koło Honorowych Krwiodawców przy Politechnice Wrocławskiej.

Jeśli jesteś honorowym krwiodawcą lub chcesz nim zostać, skontaktuj się

z Andrzejem Majem amajek@o2.pl
(D-6 pok. 20, środa 13:00 – 14:00)

lub z Krystyną Malkiewicz
malkk@pwr.wroc.pl

(D-5 pok. 6, poniedziałek 9:00 – 10:00)

Z S E N A T U

VI posiedzenie Senatu

(27.02.2003)

• Senat zatwierdził wnioski o ponowne mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego PWR:

dr.hab.inż. **Sylwestra Kobiela** (W-2) i dr.hab.inż. **Artura Wilczyńskiego** (W-5)

• Konwent godności honorowych opracował nowy projekt regulaminu nadawania doktoratów h.c. W myśl ustawy o nadaniu tego tytułu wnioskuje rada wydziału, ale proponuje się, by zasadniczo postępowanie toczyło się w Senacie, a decyzja zapadała na podstawie uchwały podejmowanej na wniosek Rektora. Inicjatorami nadania d.h.c. mogą być Rektor, Komisja Senacka ds. Akademickich, Kadry Naukowej i Etyki, dziekan wydziału uprawnionego do habitowania i grupa profesorów tytularnych.

Prof. **W.Kollek** zgłosił propozycję podwyższenia progu wymaganego poparcia wniosku do 2/3 statutowego składu Senatu, co nie znalazło poparcia. Przyjęto więc pierwotną propozycję (61:0:0)

• Przedstawiono wniosek o wszczęcie postępowania prowadzącego do nadania tytułu doktora h.c. PWR komisarzowi UE ds. badań naukowych **Philippe'owi Busquinowi**. Wnioskodawcą jest RW Elektrycznego. Zasługi i sylwetkę kandydata przedstawił prof. **A.Wiszniewski**. Podjęto uchwałę o wszczęciu postępowania. Funkcję promotora objął prof. **A.Wiszniewski**, na recenzentów wyznaczono prof. **Michała Kleibera** (KBN), prof. **Macieja Grabkiego** (FNP) i prof. **Stefana Jurgę** (Centrum Integracji Europejskiej w Poznaniu).

Wniosek przyjęto (61:1:2). Termin uroczystości: 23 maja br.

• Prof. **J.Świątek** przedstawił projekt „Uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia” (USZJK). Postulat stworzenia go wynika z Karty Bolońskiej. Zwiększenie kontaktów z uczelniami europejskimi i nadchodząca kategoryzacja uczelni zmuszają do instytucjonalnej troski o podnoszenie jakości kształcenia i stworzenie mechanizmów jego monitorowania i doskonalenia.

Celem jest też popularyzacja wysokich standardów kształcenia na PWR w kręgach zainteresowanych (uczniów, pracodawców itd.).

USZJK opiera się na monitorowaniu standardów akademickich, ocenie realiza-

cji programów nauczania i zajęć dydaktycznych, udostępnianiu informacji na temat kształcenia i tworzeniu mechanizmów realizacji tych zamierzeń.

Narzędziami będą m.in. hospitacje, podnoszenie kwalifikacji dydaktycznych kadry, ankiety oceny kursów, zbieranie opinii absolwentów i ocena materialnej bazy służącej kształceniu i nowoczesnych usług.

Potencjalny kandydat na studia powinien móc poznać program dydaktyczny PWR z charakterystyką kierunku studiów, sylwetkę absolwenta, program nauczania, plan studiów, szczegółowe programy poszczególnych kursów (przedmiotów), realizowany system punktowy (ECTS), wymagania egzaminacyjne i wymagania stawiane pracom dyplomowym.

USZJK i związane z nim Wydziałowe SZJK pozwolą doskonalić proces dydaktyczny i politykę kadrową (łącznie z właściwym systemem nagród), wspierać innowacje dydaktyczne itp. Senat i rady wydziałów będą regularnie dokonywać analizy i oceny funkcjonowania systemu.

Komisje senackie poparły projekt.

Prof. **A.Weron** podkreślił wagę mechanizmu rekrutacji studentów (wprowadzić egzaminy!). Prof. **J.Zwoździak** wyraził obawę co do proponowanych zasad oceniania i standardów poufności informacji. Dyr. **A.Kaczkowski** proponował, by badać, jak uczelnia jest oceniana przez środowiska zewnętrzne.

Prof. **E.Rafajłowicz** poruszył kwestię presji studentów na podnoszenie ocen związanej z systemem stypendialnym; stwierdził, że można ją ograniczyć określając prawo do stypendium nie wysokością średniej ocen, ale odsetkiem stypendystów. **JM Rektor** odparł, że jest to problem analizowany przez prorektora ds. studenckich i samorząd studencki.

Senat zatwierdził projekt (60:1:3).

• Prorektor ds. studenckich **dr K.Rudno-Rudziński** przedstawił zebraniem analizę działalności studenckiej. Dane liczbowe uzupełniono interesującym filmem o organizacjach studenckich wykonanym przez Telewizję Studencką „Styk”.

Bogata działalność samorządu studenckiego, związków, zrzesseń, etc. odbywa się pod formalnym patronatem i materialnym mecenatem uczelni. Pomoc polega na finansowaniu działalności, opiece merytorycznej, współpracy kadr i obsłudze księgowej. Szczegóły współpracy zależą od tego, czy chodzi o organizację pozauczelnianą (reje-

strowaną w oparciu o prawo o stowarzyszeniach), czy uczelnianą (artystyczną, sportową, SNS itp.)

Samorząd tworzą wszyscy studenci (32.000 osób!). Ponadto jest 14 organizacji pozauczelnianych, 21 agend kultury i 34 zarejestrowane koła naukowe. W sumie: 70 podmiotów. Liczbę aktywnie działających studentów szacuje się na 2431 osób, ale grono „odbiorców” (wynikające m.in. z zasięgu pism „Semestr” i „Żak”) to ok. 218.000.

Władze uczelni chcą wspierać rozwój organizacji w sposób przemyślany, zwłaszcza wspomagać kształcenie i rozwój postaw prospołecznych oraz zdrowy tryb życia, rozwijać uzdolnienia i predyspozycje liderów oraz zachęcać do promowania uczelni. Dąży się do wspierania struktur wydziałowych samorządu. Ze względu na ograniczone możliwości finansowe władze uczelni oczekują, że wydziały wesprą merytoryczną działalność kół naukowych.

W dyskusji prof. **J.Zwoździak** podkreślił potrzebę starań o podniesienie kultury osobistej studentów, a przedstawiciel samorządu **K.Maj** przypomniał o zasługach prof. **J.Zwoździaka** w zdobywaniu sponsorów zewnętrznych dla studenckich akcji. Akcje te mają dla uczelni wymiar promocyjny, **K.Maj** zachęcał więc, by i inni pracownicy wzięli pod uwagę taką formę pomocy studentom.

• Senat wyraził zgodę (63:0:0) na utworzenie na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym Wydziałowego Zakładu Inżynierii Lotniczej. Przedstawiający wniosek prof. **Z.Gnutek** przypomniał tradycję Wydziału Lotniczego PWR i będące jego dorobkiem zespoły: silników, napędów hydraulicznych, budowy lotnisk, sterowania śmigłowców, teorii silników odrzutowych itd. W oparciu o kadre byłego centrum w Oleśnicy można myśleć o przyszłej reaktywacji Wydziału Lotniczego.

• Postanowiono znieść (61:1:1) Polsko-Francuskie Centrum Inżynierii Systemów Przemysłowych, jako podległe bezpośrednio Rektorowi PWR. Zostało przeniesione na Wydział IZ jako studium podyplomowe.

• Wyrażono zgodę (61:0:2) na zawarcie umowy PWR z Fraunhofer-Anwendungszentrum z Cottbus. Oznacza to dla naszej uczelni włączenie się we współpracę w programach unijnych.

• **JM Rektor** poinformował o seminarium kierownictwa PWR, jakie odbyło się

Z S E N A T U

◀ w Szklarskiej Porębie. Omawiano m.in. sprawy informatyzacji, budżetu, własności intelektualnej.

Omówił posiedzenie KRUiO w dn. 18 lutego, KRPUT w Krakowie (sprawy finansów) i spotkanie rektorów u prezydenta Wrocławia (wydaje się ono dobrym prognostykiem na zinstytucjonalizowaną współpracę uczelni z miastem; np. joint venture ww. podmiotów mogłoby pozwolić uniknąć niektórych procedur przetargowych).

- **JM Rektor** wręczył dyplomy będące wyrazem uznania dla wydziałów, których kierunki kształcenia uzyskały akredytację. Warto pamiętać, że certyfikat KAUT nie jest jedyną możliwą formą akredytacji. Wydział Chemiczny uzyskał świadectwo akredytacyjne UKA.

- W materiałach dostarczonych członkom Senatu drogą elektroniczną znajdują się opracowania BG i OINT na temat dorobku publikacyjnego pracowników PWr i jego cytowań. (Temat ten poruszamy odrębnie.)

- **JM Rektor** poruszył problem zawieszonych procedur rozliczania delegacji. Wynika on z planowanego przez Min. Finansów zwolnienia z opodatkowania delegacji z państwowych i samorządowych instytucji. Nowe przepisy wchodzi właśnie w życie.

- Zaprosił też na koncert Orkiestry Kameralnej i wystawę „Głowy Politechniki Wrocławskiej”

Następne posiedzenie Senatu 20 marca, godz. 14.00. (mk)

Seminarium kierownictwa Uczelni Z wizytą w Zittau

W domu wypoczynkowym PWr w Szklarskiej Porębie odbyło się w dniach 20-22 lutego seminarium, w którym uczestniczyły władze rektorskie, dziekani, specjaliści z zakresu finansów, inwestycji, aparatury, informatyzacji, ochrony własności intelektualnej i innych.

Zapoznano się z szeregiem referatów, których lista obrazuje tematykę obrad.

- „**Informatyzacja PWr**” - prof. Adam Grzech
- „**Dział Informatyzacji – zadania i zasady współpracy z jednostkami organizacyjnymi Uczelni**” – dr inż. Lesław Sieniawski
- „**Systemy poczty elektronicznej**” – dr inż. Lesław Sieniawski
- „**Wirtualna Politechnika**” – prof. Adam Grzech
- „**Prezentacje m.in. systemu obsługi Senatu, przykład portalu edukacyjnego**” – dr inż. Lesław Sieniawski
- „**Założenia do opracowania budżetu na 2003 rok**” – prof. Ernest Kubica

- „**Projekt zasad podziału dotacji na działalność dydaktyczną na lata 2003 i 2004**” – prof. Ernest Kubica
- „**Badania naukowe i współpraca z gospodarką**” – prof. Tadeusz Więckowski
- „**Biuro Grantów i Współpracy z Regionem – zadania. Stypendia instytucjonalne Marie Curie w 6 PR**” – mgr inż. Elżbieta Mazurek
- „**Fundusze strukturalne**” – dr inż. Mieczysław Ciurla
- „**Dział Nauki – zadania, problemy, zamierzenia**” – dr inż. Kazimierz Grabas
- „**Inwestycje aparaturowe – kryteria, laboratoria badawcze, certyfikacja, aparatura unikatowa**” – inż. Antoni Tarczewski
- „**Problematyka ochrony własności intelektualnej w Uczelni**” – mgr Halina Winohradnik
- „**Strategiczny plan inwestycji i zagospodarowania przestrzennego**”, „**Komisja Oceny Projektów Inwestycji i Remontów**” – prof. Ernest Kubica. 📌

12 marca Prorektor ds. Organizacji prof. Ernest Kubica reprezentował Politechnikę Wrocławską na uroczystościach objęcia władzy przez nowego rektora Hochschule Zittau/Goerlitz. Uczelnia ta jest związana z PWr współpracą w ramach Regionu Nysa. Praktyczny wyraz tej działalności to wspólne kształcenie grupy studentów przez trzy uczelnie: czeską w Libercu, polską – Filię PWr w Jeleniej Górze i wyżej wymienioną szkołę niemiecką.

Wybory rektora odbyły się 29 stycznia. Nowy rektor prof. Reiner Hampel będzie pełnił funkcję do 2006 r.

Uroczystość odbyła się tradycyjnie w murach zabytkowego ratusza w Żytawie (Zittau). Forma uroczystości jest nieco inna niż w Polsce. Zdejmowany z szyi dotychczasowego rektora łańcuch jest składany na poduszce, a następnie zawieszany na szyi elekta. W trakcie uroczystości wygłaszanych jest szereg okolicznościowych wystąpień. Tym razem poza obydwoma rektorami przemawiali minister nauki w krajowym rządzie Saksonii Matthias Roessler, burmistrzowie Zittau i Goerlitz oraz radny okręgu Loebau-Zittau Guenter Vallentin.

Głównym tematem były związki nauki z gospodarką – jak widać problem zawsze aktualny na uczelni o profilu technicznym.

Ustępujący rektor – prof. Dietmar Reichel podkreślał też dobre kontakty z polską społecznością. Gościem na uroczystości był także rektor Kolegium Karkonoskiego prof. Tomasz Winnicki. Symptomatyczny jest też fakt, że w Zittau studiuje grupa Polaków, dla których Hochschule Zittau/Goerlitz jest najbliższą uczelnią. Nieobojętna jest tamtejsza dobra baza socjalna. Czy jest to znak nowych wyzwań, jakie czekają polskie uczelnie po zjednoczeniu Europy? 📌

Uczestnicy seminarium przed domem PWr

Fot. prof. E. Trocka-Leszczynska

Posiedzenie Kolegium Prorektorów

(14 stycznia 2003)

1. Projekt regulaminu konkursu na najlepszego studenta, absolwenta i koło naukowe uczelni Wrocławia i Opola.

Prof. Jerzy Świątek zrelacjonował spotkanie u wicemarszałka Leszka Ryka. Poinformował, że na potrzeby programu „zDolny Śląsk” powołano we Wrocławiu kapitułę zajmującą się rozdziałem stypendiów dla młodzieży szkolnej. Teraz inicjatywę rozszerzono o stypendia dla studentów. W tym roku przyznano dwa stypendia dla najlepszych absolwentów

wyższych szkół artystycznych (Akademii Muzycznej oraz ASP). L. Ryk zaproponował dodatkowe dwie nagrody dla studentów pozostałych szkół wyższych.

Prof. J. Świątek przedstawił niezależną od wyżej wymienionej inicjatywę prorektorów, by zorganizować konkurs środowiskowy na najlepszego studenta, absolwenta i koło naukowe uczelni Wrocławia i Opola.

Ustalono że Kolegium Prorektorów obejmie patronat nad konkursem na najlepszego absolwenta i koło naukowe uczelni Wrocławia i Opola, natomiast wyłonienie najlepszych studentów będzie się odbywać na poziomie uczelni lub poprzez konkurs Primus Inter Pares.

2. Inżynieria materiałowa – studia in-

terdyscyplinarne.

Profesor J. Świątek przypomniał, że w ubiegłym roku Akademia Medyczna, Akademia Rolnicza, Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Wrocławski oraz Państwowa Akademia Nauk wspólnym wysiłkiem stworzyły program kształcenia w zakresie inżynierii materiałowej. Mimo wydania informatora i uruchomienia strony www nie doszło do realizacji tego zamierzenia ze względu na małą liczbę chętnych. Profesor J. Świątek zadeklarował chęć ponownego podjęcia tej inicjatywy. W związku z tym poprosił o desygnowanie przedstawiciela każdej uczelni, który koordynowałby ten program.

Następnie odbyło się spotkanie opłatkowe.

(na podstawie protokołu mgr M.Szałaty)

Nagrody dla absolwentów WBLiW

Został już rozstrzygnięty kolejny „Konkurs na najlepszą pracę dyplomową na Wydziale Budownictwa Lądowego i Wodnego Politechniki Wrocławskiej”. Jest on organizowany się z inicjatywy Koła Zakładowego nr 1 Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa działającego przy PWr, a patronował mu dziekan W-2 prof. dr hab. inż. Ryszard Izbicki.

Podczas uroczystego spotkania, które odbyło się 7 marca w Biurze Wystaw Dolnośląskiego Produktu, w obecności prorektora PWr prof. Jerzego Świątka, dziekana WBLiW prof. Ryszarda Izbickiego, przewodniczącego Zarządu Głównego PZITB mgr inż. Tadeusza Nawracaja, przewodniczącego Dolnośląskiej Izby Budownictwa dr Jerzego Jasieński, prof. PWr, działaczy stowarzyszenia oraz studentów niższych roczników (członków PZITB) ogłoszone zostały wyniki konkursu. Autorzy nagrodzonych prac dyplomowych oraz ich promotorzy otrzymali z rąk dziekana WBLiW

prof. R. Izbickiego oraz przewodniczącego Zarządu Wrocławskiego Oddziału PZITB dr Mariana Persony nagrody ufundowane przez Wrocławski Oddział PZITB.

Komisje Dyplomowe zgłosiły na konkurs 15 wyróżniających się prac dyplomantów studiów dziennych WBLiW z 2002 roku. Były to:

1. „Projektowanie przeszkleń fasad i przekryć dachowych ze szkła strukturalnego” – **Izabela Fornalczyk** (opiekun pracy dr inż. Jan Gierczak),

2. „Oszacowanie nośności granicznej istniejącej jednopowłokowej kopuły prętowej” – **Paweł Niźniowski** (opiekun pracy dr inż. Jan Rządkowski),

3. „Analiza czasowo-kosztorysowa realizacji wybranego obiektu budowlanego” – **Katarzyna Rynewka** (opiekun pracy dr inż. Bożena Hoła),

4. „Ocena techniczno-ekonomiczna efektów stosowania izolacji transparentnych w budynkach” – **Elżbieta Treła** (opiekun pracy dr hab. inż. Henryk Nowak prof. PWr),

5. „Analiza pracy zespolonych przęseł mostowych w postaci betonowej płyty pomostowej i stalowej struktury prętowej” –

Wojciech Zielichowski-Haber (opiekun pracy dr inż. Czesław Machelski),

6. „Projekt częściowo prefabrykowanej żelbetowej wieży wodnej ze zbiornikiem cylindrycznym o pojemności 1200 m³” – **Marcin Sobiecki** (opiekun pracy dr inż. Jacek Dyczkowski),

7. „Projekt stalowej piętrowej trybuny na torze wyścigów konnych” – **Piotr Szczerba** (opiekun pracy dr hab. inż. Bronisław Gosowski prof. PWr),

8. „Projekt budowlany krytego basenu pływackiego z zapleczem” – **Przemysław Tomczak** (opiekun pracy dr inż. Bogdan Podolski),

9. „Dostosowanie istniejących obiektów budowlanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych” – **Honorata Jankowska** (opiekun pracy prof. dr hab. inż. Lech Śliwowski),

10. „Realizacja remontu i wzmocnienia żelbetowych silosów wolnostojących na nasiona oleiste” – **Damian Kobylt** (opiekun pracy prof. dr hab. inż. Juliusz Mrozowicz),

11. „Projekt konstrukcji budynku kościoła w Warszawie Wilanowie” – **Andrzej Kuszel** (opiekun pracy dr hab. inż. Sylwester Kobiela prof. PWr),

12. „Projekt zintegrowanego obiektu hotelowego w budynku Podzamcza Zespołu Książ” – **Angelika Malik** (opiekun pracy dr hab. inż. Jerzy Jasieńko prof. PWr),

13. „Projekt konstrukcji wsporczej pod turbozespół o mocy 200 MW” – **Maciej Pawlak** (opiekun pracy dr inż. Dariusz Styś),

14. „Projekt mostu nad rzeką Pilicą w ciągu drogi krajowej nr 7 Warszawa – Kraków” – **Przemysław Tomczyk** (opiekun pracy dr inż. Jerzy Onysyk),

15. „Projekt systemu przekryć strukturalnych o spadkach przekątnych” **Dariusz Wojcyszyn** – (opiekun pracy prof. dr hab. inż. Antoni Biegus).

Prof. R. Izbicki (pierwszy z lewej) i dr M. Persona wręczają dyplom i książkę wyróżnionemu absolwentowi W-2 Przemysławowi Tomczakowi. Z prawej stoi opiekun pracy – dr B. Podolski.

NOWO MIANOWANI PROFESOROWIE Z POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ

Jacek Aleksander Machnikowski

Jacek Machnikowski urodził się 6 września 1945 r. we Włoszakowicach (woj. wielkopolskie). Po ukończeniu liceum ogólnokształcącego w Lesznie (1962 r.) rozpoczął studia na Wydziale Chemicznym PWr.

Po studiach (1968 r.) został zatrudniony na stanowisku asystenta-stażysty w Katedrze Technologii Węgla, a od 1969 r. jest pracownikiem Instytutu Chemii i Technologii Nafty i Węgla PWr. Stopień naukowy doktora nauk technicznych nadała mu w 1976 r. Rada Naukowa Instytutu Chemii i Technologii Nafty i Węgla PWr za pracę „*Otrzymywanie, struktura i własności węgla pirolitycznych*”, wykonaną pod kierunkiem prof. dra hab. inż. S. Jasięki i wyróżnioną nagrodą Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Stopień doktora habilitowanego nauk technicznych uzyskał w 1994 r. na podstawie rozprawy „*Kształtowanie anizotropowej struktury w produktach karbonizacji paków pochodzenia karbochemicznego*”. W 2000 r. został powołany na stanowisko profesora nadzwyczajnego PWr. Postanowieniem z 22 stycznia 2003 r. Prezydent RP nadał mu tytuł naukowy profesora nauk technicznych.

Prof. J. Machnikowski odbył długoterminowe staże naukowe w Northern Carbon Research Laboratories, University of Newcastle upon Tyne w Wielkiej Brytanii (1978-79 i 1985) oraz, jako stypendysta UE, w Instituto Nacional del Carbon (INCAR) w Oviedo w Hiszpanii (1993). Wielokrotnie przebywał z krótkimi wizytami i referatami w ośrodkach z którymi utrzymuje współpracę naukową: Université de Metz (Francja), INCAR w Oviedo, National Institute for Resources and Environment w Tsukubie (Japonia) oraz Centre de Recherche sur la Matière Divisée, CNRS-Université d'Orléans (Francja).

Specjalnością naukową prof. J. Machnikowskiego jest chemia i technologia węgla i materiałów węglowych. Jego pierwsze prace badawcze dotyczyły otrzymywania i właściwości węgla pirolitycznych oraz wykorzystania procesu pirolizy węglowodorów (CVD) do uszlachetniania tworzyw grafitowych. Po doktoracie głównym przedmiotem jego zain-

teresowania zostały substancje pakowe jako surowce do otrzymywania konwencjonalnych i nowej generacji materiałów węglowych. Wniósł znaczący wkład w poznanie zjawisk kształtowania się optycznie anizotropowej tekstury materiałów węglowych w procesie karbonizacji paków węglowych. Zastosowanie oryginalnych metod rozdzielania w połączeniu z nowoczesnymi metodami analizy otrzymanych frakcji pozwoliło na pogłębienie wiedzy na temat budowy paku i roli reakcji przenoszenia wodoru w przemianach termicznych. Najnowsze prace dotyczą przede wszystkim otrzymywania materiałów węglowych dla tak perspektywicznych zastosowań, jak nowoczesne systemy adsorpcyjnego i elektrochemicznego magazynowania energii (adsorpcja metanu, ogniwa litowo-jonowe, kondensatory podwójnej warstwy elektrycznej). Stosowane metody modyfikacji właściwości produktu węglowego obejmują ko-pirolizę paku z polimerami, dotowanie azotem i borem, aktywację wodorotlenkiem potasu. Prof. J. Machnikowski jest autorem lub współautorem ponad 100 oryginalnych prac naukowych z tego zakresu publikowanych w krajowych i zagranicznych czasopismach i materiałach konferencyjnych, jednej monografii i jednego patentu. Wyniki badań prezentował na około piętnastu konferencjach międzynarodowych i wielu krajowych. Jest też współautorem dwóch skryptów z zakresu chemii ogólnej i technologii paliw.

Prof. J. Machnikowski kierował (bądź kieruje) realizacją pięciu projektów badawczych KBN (w tym dwóch promotorskich) oraz kilkunastu prac badawczych zleconych przez przemysł i instytucje badawcze. W latach 1998-99 był koordynatorem prac badawczo-rozwojowych w ramach projektu celowego „*Modernizacja technologii nasycania (impregnacji) wyrobów z węgla uszlachetnionych*” realizowanego w Zakładach Elektrod Węglowych w Raciborzu. Określenie parametrów jakościowych lepszyczy i syciw dla budowanej instalacji nasycania i opracowanie metody poprawy efektywności procesu przez modyfikację dostępnych na rynku syciw miało istotne znaczenie dla osiągnięcia poprawy zdolności produkcyjnej instalacji i jakości nasycanych elektrod.

Działalność dydaktyczna prof. J. Machnikowskiego koncentruje się od kilku lat głównie na pracy ze studentami specjalności *Paliwa i energia a środowisko*, której jest kierownikiem. Jest też koordynatorem kursu wydziałowego „*Chemia Środowiska*”. Był opiekunem 22 prac magisterskich wykonanych na Wydziale Chemicznym i promotorem dwóch zakończonych prac doktorskich. Dwa przewody są w trakcie realizacji, w tym

jeden wspólnie z Uniwersytetem w Metz (co-tutelle). Recenzował cztery rozprawy doktorskie.

Od roku 1995 pełni funkcję kierownika Zakładu Chemii i Technologii Węgla w I-3. W tym czasie podjęto w Zakładzie szereg nowych tematów badawczych łączących przeróbkę i wykorzystanie węgla kopalnych z problemami ochrony środowiska oraz dotyczących wytworzenia zaawansowanych materiałów węglowych. Rozwinięto też współpracę naukową z ośrodkami zagranicznymi w Hiszpanii, Belgii, Francji i Japonii. Jej efektem, obok licznych wspólnych publikacji, jest udział pracowników Zakładu w międzynarodowych projektach badawczych (w programach INCO-COPERNICUS, NATO Science for Peace Programme, Groupe de Recherche Européen, Jumelage) oraz w trzech projektach współpracy dwustronnej będących przedmiotem umów międzyrządowych. Uzyskanie habilitacji przez jednego ze współpracowników oraz wypromowanie przez pracowników Zakładu sześciu doktorów (cztery dalsze prace są w toku) świadczy o prawidłowym rozwoju kadry naukowej.

Działalność organizacyjna prof. J. Machnikowskiego na PWr obejmuje m.in. funkcje dyrektora Instytutu Chemii i Technologii Nafty i Węgla PWr (1991-1993 i 1996-1999) oraz przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich PWr (1999-2002). Od roku 1990 jest członkiem Rady Wydziału Chemicznego. W okresie studiów i kilka lat po studiach działał w AZS (był m.in. wiceprezesem Zarządu Klubu Uczelnianego PWr). W latach 1984-89 pełnił funkcję sekretarza naukowego Komitetu Karbochemii PAN, jest członkiem Rady Naukowej Zakładu Karbochemii PAN w Gliwicach i Zarządu Polskiego Towarzystwa Grafitowego. Był przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego International Conference on Structure and Properties of Coals (Wrocław 1991).

Za osiągnięcia naukowe otrzymał dwukrotnie nagrodę Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki (1977 i 1982 r.). Był wielokrotnie wyróżniany Nagrodą Rektora PWr i Dziekana Wydziału Chemicznego za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną. Posiada Złotą Odznakę Politechniki i Srebrną Odznakę AZS.

Jacek Machnikowski jest żonaty i ma czworo dzieci. Żona Helena jest adiunktem na Wydziale Chemicznym PWr, syn Paweł – adiunktem na WPPT PWr, syn Piotr – adiunktem na Wydziale Prawa i Administracji UW, córka Agnieszka studiuje prawo na UW, a najmłodszy syn Michał jest uczniem klasy maturalnej XII LO.

NOWO MIANOWANI PROFESOROWIE Z POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ

Andrzej Matynia

Andrzej Matynia urodził się 30 grudnia 1947 roku w miejscowości Pokój w województwie opolskim. W 1965 r. ukończył Liceum Ogólno-

kształcące im. Bolesława Chrobrego w Piotrkowie Trybunalskim, a studia na Wydziale Chemicznym PWr – w 1970 r. W 1974 r. uzyskał doktorat z nauk technicznych nadany przez Radę Naukową Instytutu Technologii Nieorganicznej i Nawozów Mineralnych PWr, a w 1986 r. stopień naukowy doktora habilitowanego na podstawie rozprawy *Problemy krystalizacji siarczanu sodu z kąpieli przedzalnicznych*. Praca ta została wyróżniona nagrodą Ministra Edukacji Narodowej (1988 r.).

Całą swoją działalność zawodową związał z Politechniką Wrocławską – początkowo jako doktorant, a następnie starszy asystent oraz adiunkt (1974 r.). W 1988 roku został powołany na stanowisko docenta, a w 1993 roku – profesora nadzwyczajnego PWr. 9 grudnia 2002 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał mu tytuł profesora nauk technicznych.

Obszar zainteresowań naukowych profesora Andrzeja Matynia obejmuje inżynierię procesową i technologię chemiczną. Specjalizuje się on w zagadnieniach krystalizacji masowej z roztworów, konstruowania i projektowania krystalizatorów, a także projektowania instalacji przemysłowych. Jego fascynacja krystalizacją zaczęła się jeszcze na studiach, gdy dostrzegł, że ten proces wciąż nie jest w pełni wyjaśniony. Mimo znacznego postępu w poznawaniu mechanizmów i praw rządzących powstawaniem i wzrostem kryształów oraz osiągnięć w projektowaniu i eksploatacji krystalizatorów przemysłowych, jest w niektórych przypadkach nadal bardziej „sztuką” niż „nauką”. Dzieje się tak dlatego, że w przemysłowym krystalizatorze ilościowe zależności między jakością produktu, kinetyką procesów zarodkowania i wzrostu kryształów, ścieraniem i rozdrabnianiem kryształów, właściwościami mieszaniny zawiesiny i warunkami hydrodynamicznymi są zazwyczaj złożone i nie dają się jednoznacznie i uniwersalnie określić. Do najważniejszych

osiągnięć poznawczych prof. Andrzeja Matynia i kierowanego przez niego zespołu *Modelowania procesów krystalizacji* zaliczyć można wyznaczenie podstaw fizykochemicznych krystalizacji dziesięciowodnego siarczanu sodu w układach wieloskładnikowych oraz dalszego przerobu tej soli na sól bezwodną. Opublikowane wyniki badań (12 publikacji) zostały wykorzystane w jedynej monografii poświęconej siarczanowi sodu (Romuald E. Garret, *Sodium Sulfate – Handbook of Deposits, Processing, Properties and Use*, Academic Press, San Diego, USA, 2001). W pełnym cyklu badawczym od badań podstawowych do wdrożenia w przemyśle farmaceutycznym opracowany został również proces krystalizacji kwasu L(+)-askorbinowego w wodzie i w roztworach z dodatkiem alkoholi alifatycznych, a także krystalizacja L-sorbozy, półproduktu w technologii otrzymywania witaminy C. Szczególne miejsce w jego badaniach zajmuje krystalizacja z reakcją chemiczną. Ten wyjątkowo złożony proces stanowi swoiste wyzwanie naukowe. Można tu wymienić otrzymywanie siarczanu baru w układach wieloskładnikowych (utyliczacja toksycznych soli po hartowaniu metali na dwa użyteczne produkty: siarczan baru i roztwór do produkcji nawozów mineralnych – rozwiązanie chronione dwoma patentami) oraz otrzymywanie hydroksyapatytu i struwitu w wyniku krystalizacji strąceniowej jonów wapnia i magnezu z wody, z roztworów rozcieńczonych, z wód kopalnianych, z wody morskiej, itp. Na kontynuację badań krystalizacji hydroksyapatytu i struwitu prof. Matynia otrzymał projekt badawczy KBN (2002–2005).

Do prowadzenia procesów krystalizacji opracował wraz z zespołem oryginalne konstrukcje krystalizatorów z wewnętrzną cyrkulacją zawiesiny wymuszaną strumieniową. Konstrukcje te chronione są 10 patentami i tworzą nową rodzinę aparatów łączących w sobie zalety krystalizatorów typu DTB (Draft Tube Baffle Crystallizer) oraz korzyści wynikające z zastosowania strumienicy zamiast mieszań lub pompy cyrkulacyjnej. Trzy z nich zostały wdrożone.

Prof. Andrzej Matynia ma w dorobku 1 monografię, 127 opublikowanych prac, w tym 73 artykuły w czasopiśmie i 54 opublikowane w całości referaty na konferencjach zagranicznych i krajowych, 16 patentów oraz ponad 80 prac niepublikowanych naukowo – technicznych i projektowych. Jest współautorem 13 wdrożeń.

Działalność dydaktyczna profesora koncentruje się wokół zagadnień związanych z inżynierią chemiczną i procesową, techno-

logią chemiczną, chemią techniczną. Opracował i prowadzi wykłady z *Projektowania instalacji przemysłowych*, *Aparatury przemysłu chemicznego*, *Krystalizacji z roztworów* – dla studentów Wydziału Chemicznego, *Podstaw inżynierii procesowej* – dla studentów WPPT i Wydziału Chemicznego oraz *Chemię* – dla studentów Wydziału Mechaniczno-Energetycznego. Prowadzi też *Projekt procesowy*. Jest bardzo zaangażowany w proces nauczania, brał udział w licznych konferencjach dydaktycznych, opublikował 5 artykułów poświęconych kształceniu studentów.

Prof. Andrzej Matynia był prodziekanem ds. dydaktyki i spraw studenckich Wydziału Chemicznego ubiegłych dwóch kadencji. Obecnie jest redaktorem wydawnictw w instytutcie, zastępcą dyrektora instytutu ds. nauki i rozwoju kadry, doradcą prorektora ds. zapewnienia jakości kształcenia, członkiem Senatu PWr. Jest rzeczoznawcą w zespole przy Zarządzie Głównym SITPChem w Warszawie w zakresie technologii chemicznej i inżynierii procesowej (produkty nieorganiczne), bieżącym Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w zakresie sporządzania ocen oddziaływania na środowisko, a także ekspertem Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej (UKA) i Komisji Akredytacyjnej Uczelni Technicznych (KAUT), przewodniczącym Zespołów Oceniających UKA, recenzentem Państwowej Komisji Akredytacyjnej. Ponadto jest wiceprzewodniczącym Zarządu Oddziału SITPChem we Wrocławiu i członkiem Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT we Wrocławiu.

Prof. Andrzej Matynia wypromował 3 doktorów nauk technicznych. Aktualnie jest promotorem 4 doktorantów, z których jeden zakończy rozprawę w bieżącym roku.

Za swoją działalność otrzymał dwie Nagrody Ministra Edukacji Narodowej, 18 Nagród Rektora i kilkanaście nagród Dziekana i Dyrektora Instytutu. Jest odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką PWr, Złotą Odznaką Honorową SITPChem, Złotą Odznaką Zasłużony dla Województwa Wrocławskiego i Miasta Wrocławia, Srebrną i Złotą Odznaką Honorową NOT, Odznaką Honorową za Zasługi dla Oświaty, Medalem Wojciecha Świątosławskiego, i Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Oprócz krystalizacji z roztworów jego pasją jest fotografia portretowa i poezja (napisał kilkaset wierszy i rymowanek). W ostatnich latach, z braku czasu – nad czym wielce ubolewa – musiał ograniczyć tę twórczość, a aparaty fotograficzne pokryły się kurzem. 📷

KBN KOMITET BADAŃ NAUKOWYCH

Posiedzenie KBN

20 lutego 2003 r.

Zmienił się skład Komitetu Badań Naukowych - 21 stycznia premier odwołał ze składu Komitetu byłego ministra zdrowia Mariusza Łapińskiego, a 22 stycznia na jego miejsce powołał obecnego ministra Marka Balickiego.

- W sprawie finansowania specjalnych urzędzeń badawczych (SPUB) Komitet postanowił przyznać po 50% wnioskowanych środków, a następnie dokonać przeglądu finansowanych SPUB i na tej podstawie podjąć decyzję co do dalszego ich finansowania.

- Komitet skierował do głosowania obiegowego propozycję przyznania ministrom, kierownikom centralnych organów administracji rządowej oraz prezesowi PAN i prezesowi PAU środków na finansowanie działalności wspomagającej badania w 2003 r.

- Komitet postanowił przeznaczyć:

1. **34.402.150 zł** – na dofinansowanie w latach 2003-2006 badań naukowych i prac rozwojowych będących częścią 5. PR, MSN, COST, CERN, Inicjatywy EUREKA, DESY i programu badawczego realizowanego w ramach współpracy z ESA. Z tego w: 2003 r. – **16.115.008 zł**, 2004 r. – **10.628.451 zł**, 2005 r. – **7.316.275 zł**, 2006 r. – **272.416 zł**,
2. **po 20.000 zł** dla Centrum Naukowo-Technicznego Kolejnictwa w Warszawie oraz Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej w Warszawie na refundację części kosztów przygotowania wniosku w ogłoszonym przez Komisję Europejską konkursie na wsparcie centrów doskonałości.
3. **po 15.000 zł** dla Instytutu Maszyn Matematycznych w Warszawie oraz Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie na koszty kontynuacji współpracy z partnerami zagranicznymi lub na koszty ponownego przygotowania wniosku do Komisji Europejskiej w ramach 5. PR.
 - Komitet przyjął rozliczenia rocznych i końcowych raportów jednostek naukowych z wykonania w 2001 i 2002 r. zadań związanych z realizacją projektów 5.PR UE.
 - Komitet zajmował się kolejnymi problemami związanymi z uczestnictwem Polski w Programie Ramowym UE. Omawiano:
 - listy polskich ekspertów i delegatów do Komitetów Programowych 6. PR,
 - stanowiska KBN w sprawie dokumentu „More Research for Europe” oraz „Deklaracji” opracowanej podczas spotkania ministerialnego „Europa Środkowo-Wschodnia w Europejskiej Przestrzeni Badawczej”.

Dokonano zmiany kategorii Wydziału Inżynieryjno-Ekonomicznego Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu przyznając jego jednostkom z obszaru nauk rolniczych, chemicznych i technicznych III kategorię, a jednostkom z obszaru nauk ekonomicznych kategorię M.

Drużga część obrad Komitetu toczyła się w składzie poszerzonym o członków Zespołów KBN i poświęcona była prezentacji i omówieniu następujących tematów:

- Projekt ustawy o finansowaniu nauki
- Nowe źródła finansowania badań:
 - 6. Program Ramowy UE,
 - środki offsetowe,
 - fundusze strukturalne (po przystąpieniu Polski do UE).
- Zachęty dla przedsiębiorców inwestujących w badania stosowane i prace rozwojowe:
 - proponowane regulacje ekonomiczno-finansowe,
 - rozwój i decentralizacja systemu projektów celowych (w tym stanowisko Zespołu T-10 w sprawie stanu i perspektyw projektów celowych).

Kolejne posiedzenie KBN odbędzie się 20 marca 2003.

(Na podstawie materiałów opracowanych przez Annę Czerniszewską)

Spotkanie ze związkowcami

10 marca br. w Komitecie Badań Naukowych odbyło się spotkanie kierownictwa Komitetu z przedstawicielami związków zawodowych pracowników nauki. Spotkanie poświęcone było omówieniu najważniejszych dla polskiej nauki spraw, w tym m.in. finansowaniu nauki, funduszom pokacesyjnym, umowom kompensacyjnym a także zagadnieniom związanym z działalnością instytucji naukowych oraz z bieżącym funkcjonowaniem KBN.

Podsekretarz stanu w KBN Marek Bartosik w swoim wystąpieniu przedstawił

system finansowania nauki w Polsce (plan na 2003 rok) z podziałem na środki pochodzące z budżetu państwa oraz środki pozabudżetowe, głównie pomocowe z UE oraz pochodzące z umów kompensacyjnych związanych z zakupami uzbrojenia dla polskiej armii. Podkreślił, że ubiegający się o środki pozabudżetowe powinni brać pod uwagę istotne ograniczenia. W przypadku środków unijnych istotnym czynnikiem jest i będzie rywalizacja o dostępne fundusze (vide Programy Ramowe UE) oraz konieczność zapewnienia tzw. wkładu własnego. Przy umowach kompensacyjnych należy uwzględnić ich inwestycyjny charakter, co oznacza preferencje dla przedsięwzięć o wysokim stopniu rentowności.

Problem tzw. offsetu był zresztą jednym z najczęściej pojawiających się tematów, zarówno w wystąpieniach członków kierownictwa KBN, jak i zaproszonych gości. Minister Marek Bartosik podkreślał, iż pełne wykorzystanie umów kompensacyjnych oznaczać może blisko 50% wzrost pozabudżetowych nakładów na naukę (przy szacowanych do tej pory 2,2 mld złotych ze środków pozabudżetowych na naukę rocznie). W jego wystąpieniu znalazło się także podsumowanie dotychczas złożonych wniosków offsetowych. Mówca podkreślił, iż negocjacje ze zwycięzcami przetargu na samolot wielozadaniowy nie są ostatnią szansą na realizację dobrych projektów, gdyż mogą one zostać włączone w planowane już kolejne umowy offsetowe (dotyczące m.in. kołowego transportera opancerzonego oraz przeciwpancernego pocisku kierowanego), 6. Program Ramowy Badań i Rozwoju Techniki UE lub uzyskać finansowanie z funduszy pokacesyjnych.

Min. Michał Kleiber przypomniał, iż sprawy offsetu są w gestii MON-u i Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, a nie KBN-u. Kierowany przez min. Kleibera Komitet ds. Umów Offsetowych ma charakter wyłącznie doradczy. Minister wyjaśnił zgrupowanemu procedury obowiązujące w trakcie negocjacji offsetowych i wynikające z nich konsekwencje (zarówno dla offsetodawcy, jak i offsetobiorcy).

W trakcie spotkania poinformowano zebranych o przekształceniu KBN w Ministerstwo Nauki i Informatyzacji oraz o zakończeniu drugiego etapu prac nad projektem ustawy o finansowaniu nauki (w tym także o zgłaszanych uwagach i wprowadzonych poprawkach). Nowa wersja projektu zosta-

KBN KOMITET BADAŃ NAUKOWYCH

nie wkrótce udostępniona w Internecie, a po zakończeniu III etapu prac projekt trafi do konsultacji międzyresortowych.

W oficjalnych wystąpieniach przedstawiciele poszczególnych związków zawodowych (NSZZ „Solidarność”, „Solidarność” Pracowników PAN, OPPZ i ZNP) przekazali kierownictwu KBN postulaty związkowców dotyczące przede wszystkim powstrzymania dalszego spadku nakładów na naukę a także zgłosili zastrzeżenia związane z brakiem dostatecznej informacji o planowanych wydatkach na ten cel w budżecie państwa na 2003 rok. Podnoszono także m.in. kwestię krytycznej sytuacji finansowej wielu spośród instytutów PAN oraz niedostatecznego wsparcia udziału nauki w przemyśle. Postulowano uproszczenie systemu rozdziału funduszy przez KBN (MNI).

Na pytania i postulaty związkowców odpowiadał podsekretarz stanu w KBN Jan Krzysztof Frąckowiak. Podkreślał, że

w Narodowym Planie Rozwoju znalazło się dzięki staraniom KBN stwierdzenie o nakładach na naukę w 2006 r. w wysokości 1,5% PKB. Nawiązuje to do przyjętej przez Radę Europejską w marcu 2000 r. tzw. strategii lizbońskiej, czyli decyzji o osiągnięciu nakładów na naukę w UE na poziomie 3% PKB do 2010 roku. Min. Frąckowiak zwracał także uwagę, że niektóre zgłaszane postulaty zmian w procedurze przyznawania przez KBN środków na projekty badawcze (głównie umożliwienie odwołań) są niezgodne z praktyką światową, a dotychczas funkcjonujące procedury, dopuszczające wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy, są wystarczające. Zachęcał także gości do aktywnej współpracy z samorządami wojewódzkimi (wspieranymi przez KBN m.in. przy opracowywaniu strategii innowacji), które po wejściu Polski do UE będą dysponowały środkami unijnymi z funduszy strukturalnych, przeznaczonymi na wsparcie rozwoju regionalnego.

OFFSET NA UNIWERSYTECIE

Uniwersytet Wrocławski złożył 9 ofert na badania w ramach offsetu. W pierwszym terminie do II etapu przeszła oferta z Instytutu Chemii dotycząca Centrum Paliwowo-Energetycznego. W projekcie tym oprócz badaczy z UWr uczestniczyć będą pracownicy Politechniki Wrocławskiej i firmy przemysłowej. W następnych edycjach rozpatrywane będą oferty dotyczące zaawansowanych materiałów konstrukcyjnych (cienkie warstwy i pokrycia utwardzające, służące opracowaniu nowych, efektywnych i tanich technologii, które wydłużą czas życia narzędzi skrawających) oraz uruchomienia laboratoriów nanotechnologii powierzchni. W pracach nad tymi projektami mają też uczestniczyć naukowcy z PWr.

(„Przegląd Uniwersytecki”,
miesięcznik UWr, luty 2003 r.)

Gospodarna biblioteka

Biblioteka Instytutu Budownictwa PWr, która od 27 lutego br. jest jedną z trzech filii Wydziałowej Biblioteki WBLiW, zmieniła ostatnio swój wygląd. Wnętrze jest obecnie jaśniejsze i bardziej funkcjonalne. Stało się to za sprawą wymiany starych regałów (pochodzących jeszcze z lat siedemdziesiątych) na nowe, dwuletnie, które zostały przekazane nieodpłatnie przez Studium Nauk Humanistycznych. Pracownicy biblioteki włoży-

ły wiele pracy, aby nie przerywając działalności biblioteki przełożyć zbiory na nowe półki i uporządkować archiwalne czasopisma. Dzięki pomocy studentów W-2 udało się sprawnie opisać nowe regały.

Fakt ten może służyć jako przykład gospodarności i oszczędności przy przeprowadzaniu korzystnych zmian w pomieszczeniach bibliotecznych.

Gratulujemy!

Fot. W. Pawlaczek

Dar firmy Moeller dla elektryków

Firma Moeller Electric sp. z o.o. przekazała w darze Politechnice Wrocławskiej do laboratorium Instytutu Energoelektryki nowoczesne wyposażenie, na które składają się produkowane przez firmę urządzenia z zakresu automatyki. Dzięki temu nasza uczelnia wzbogaciła się o dwa zestawy sterowników kompaktowych swobodnie programowalnych PS4-341-MM1 wyposażone w moduły rozszerzeń lokalnych LE4-504-BS1, moduły sieciowe XION XN-GW-PBDP-1.5MB z modułami bazowymi, panele operatorskie MI4-110-KC1 oraz rozruszniki silnikowe XS1-DS0-340-2K2. Ponieważ instytut otrzymał każdy

z wymienionych elementów w dwóch egzemplarzach, w sumie wzbogacił się aż o dwa zestawy z oprogramowaniem! To rzeczywiście powód do radości, zwłaszcza, że oferta pojawiła się dosyć niespodziewanie.

Pierwszy sygnał o takiej możliwości dotarł do dyrektora I-8 prof. Eugeniusza Rosołowskiego za pośrednictwem absolwenta Wydziału Elektrycznego PWr zatrudnionego w Moeller Electric. Opracowano więc listę potrzeb laboratorium. Wkrótce okazało się, że Wydział Elektryczny PWr został beneficjentem akcji, która objęła pięć polskich politechnik. Wydziały Elektryczne Gdańska, Warszawy, Poznania i Gliwic otrzymały urządzenia przemysłowe, którymi można sterować rzeczywiste obiekty technologiczne. Były wśród nich sterowniki serii PS, przekaźniki programowalne

EASY, przetwornice częstotliwości DF/DV, panele operatorskie MI4, rozproszone systemy wejść/wyjść XI/ON, startery silnikowe XS itd. Urządzenia takie pozwalają studentom zapoznać się ze sprzętem stosowanym w systemach sterowania procesami przemysłowymi, a także z problematyką sieci przemysłowych, rozproszonych systemów wejść/wyjść oraz wizualizacji. Pakiety oprogramowania ułatwiają naukę programowania sterowników PLC i testowania stworzonych projektów.

Podczas spotkania w Instytucie Energoelektryki (I-8) reprezentujący firmę Moeller Electric sp. z o.o. dyrektor ds. sprzedaży automatyki przemysłowej mgr inż. Jacek Kmiecik przedstawił jej profil

Rozmowa z prof. Andrzejem Wiszniewskim

Europa wiedzy

– *Wydany przez Komisję Wspólnot Europejskich, opracowany pod kierunkiem Komisarza ds. Nauki Philippe'a Busquina dokument „The role of the universities in the Europe of knowledge” zwraca uwagę na rolę uniwersytetów (rozumianych tu szerzej, jako różnego typu uczelnie) w rozwoju Europejskiej Przestrzeni Badawczej. Uderza, że autorzy dostrzegając ich znaczenie nie formułują zdecydowanych recept na przyszłość. Stawiają raczej pytania. Jaki jest Pański pogląd na zawarte tam treści?*

– Przedmiotem publikacji jest rola europejskich uniwersytetów. Były one uważane dotąd za instytucje, które się rozwijają, trwają, żyją swoim życiem od ośmiuset lat, nikomu nie wadzą, są szacowane, w związku z tym nie wymagają specjalnej troski. Obecnie dostrzeżono, że uniwersytety w większości krajów stanowią powyżej 50% potencjału badawczego. U nas 70%, w Grecji 70%, w większości krajów rozwiniętych – około 50% tego potencjału. Tylko najbardziej rozwinięte technologicznie kraje charakteryzują się mniejszym wskaźnikiem. Komisja Europejska w swoim dokumencie stwierdziła, że należy zwrócić większą uwagę na możliwości, jakimi dysponują uniwersytety. Tym bardziej, że obecnie ich udział w działalności proinnowacyjnej jest niewielki. Instytucje wprowadzające innowacje do gospodarki stwierdzają, że udział uniwersytetów w tworzeniu tych nowych jakości wynosi tylko 5%. To koreluje z analizą patentową przepro-

wadzoną w krajach OECD. Stwierdzono w niej, że z uniwersytetów pochodzi tylko 14% patentów wprowadzonych do produkcji. Ten wskaźnik jest nieproporcjonalnie niższy od tego, który wynikałby z udziału kadr badawczych zajmujących się badaniami na uczelniach. Komisja Europejska widzi potrzebę zmodyfikowania tej sytuacji.

Sytuacja uniwersytetów unijnych przedstawiona w opublikowanym dokumencie bardzo przypomina sytuację naszych uniwersytetów, choć na wyższym poziomie finansowania. OECD w ostatnim swoim dokumencie, dostępnym zresztą w Internecie, podaje analizę finansowania edukacji na poziomie wyższym. Okazuje się, że mamy najniższe koszty kształcenia w przeliczeniu na jednego studenta ze wszystkich krajów OECD-owskich. Wyprzedził nas np. Meksyk. Tu trzeba dodać komentarz: te niskie koszty wynikają zarówno z niewielkiego budżetu szkolnictwa wyższego, jak i z tego, że mamy bardzo dużo studentów. Dzielimy niewielki budżet na gigantyczną liczbę studentów. Stąd koszt kształcenia jednego studenta w Polsce wynosi mniej więcej 4 tysiące dolarów rocznie, podczas gdy w USA jest to 24 - 25 tys. dolarów, a w większości krajów europejskich 14 - 15 tys. dolarów. Ale to nie zmienia istoty problemu, z jakim boryka się szkolnictwo wyższe. Myślę, że ten problem najlepiej czują Niemcy, którzy zrobili w tej dziedzinie szereg opracowań naukowych, badali sytuację swojego szkolnictwa, a mieli do tego istotne powody. Po pierwsze: współczesna forma uniwersytetu powstała w Niemczech, jest dziełem Humboldta. Podstawą idei humboldtowskiej było łączenie badań naukowych z nauczaniem. Po drugie: to Niemcy pierwsi osiągnęli bardzo wysoki współczynnik scholaryzacji. Stwierdzili wtedy, że model kształcenia proponowany przez Humboldta sprawdza się w sytuacji, gdy kształcenie akademickie jest względnie elitarne, kiedy się kształci 10% populacji. Natomiast gdy na studia wyższe przychodzi – tak jak w Niemczech – 35% lub – jak w Polsce – czterdzieści parę procent młodego pokolenia, o idei humboldtowskiej nie może być mowy. Popatrzmy, co się dzieje na naszych uczelniach: jaka idea humboldtowska jest w kształceniu tych potwornie wielkich rzesz studenckich? – Żadna. Wszyscy się na nią powołujemy i absolutnie jej nie stosujemy. W tym dokumencie też wyczuwa się tę świadomość.

Pojawia się tu problem podstawowy: czy kształcenie wyższe musi być masowe, a je-

śli tak, to jak dalece? W omawianym dokumencie mowa jest o tym na przykład, że w Anglii i Danii zapowiada się wzrost współczynnika scholaryzacji do 50% w roku 2010. Jednocześnie już dzisiaj współczynnik odpadania ze studiów wynosi 40%, więc tylko 60% zaczynających studia kończy je. W sumie można ocenić, że około 30% społeczeństwa zdobędzie kompletne wyższe wykształcenie. W Polsce różnym krokiem dążymy do takiego wskaźnika. W grupie wiekowej 30-35 lat mamy 18-procentowy wskaźnik ludzi z wyższym wykształceniem. To dużo. Tymczasem na te wszystkie pytania i wątpliwości dotyczące form masowego kształcenia nie ma dobrych odpowiedzi.

– *Na pewno jesteśmy w momencie przemian i jednocześnie w momencie kryzysu, ale czy odpowiedzą na to nie jest po prostu dobry poziom szkolnictwa powszechnego?*

– Nie jestem pewien. Chętnie bym odpowiedział, że rzeczywiście tak jest. Natomiast przykład USA zaprzecza tej tezie: bardzo niski poziom szkolnictwa podstawowego i niezwykle wysoki poziom ludzi opuszczających wyższe uczelnie.

– *Mam na myśli co innego: może zamiast pchać tę masę ludzi na elitarne uczelnie, należy zapewnić im wysoki poziom kształcenia na szczeblach niższych.*

– Tak, to już było. Matura przedwojenna znaczyła na pewno więcej niż dzisiejszy dyplom uczelni wyższej. Myśmy przesunęli tę poprzeczkę, nawet nie jeśli idzie o wymagania, ale jeśli idzie o formalny cenzus.

– *Właśnie, rezultatem jest przetrzymywanie młodzieży w szkołach. Rzecz jasna, to ma jakieś socjalne znaczenie...*

– Oczywiście, gdyby nagle tę rzeszę bliską 1.800.000 osób, które studiuje w Polsce, zmniejszyć o połowę, czyli gdybyśmy wrócili do sytuacji, w której mamy na PWt zamiast dwudziestu paru tysięcy studentów dziesięć tysięcy, pozostali zasililiby armię bezrobotnych. Bezrobocie wtedy gwałtownie by wzrosło. Mielibyśmy nie 3,3 mln ale 3,8 mln ludzi bez pracy.

– *To oczywiście jest realny problem, ale przynajmniej ci, którzy pracowaliby na uczelni, mogliby kształcić naprawdę kompetentnych ludzi.*

– Myślę, że zjawisko umasowienia studiów osiągnęło swoje maksimum i zacznie powoli opadać, ponieważ liczba kandydatów do szkół niepaństwowych będzie powoli maleć. Sądzę, że zbliżyliśmy się mniej więcej do szczytu współczynnika scholaryzacji i wiele wyżej już nie pójdziemy.

I tak liczba studentów na milion mieszkańców jest u nas jedną z najwyższych w Europie.

– Czy akcesja Polski do Unii Europejskiej, poza uczestnictwem we wszystkich programach badawczych, zmieni coś w sytuacji uczelni wyższych?

– Nie śmiałybym oceniać wpływu wejścia do Unii na gospodarkę kraju. Wiem o tym za mało i nieprecyzyjnie. Jeśli idzie o uczelnie, sądzę, że ułatwi to standaryzację uczelni oraz wędrowanie studentów po uczelniach europejskich. Dokument UE podaje bardzo niski wskaźnik mobilności studentów – około 2%. Sądzę, że wzrośnie on, kiedy wejdziemy do Unii. Zapewne będziemy mogli także liczyć na zwiększone finansowanie szkolnictwa wyższego w przeliczeniu na studenta. Bo z tym właśnie u nas jest najgorzej. Ale chciałbym podkreślić, że chociaż mamy najmniej pieniędzy w przeliczeniu na studenta, to wcale nie znaczy, że procent PKB wydawany na szkolnictwo wyższe w Polsce jest niższy niż gdziekolwiek indziej. Jest mniej więcej taki sam. Na uczelnie państwowe wydajemy jakieś 0,85% PKB. Sądzę, że uczelnie prywatne uzyskują dalsze 0,2%. W sumie mamy nieco powyżej 1% PKB na szkolnictwo wyższe. To jest poziom większości krajów Europy Zachodniej. Tyle, że nasze PKB jest małe. Mamy małe PKB i ogromną liczbę studentów. Problemem jest mały licznik i ogromny mianownik w tym wyrażeniu.

– Ale, mimo wszystko należy się raczej cieszyć z tego dużego mianownika...

– Oczywiście, ja też się nim bardzo chwalam w rozmowach z cudzoziemcami. Natomiast pro domo sua nie jestem pewien, czy ten lawinowy rozwój ilościowy szkolnictwa wyższego przyniesie więcej zysków, czy strat. Oczywiście sytuacja stała się absurdalna, bo jeszcze 10–15 lat temu mieliśmy za mało studiujących, a liczba studentów na jednego nauczyciela akademickiego wynosiła 3,6 (w całej Europie – kilkanaście). Dzisiaj w tej dziedzinie doszliśmy w zasadzie do wskaźnika europejskiego. Mówię o szkołach państwowych; w szkołach prywatnych współczynnik jest znacznie wyższy. Zwiększony wysiłek pracowników naukowych nie został skierowany, jak sądzę, na podniesienie poziomu kształcenia. Z moich doświadczeń, także na Politechnice Wrocławskiej, wynika, że poziom studentów obniżył się.

– Na ile jest to rezultat braku selekcji kandydatów?

– To też ma znaczenie. Kiedy przyjmowaliśmy na studia na Wydziale Elektrycznym 150 osób rocznie, ten poziom był wy-

ższy niż teraz, kiedy przyjmujemy 450 osób. Bowiem z tych 450, tak z ręką na sercu, na studia nadaje się 1/3. A reszta chce dostać dyplom. Oczywiście, czegoś się nauczy na tych studiach, nie jest to wyłącznie zmarnowany czas i pieniądz. Tyle tylko, że brutalną prawdą okazuje się teza, którą ktoś postawił parę lat temu: co prawda nie kształcimy bezrobotnych, ale kształcimy półinteligentów.

Ten wielki problem uniwersytetów wymaga rozwiązania w skali europejskiej. Sądzę, że przy wszystkich naszych zastrzeżeniach wobec Stanów Zjednoczonych, przy całym europejskim zadzieraniu nosa, że to myśmy stworzyli uniwersytety, a nie oni (Uniwersytet w Bolonii powstał w XIII wieku, a pierwsze amerykańskie uniwersytety w wieku XVII), musimy przyznać, że jednak amerykański wzorzec szkolnictwa wyższego jest jedynym, który nadaje się dla dzisiejszego świata. A polega na tym, że uczelnią zarządza się trochę tak, jak przedsiębiorstwem produkcyjnym.

– Czyli powinniśmy przejść od autonomii do ekonomii?

– U nas funkcjonuje właśnie najgorszy model: połączenie rozwiniętej wolności akademickiej z zarządzaniem finansami. To nie sprzyja optymalizacji działań.

– Z dokumentu UE przebija lęk wobec potęgi uczelni Stanów Zjednoczonych i Japonii, zwłaszcza potęgi badawczej. Można odnieść wrażenie, że argumentem na rzecz poszerzenia UE jest dążenie do zwiększenia własnego potencjału, a przez to i konkurencyjności.

– To jest podejście, od którego zawsze się dystansowałam. Uważam, że nie można budować wspólnoty europejskiej na konkurencji ze Stanami Zjednoczonymi i Japonią. Powinniśmy budować gospodarkę globalną, wspólnie starać się o osiągnięcie jak najlepszych wyników, ale niekoniecznie dążyć do „przeskoczenia” Stanów Zjednoczonych i Japonii. Szczerze powiedziawszy, nie wierzę, żebyśmy kiedykolwiek byli lepsi od Stanów Zjednoczonych, nawet jeśli znajdzie się te 3% PKB na naukę, które zapowiada Deklaracja Lizbońska. (W to też nie bardzo wierzę, bo zostało tylko 7 lat do urzeczywistnienia tej zapowiedzi, a brak przesłanek, by sądzić, że to nastąpi.) Dzisiaj wśród krajów europejskich chyba tylko Szwecja ma taki wskaźnik. I nie sądzę, żeby to się zmieniło. W każdym razie nie wskazuje na to ani stan gospodarki światowej, ani sytuacja budżetów państwowych. Deklaracja – deklaracją, ale pewnie nic z tego nie będzie. Jestem więc przeciwnikiem unijnego nastawienia, że musimy pokazać Amerykanom, że jesteśmy lepsi. Musimy

wspólnie działać, żeby na tym świecie było jak najlepiej. Zarówno w Europie, jak i w Ameryce, w Afryce, jak i w Azji. Stawianie sobie za cel konkurencji ze Stanami Zjednoczonymi jest dla mnie nieporozumieniem.

– Pan zna zarówno uczelnie amerykańskie jak i europejskie. Wydaje się, że tym, co czyni Amerykanów tak skutecznymi, jest duch konkurencji. W takim razie może i nam też by się przydał?

– Nie wiem, czy na uczelniach ten duch konkurencji jest tak silny. Myślę, że siłą amerykańskich uczelni jest sprawne zarządzanie. Takie jak zarządzanie przedsiębiorstwem produkcyjnym. Amerykanie odeszli od modelu samorządu akademickiego, który się sprawdzał na uczelniach elitarnych. Sprawdzał się, kiedy się tworzył Uniwersytet w Bolonii czy Uniwersytet Jagielloński. Natomiast dzisiaj przy masowym kształceniu, przy ciągłej walce o pieniądze stał się anachroniczny. Amerykańską uczelnią zarządza rektor wybierany nie przez senat ani przez żadne kolegium elektorów, tylko przez radę nadzorczą, którą powołuje właściciel lub gubernator stanowy. Jest to rada składająca się przede wszystkim z biznesmenów, którzy patrzą na uczelnię jak na zakład pracy. Rektor z kolei powołuje i odwołuje dziekanów (nie są oni wybierani). Rektor też w każdej chwili może być odwołany przez radę nadzorczą, która kieruje się przede wszystkim kryteriami ekonomicznymi. Zarządzanie uczelnią jest w rękach profesjonalnych managerów, którzy wcale nie muszą być profesorami. Natomiast strona akademicka, a więc programowa, jest właśnie w gestii senatu.

– To właściwie zdumiewające, że tę strasznie trudną pracę wykonują u nas ludzie o zupełnie innych formalnych kompetencjach. Tylko ich dużym talentom i łasce Boskiej należy przypisać, że to wszystko jeszcze funkcjonuje.

– A gdzie indziej tej łaski Boskiej brakuje i potem niektóre uczelnie (nie chcę pokazywać palcem) mają kłopoty.

– W czasie pobytu komisarza Philippe’a Busquina we Wrocławiu ma się odbyć debata na temat roli uczelni.

– Sądzimy, że byłoby bardzo korzystnie do niej doprowadzić. A więc 22 maja odbędzie się duże spotkanie rektorów polskich uczelni połączone z dyskusją nad dokumentem UE na temat roli uniwersytetów i nad sytuacją polskich uczelni na tle tego dokumentu. Należy oczekiwać, że na tym spotkaniu pan Busquin zabierze głos i zreferuje stanowisko Unii. Następnego dnia, 23 maja, nastąpi promocja doktorska. W ten sposób wykorzystamy okazję do przedys-

◀ kutowania dokumentu UE, a do końca maja jest jeszcze czas na kierowanie opinii i odpowiedzi na postawione w nim pytania. Wnioski z tego spotkania będą podstawą do sformułowania stanowiska polskich uczelni, o które proszą autorzy omawianego dokumentu.

– **Ponadto będzie to z pewnością element debaty akcesyjnej...**

– Tak, naturalnie.

– **Pan oczywiście zna osobiście komisarza Busquina ...**

– Tak znam go względnie dobrze. W pierwszą podróż zagraniczną po powołaniu go na to stanowisko w 1999 r. Busquin wybrał się właśnie do Polski. Wiarę Busquina w rychłe wejście Polski do UE ilustruje najprawdziwsza anegdota. Komisarz nie uwzględnił, że tylko w dziedzinie badań naukowych weszliśmy już do Zjednoczonej Europy i przyjechał do Polski bez paszportu. Mieliśmy straszny problem, bo na lotnisku nie chcieli go wpuścić. W związku z tym musiałem natychmiast prosić mojego zastępcę, ministra Frąckowiaka, żeby go ratował. Zrobił to w bardzo śmieszny sposób: załatwił, że wpisano Busquina na listę nielegalnych emigrantów. Dzięki temu nasz gość mógł przejść przez kontrolę dokumentów, których nie miał.

Oczywiście, myśmy gwarantowali, że nie popełni żadnego wykroczenia ani przestępstwa i będzie zawsze osiągalny pod naszym adresem.

Potem wielokrotnie z nim rozmawiałem, szczególnie w kontekście trudności, jakie miała polska nauka przez pierwsze dwa lata w V Programie Ramowym. Wtedy ciągle mu mówiłem, że musi coś zrobić, żeby poprawić tą sytuację. Rzeczywiście przyjął tę argumentację i zapewnił nam korzystniejszy start do II konkursu na Centra Doskonałości oraz rozszerzenie finansowania europejskich zespołów badawczych, gdy polskie zespoły dołączają się do już istniejących projektów. Ta jego misja była odpowiedzialnością na nasze argumenty, że nie możemy sobie pozwolić na ujemne saldo w V Programie Ramowym. On to rozumiał.

– **Czy to znaczy, że on nam załatwił taryfę ulgową?**

– Oczywiście, on zdawał sobie sprawę, że to niezbędne. Przy tym powiedział mi, że my sami nie stosujemy takiego podejścia rozdzielając krajowe fundusze na badania. W ocenie projektów kierowanych do KBN wcale nie stosujemy taryfy ulgowej dla zespołów naukowych pochodzących, powiedzmy, z Rzeszowszczyzny czy z Białostocczyzny. A w zasadzie powin-

niśmy – na tej samej zasadzie, na której chcielibyśmy mieć taryfę ulgową w Unii Europejskiej.

– **W jakimś sensie był Pan pierwszym przedstawicielem nauki polskiej w Unii, bo w momencie wchodzenia Polski do V Programu Ramowego odpowiadał Pan za polską naukę. Przyczynił się Pan znacznie do wejścia Polski w krąg badań finansowanych przez UE. Czy sądzi Pan, że nasi badacze znajdują się na pozycjach pełnowartościowych uczestników programów badawczych?**

– Patrząc na to z boku, staram się pomóc tam, gdzie można, ale wcale bym się nie dziwił, gdyby w momencie wejścia do Unii Polska dostała stanowisko komisarza ds. nauki. To jest prawdopodobne, bo właśnie w 2004 r. Busquin skończy kadencję i zapewne przejdzie na stanowisko innego komisarza, i to prawdopodobnie „większego”. (Szef resortu nauki, czy tu, czy w UE, nie należy do najbardziej wpływowych.) Być może będzie to kolejna szansa dla polskiej nauki. Ale proszę mnie dobrze zrozumieć: ja o takie stanowisko nie będę się ubiegał. Mój pies nie wyraziłby zgody na przeprowadzkę do Brukseli.

– **Dziękuję Panu za rozmowę.**

Rozmawiała Maria Kisza

O działalności komisarza Unii Europejskiej do spraw nauki

Komisarz Philippe Busquin

Philippe Busquin jest Belgiem, Urodził się w 1941 r. Ukończył fizykę na Université Libre w Brukseli. Studiował także filozofię i ochronę środowiska. Po okresie kariery akademickiej (1962-80) podjął działalność polityczną: początkowo w rządzie Walonii (od 1980 r. był ministrem w różnych resor-

tach, w tym także edukacji narodowej), następnie we władzach państwowych. W czerwcu 1999 r. został wybrany do Parlamentu Europejskiego, Od września 1999 jest członkiem Komisji Europejskiej do spraw nauki. W latach 1995-97 był wiceprzewodniczącym Europejskiej Partii Socjalistycznej (ESP). **Senat PWR wszczął postępowanie prowadzące do nadania Philippe'owi Busquinowi tytułu doktora h.c. naszej uczelni.**

W jego dorobku jako komisarza Unii Europejskiej do spraw nauki należy w pierwszym rzędzie wymienić:

1. Sformułowanie koncepcji i nadzwyczaj intensywne propagowanie idei Europejskiej Przestrzeni Badawczej. Idea ta została zaakceptowana przez Radę Europy, która podkreśla, że podstawowym celem 6. Programu Ramowego jest budowanie tej przestrzeni zapewniającej Europie przodującą rolę w badaniach naukowych i aplikacyjnych.

2. Przelforsowanie w Radzie Europy uchwały podjętej w roku 2002 w sprawie dążenia do zwiększenia wydatków na badania i rozwój do poziomu 3% PKB w ciągu najbliższych siedmiu lat.

3. Zwrócenie uwagi na rolę uni-

wersytetów w europejskiej przestrzeni badawczej, co zaowocowało przedstawionym pod dyskusję dokumentem „The role of the universities in the Europe of knowledge”.

4. Wspieranie starań Polski i innych krajów kandydujących o zwiększenie szans na uzyskanie finansowania badań naukowych. Komisarz Philippe Busquin realizował to poprzez:

– ogłoszenie przez Wspólnotowe Centrum Badawcze (Joint Research Centre) specjalnej akcji (Enlargement Action) zmierzającej do znacznego zwiększenia udziału państw kandydujących w centrach doskonałości,

– wsparcie starań Polski i innych krajów kandydujących o zwiększenie dostępu do projektów finansowanych przez Unię poprzez ogłoszenie przez Komisję w roku 2002 dwóch dodatkowych konkursów dla instytucji z tych krajów, które chcą przyłączyć się do już realizowanych projektów.

5. Wspieranie udziału Polski w unijnych inicjatywach naukowych przez udział w warszawskiej inauguracji 5. PR (co było pierwszą podróżą zagraniczną Komisarza po objęciu funkcji) i w konferencji zorganizowanej przez Polskę w Przedstawicielstwie RP przy Unii Europejskiej w grudniu 2000 r., a poświęconej wynikom współpracy polskich naukowców z gremiami europejskimi w ramach 5 PR.

P. Busquin (po lewej) z ministrem J. Frąckowiakiem

„Rola uniwersytetów w Europie wiedzy”

(skrót, część I)

1. Pojęcie *Europy wiedzy*

zrodziło się podczas posiedzenia Rady Europy w Lizbonie w marcu 2000 r.

Protokół z Lizbony dotyczy wielu podmiotów, ale szczególną rolę przypisuje uniwersytetom (rozumianym tu ogólnie, jako uczelnie) jako instytucjom powołanym zarówno do prowadzenia badań, jak kształcenia. Zwiększa się ich rola w złożonym procesie tworzenia innowacji, rozwijania konkurencyjności w ekonomii i życiu społecznym, np. w życiu wspólnot i rozwoju regionalnym.

Szczególna rola w tworzeniu Europy wiedzy jest dla uczelni szansą, ale i wyzwaniem.. Globalizacja zmusza do podnoszenia swojej konkurencyjności. Tymczasem europejskie uniwersytety mają generalnie mniej do zaoferowania i mniejsze możliwości finansowe niż ich odpowiedniki w innych rozwiniętych krajach, zwłaszcza w USA. Czy uczelnie europejskie są w stanie współzawodniczyć z najlepszymi uniwersytetami i zapewnić stosowny poziom doskonałości? To pytanie nabiera szczególnego znaczenia wraz ze zbliżaniem się poszerzenia UE, gdyż trzeba brać pod uwagę często trudne warunki (finansowe i kadrowe) uniwersytetów w krajach przystępujących do Unii.

2. Aby móc realizować wytyczone w Lizbonie cele,

UE podjęła szereg działań i inicjatyw w zakresie badań i kształcenia. Jednym z nich jest zwiększenie do roku 2010 nakładów na badania i rozwój do 3% unijnego PKB.

W obszarze edukacji i szkolenia należy wspomnieć powstanie europejskiego obszaru kształcenia ustawicznego, stworzenie szczegółowego programu o celach kształcenia i szkoleń, zgodne z założeniami procesu bolońskiego prace nad zbliżeniem systemów kształcenia, a także systemów szkolenia specjalistycznego.

W ostatnim okresie europejskie uniwersytety nie były przedmiotem analizy na szczeblu unijnym. Komisja chciałaby podjąć taką debatę. Stąd analizuje się tu miejsce i rolę uniwersytetów europejskich w społeczeństwie i ekonomii opartej na wiedzy, przedstawia pewne koncepcje dotyczące uniwersytetów w perspektywie europejskiej i określa się główne wyzwania stojące przed tymi uczelniami

i pewne problemy, które należy wziąć pod rozwagę.

Komisja wzywa wszystkie osoby i gremia zainteresowane tą problematyką do przedstawienia swego punktu widzenia na poruszane sprawy.

3. Dzisiejsze uniwersytety europejskie

3.1. W sercu Europy wiedzy

Spółczesność i ekonomia oparta na wiedzy wyrastają z kombinacji czterech niezależnych elementów: tworzenia wiedzy (głównie poprzez badania naukowe), jej przekazywania w procesie kształcenia i szkolenia, jej rozpowszechniania przez przekazywanie informacji i wiedzy technicznej i jej zastosowanie w innowacjach. Uniwersytety są zaangażowane we wszystkie te procesy. Zatrudniają 34% badaczy europejskich, choć w poszczególnych krajach te dane wahają się: od 26% w Niemczech, 55% w Hiszpanii do 70% w Grecji. Tu prowadzi się 80% europejskich badań podstawowych.

Liczba studentów kształconych na uczelniach wciąż rośnie. Ma to wpływ na rosnącą konkurencyjność europejskiej ekonomii. Sprawia to, że w niektórych krajach (Dania, Szwecja) ponad 40% obywateli pracuje w sektorze intensywnie wykorzystującym wiedzę. Wśród ludzi z wyższym wykształceniem bezrobocie jest trzykrotnie mniejsze niż w grupie osób o niskich kwalifikacjach.

3.2. Pejzaż uniwersytetów europejskich

W UE jest ok. 3300 instytucji kształcących na poziomie wyższym, a wraz z innymi krajami Europy Zachodniej i z krajami mającymi przystąpić do UE jest ich około 4000. (W USA jest ich ponad 4000, 550 z nich nadaje doktoraty, a 125 określanych jest jako „research universities”. Około 50 z nich dysponuje przeważającą częścią amerykańskiego potencjału naukowego, państwowych środków finansowych na badania naukowe i zdobytych przez naukę tego kraju nagród Nobla.)

Na europejskich uczelniach w 2000 r. kształciło się 12,5 mln osób, gdy 9 lat wcześniej było ich mniej niż 9 mln.

Uniwersytety europejskie są znacznie zróżnicowane (organizacja, zarząd, warunki funkcjonowania, warunki zatrudnienia i rekrutowania wykładowców i badaczy itd.). Proces boloński ma służyć ujednoczeniu tych instytucji w stopniu, który zwiększałby ich konkurencyjność – zarówno w Europie, jak w świecie.

Model europejskiego uniwersytetu powstał prawie 200 lat temu, gdy Wilhelm von Humboldt przeprowadził reformę uczelni niemieckich czyniąc działalność badawczą głównym ich zadaniem i podstawą kształcenia. Dziś odchodzi się od tego modelu na rzecz większego zróżnicowania. Pojawiają się wyspecjalizowane instytucje zajmujące się specyficzną działalnością badawczą lub edukacyjną.

3.3. Nowe wyzwania stojące przed europejskimi uniwersytetami

Główne wyzwania to:

- Zwiększone zapotrzebowanie na kształcenie wyższe

Będzie ono stymulowane przez zwiększenie liczby osób wykształconych i przez kształcenie ustawiczne. Realizacja tej potrzeby napotka przeszkody w postaci ograniczonych zasobów ludzkich, barier finansowych i pokusy obniżania jakości kształcenia.

- Umiejdzynarodowienie kształcenia i badań

Rozwój technik telekomunikacyjnych przyczyni się do wzrostu konkurencji między uczelniami i krajami. Włączą się w to instytucje badawcze (zwłaszcza państwowe) i prywatne szkoły wyższe. Wzrośnie konkurencja o środki przyznawane uniwersytetom, a zatem i walka o utalentowanych ludzi.

Tymczasem uniwersytety europejskie w porównaniu z amerykańskimi przyciągają mniejszą liczbę studentów i badaczy z innych krajów. W 2000 r. przyjęły 450.000 studentów zagranicznych, gdy Amerykanie – 540.000, zwłaszcza z Azji. Co ważniejsze, USA przyjmuje proporcjonalnie więcej studentów na zaawansowane studia (advanced levels) inżynierskie, matematyczne i informatyczne, umie też zatrzymać osoby po doktoratach. Około 50% Europejczyków, którzy zdobyli swoje kwalifikacje w USA, zostaje tam przez kilka lat, a wielu – na stałe.

Europejskie uniwersytety oferują badaczom i studentom mniej atrakcyjne środowisko. Częściowo wynika to z niewystarczającej „masy krytycznej”, która skłaniałaby je do nawiązywania współpracy z innymi jednostkami, np. tworzenia sieci, wspólnych kursów lub dyplomów. Znaczenie mają też czynniki zewnętrzne: nieelastyczny rynek pracy, mniejsza przedsiębiorczość prowadząca do mniejszych możliwości tworzenia stanowisk pracy w innowacyj-

nych sektorach. Ma to też odbicie w słabszym niż w USA i Japonii finansowaniu badań, związkach badań z przemysłem, wskaźnikach patentowych i współczynnikach tworzenia firm spin-off.

- Rozwój skutecznej i bliskiej współpracy z przemysłem

Współpraca między uniwersytetami a przemysłem musi zwiększyć się w skali krajowej i regionalnej. Choć brak dokładnych danych o komercjalizacji badań prowadzonych przez uczelnie, to można stwierdzić, że instytucje związane z kształceniem i państwowe placówki badawcze są pod tym względem bardzo nisko cenione. Mniej niż 5% firm zajmujących się innowacjami uważa je za ważne źródło informacji. Zaleca się więc aktywne promowanie współpracy uczelni z przemysłem i skuteczniejszą eksploatację wyników badawczych. Komisja Europejska będzie nadal analizowała bariery i czynniki sprzyjające tej kooperacji, a wnioski rozpozyszechni wśród zainteresowanych.

- Rozwój placówek badawczych

Rośnie konkurencja wśród instytucji badawczych. W czasach rozwoju komunikacji geograficzna bliskość nie ma już znaczenia w doborze partnerów do współpracy badawczej. Natomiast firmy zajmujące się zaawansowanymi technologiami chętnie osadzają się w pobliżu najlepszych uczelni. Skrócenie czasu od wynalazku do jego wdrożenia i wprowadzenia na rynek prowadzi do pytania o rolę i wkład uczelni w proces innowacyjny i związki między nimi a sektorem przedsiębiorstw.

- Reorganizacja wiedzy

Jest ona widoczna w dwóch odwrotnych trendach: specjalizacji i interdyscyplinarności. Nurt edukacyjny sprzyja podziałowi na klasyczne dyscypliny.

Reorganizacja wiedzy jest widoczna również w pewnym zaburzeniu granic między badaniami podstawowymi i stosowanymi. Nie zatarła się jednak granica między nimi, a zatem między poszukiwaniem wiedzy dla niej samej i pracami rozwojowymi w celu osiągnięcia konkretnego zastosowania.

Badania podstawowe pozostaną głównym obszarem badań uniwersyteckich. Taki potencjał badawczy czyni wielkie uniwersytety badawcze w USA atrakcyjnymi dla partnerów przemysłowych. W tym kontekście badania podstawowe prowadzone są ze świadomością ich znaczenia w dziedzinie zastosowań, ale bez odchodzenia od tego podstawowego charakteru. W Europie uniwersytety starają się podejmować ściśle aplikacyjne badania dla przemysłu, nawet usługi badawcze, co praktykowane

w nadmiarze może skutkować utratą zdolności do dokonywania postępu w nauce.

- Nowe oczekiwania

Uczelnie muszą coraz bardziej włączać się w życie wspólnoty. Już dziś funkcjonują jako główne źródło ekspertyz. Muszą stać się forum refleksji na temat wiedzy i dyskusji między naukowcami i ludźmi. Fakt, że uczelnie dysponują społecznymi pieniędzmi, a wyniki ich działalności wpływają na warunki życia społeczeństw, sprawia, że rośnie nacisk na wprowadzenie przedstawicieli zewnętrznego świata do gremiów zarządzających uczelniami.

4. Zagrożenia dla Europy

4.1. Uniwersytety i wymiar europejski

Główne wyzwania wobec uniwersytetów mają charakter europejski, międzynarodowy, globalny. Istnieje problem porównywalności i transparentności systemów i przeszkód w mobilności wykładowców i badaczy. Np. tzw. mobilność studentów jest w Europie wciąż mała (w 2000 r. 2,3% studentów kształciło się w innym kraju europejskim). W najbliższych latach o sytuacji na uniwersytetach będą decydowały następujące czynniki:

- pojawienie się europejskiego rynku pracy,

- rezultaty programów europejskich, zwłaszcza Erasmusa,

- globalizacja stawiająca w gorszej sytuacji uczelnie europejskie jako mniej konkurencyjne,

- pogorszenie się niektórych wskaźników jako rezultat poszerzenia UE, w tym zwiększenie niejednorodności Unii.

4.2 Działania UE na rzecz uniwersytetów

UE rozwija szereg programów finansowania uczelni (Marie Curie, Programy Ramowe, NEST, Science and Society, SOCRATES, ERASMUS, LEONARDO, programy powiązane z innymi regionami jak Asia-Link) oraz wspiera Proces Boloński.

5. Europejskie uczelnie – standard światowy

Aby uczelnie te odegrały istotną rolę, muszą podjąć liczne wyzwania. Trzeba dążyć do osiągnięcia trzech celów:

- zapewnienia im odpowiednich środków i ich właściwego wykorzystywania,

- połączenie ich doskonalenia w badaniach i dydaktyce, zwłaszcza przez tworzenie sieci,

- otwarcie się uczelni na świat zewnętrzny i zwiększenie ich aktywności międzynarodowej.

5.1 Kwestia środków w dyspozycji uczelni

Środki są, jak zawsze, niewystarczające.

Przeciętny kraj członkowski UE wydaje 5% PKB na wszystkie cele edukacyjne. Jest to wielkość porównywalna z amerykańską, a większa niż w Japonii (3,5%). Jednakże w ostatnich latach wydatki publiczne nie rosną wraz z PKB, a nawet spadły w ostatniej dekadzie. Nakłady na kształcenie studentów nie przyrastają też odpowiednio do ich liczby. To sprawiło że UE wydaje na kształcenie wyższe dwa razy mniej niż USA (1,1% PKB do 2,3% PKB w USA). Różnicę zwiększa jeszcze skala finansowania amerykańskich uczelni przez instytucje gospodarcze.

W marcu 2002 na posiedzeniu Rady Europy postanowiono dążyć do osiągnięcia finansowania badań europejskich na poziomie 3% PKB.

5.1.1 Zwiększenie i dywersyfikacja przychodów uczelni

Wyróżnia się cztery rodzaje dochodów: środki publiczne (łącznie z grantami badawczymi pozyskiwanymi w drodze konkursu), prywatne donacje, zyski ze sprzedaży usług i opłaty za dydaktykę.

PYTANIA DO DYSKUSJI

– *Jak można zapewnić odpowiednie finansowanie uczelni przy ograniczeniach budżetowych, gdy jednocześnie należy zapewnić szeroki dostęp do kształcenia?*

– *Jak uczynić prywatne darowizny bardziej atrakcyjnymi, zwłaszcza z podatkowego i prawnego punktu widzenia?*

– *Jak można zwiększyć elastyczność uniwersytetów, by mogły czerpać korzyści z rozwijającego się rynku i usług?*

5.1.2. Wydajniejsze wykorzystywanie dostępnych źródeł finansowania

Jest wiele znaków, że środki, jakimi dysponują uczelnie, nie są najlepiej wykorzystywane.

Odsiew studentów wynoszący średnio 40%. Oferowane kwalifikacje często nie odpowiadają oczekiwaniom. Są duże różnice między uczelniami pod względem czasu trwania studiów. Zbyt duże są dysproporcje w warunkach zatrudniania i pracy badaczy. Brak przejrzystego systemu obliczania kosztów badań na europejskich uniwersytetach (obecnie zaleca się opracowanie systemu obliczania rzeczywistych kosztów, co pozwoli na porównania).

PYTANIA DO DYSKUSJI

– *Jak można utrzymać wynikający z demokratycznych założeń szeroki dostęp do kształcenia przy zmniejszeniu zjawiska odpadania studentów?*

– *Jak lepiej dopasować profil kształcenia do wymagań rynku pracy?*

II Międzynarodowa Konferencja CAMT

Działające w ramach Instytutu Technologii Maszyn i Automatykacji Politechniki Wrocławskiej Centrum Zaawansowanych Systemów Produkcyjnych CAMT realizuje jako „Centre of Excellence” (COFEXC) 3-letni projekt wspierany finansowo przez Unię Europejską.

W trzecim roku prac zorganizowano II Konferencję CAMT „**Modern Trends in Manufacturing**” („Współczesne tendencje w wytwarzaniu”). Otrzymała się ona w dniach 20 i 21 lutego 2003 r. w budynku Wrocławskiego Centrum Transferu Technologii. W skład Komitetu Programowego weszli: kierownik CAMT prof. zw. dr hab. Jan Koch, prof. dr hab. Edward Chlebus, dr hab. Tomasz Koch, prof. PWr, dyrektor I-24 dr Zbigniew Smalec, sekretarz konferencji dr Stanisław Iżykowski i menadżer projektu COFEXC mgr Jacek Reiner.

Celem konferencji było przedstawienie prac badawczych prowadzonych w Centrum Zaawansowanych Systemów Produkcyjnych na tle współczesnych tendencji w nauce i praktyce wytwarzania maszyn i urządzeń.

Tematyka obejmowała:

- obrabiarki i urządzenia wytwórcze,
- robotykę i montaż,
- narzędzia projektowe CAx w zintegrowanym rozwoju produktu,
- metody modelowania i symulacji w inżynierii produkcji,
- automatyzację i sterowanie w wytwarzaniu,
- systemy wytwarzania i jakości.

Referat wprowadzający „Innowacje i polityka innowacyjna UE w 6. Programie Ramowym” został wygłoszony przez prof. Jana Kocha.

Autor opierając się na opracowanej przez OECD definicji innowacji wyjaśnił istotę tego procesu. Zwrócił uwagę, że „wprowadzenie innowacji oznacza zmiany, które wiążą się z porzuceniem dawnych wzorców i przemysłów, i to wtedy, kiedy jeszcze nie wiadomo, czy nowe rozwiązania przyniosą spodziewane rezultaty”. Omówił też warunki i bodźce konieczne do powstawania innowacji. Przedstawił też jej rolę w tworzącej się Europejskiej Przestrzeni Badawczej.

W 6. Programie Ramowym innowacje zajmują specjalne miejsce i są nieodłączną częścią projektów badawczych. Aby jednak stanowiły wyraźne wzmocnienie europejskiej gospodarki, należy wzmocnić związki między przedsiębiorstwami a uniwersytetami oraz innymi instytucjami badawczymi. Dąży się do tego, by innowacje były nieodłączną częścią wszystkich działań o potencjałe gospodarczym, bowiem to one mogą zwiększyć konkurencyjność gospodarki europejskiej.

Duża część środków finansowych 6. Programu Ramowego jest przeznaczona na działania mające na celu integrację badań europejskiej wspólnoty, a praktyczne zastosowanie nowych technologii uzyskanych w wyniku prac badawczych ma być trwałą częścią tych programów.

W końcowej części referatu prof. J. Koch sformułował wnioski płynące z doświadczeń krajów Unii Europejskiej. Zauważył, że innowacja jest coraz ważniejszym elementem obecnego, opartego o wiedzę i globalizującego się społeczeństwa. Innowacje są wprawdzie wszechobecne, ale nierówno rozłożone. W krajach Unii Europejskiej są skoncentrowane głównie w większych przedsiębiorstwach. Procesy innowacyjne są stałym i systematycznym procesem, ale nie mają charakteru liniowego, są wielowymiarowe, a ich przebiegi nie są odizolowane od innych działań. Powinno się stawić na tworzenie lokalnych i regio-

nalnych innowacyjnych zespołów. Kontakty międzyregionalne i międzynarodowe stanowią także istotne ogniwo w wymianie wiedzy, osób czy dobrych doświadczeń. Służą temu takie działania Unii Europejskiej, jak regionalne strategie transferu technologii, innowacji i infrastruktury (projekty RITTS) oraz sieć centrów innowacji (IRC).

Można zatem stwierdzić, że innowacje są źródłem nowych i ulepszonych produktów, usług i procesów i mogą sprzyjać powstawaniu nowych rynków zbytu oraz gospodarczych i społecznych pól działania.

W konferencji, podczas której zaprezentowano 54 referaty, wzięło udział ponad 100 osób, z których piętnaście reprezentowało zachodnioeuropejskie instytucje naukowe: Coventry University, University of Newcastle, Universität Stuttgart, Fraunhofer IPK Berlin, Technische Universität Dresden, Technische Universität Chemnitz, Universität Magdeburg. Uczelnie krajowe, obok Politechniki Wrocławskiej, były reprezentowane przez Politechniki: Warszawską, Lubelską, Koszalińską, Krakowską, Śląską, Szczecińską, Łódzką i Uniwersytet Zielonogórski, przybyło również 30 przedstawicieli przemysłu. Każdy z uczestników otrzymał opracowane przez WCTT materiały dotyczące badań, rozwoju technicznego i prezentacji na lata 2002-2006 w 6. Programie Ramowym.

Uczestnikom stworzono możliwość zwiedzania wybranych laboratoriów CAMT.

Organizatorzy II Konferencji CAMT są przekonani, że ułatwi ona nawiązanie współpracy, która umożliwi osiągnięcie sukcesu w 6. Programie Ramowym Unii Europejskiej.

Heksalog etyczny profesora Krzysztofa Tchonia

Powracamy do rozmowy o wybranych zasadach z dziedziny dobrych obyczajów w nauce skodyfikowanych przez Komisję Etyki PAN. Uwzględniając problemy występujące na naszej Uczelni prof. Krzysztof Tchoń zaproponował listę najistotniejszych sześciu zasad, które przypomniemy:

1. Pracownik nauki nie może żądać od swoich współpracowników albo podwładnych zachowania sprzecznego z zasadami dobrych obyczajów w nauce.

2. Pracownik nauki jest zobowiązany nieustannie poszerzać i pogłębiać swoją wiedzę i doskonalić umiejętności.

3. Pracownik nauki nie uzależnia jakości swej pracy od wynagrodzenia.

4. Pracownik nie mnoży publikacji naukowych w celu upozorowania wzbogacenia swego dorobku.

5. Pracownik nauki nie przerzuca na współpracowników zadań, które zgodnie z zakresem obowiązków powinien wykonać sam.

6. Pracownik nauki nie popiera ani nie ułatwia drogi do świata nauki osobom nie mającym odpowiednich kwalifikacji naukowych i moralnych.

– *Panie Profesorze, omówiliśmy już punkt piąty Pańskiego Heksalogu. Co z pozostałymi?*

– Sądzę, że należałoby porozmawiać o trzech powiązanych z sobą zasadach: drugiej, czwartej i szóstej. Zasady te dotyczą etosu zawodowego pracownika nauki. Wynika z nich zobowiązanie pracownika do tworzenia i rozpowszechniania rzetelnej wiedzy naukowej. Bez rozwadniania jej we wtórnych, nic nie wnoszących publikacjach, jak również bez rozcieńczania samego środowiska naukowego przez dopuszczanie do niego nieodpowiednich osób.

– *Precz z wypełniaczami?*

– Najpierw jednak trzeba powiedzieć o obowiązku tworzenia i rozszerzania wiedzy naukowej i doskonaleniu umiejętności. Instytucja akademicka nie jest domem wypoczynkowym. Jak powiedziała Królowa w *O tym, co Alicja odkryła po drugiej stronie lustra*, *tu trzeba bieć tak szybko, jak się potrafi, żeby zostać w tym samym miejscu*. Praca naukowa jest wyzwaniem do nieustannego wysiłku badawczego dla poznania Prawdy, wspartego dobrą znajomością

ścią dorobku innych uczonych. Dorobku, który poznajemy i z którego korzystamy dzięki publikacjom naukowym. Na myśl o obecnej sytuacji w środowisku naukowym przypomina mi się stara rozmowa dwóch literatów:

– *A co szanowny kolega ostatnio przeczytał?*

– *Ależ proszę pana, ja nie czytam, ja piszę.*

Niestety, bywa gorzej, bowiem wielu pracowników nauki ani nie czyta, ani nie pisze. Przedstawione ostatnio na Politechnice wskaźniki naukometyczne opisujące liczbę i jakość publikacji naukowych, a także cytowań budzą zgrozę. Pracą naukową zajmuje się niewielka mniejszość pracowników nauki. Stopień doktora habilitowanego lub tytułu profesora można uzyskać mimo braku publikacji w zagranicznych czasopismach i cytowań. Przecież bez zgody zainteresowanych nie można wszcząć odpowiednich procedur. Dlaczego nie pozwolili dojrzeć swojemu dorobkowi? Zastanawiam się też na tym, jakie myśli nurtują tych pracowników nauki, którzy przez miesiąc lub dwa nie są w stanie przygotować seminarium ani o tym, czym się aktualnie zajmują, ani o tym, co właśnie przeczytali?

– *Są jednak całe instytuty, których pracownicy publikują bardzo dużo i robią to dobrze, skoro ich prace są cytowane.*

– Ludzie ci budują prestiż Politechniki jako instytucji akademickiej; dzięki nim warto tu pracować. Ale to powinna być reguła, nie wyjątek. Wracając do przykładów

sprzeniewierzenia się etosowi zawodowemu pracownika nauki powiem, że dziwi mnie to, że zarówno wśród starszych jak i młodszych pracowników brak tego naturalnego odruchu, żeby wyniki własnych badań zakomunikować społeczności uczonych. Mam często wrażenie, że dla wielu publikowanie jest ciężką harówką, robotą wykonywaną pod przymusem. Niedawno ktoś, kto w ciągu czterech lat opublikował jedną pracę, tłumaczył, że gdyby wiedział, że to zbyt mało, opublikowałby drugą! Spotykam także opinie, że publikowanie jest wymysłem lekkoduchów-teoretyków, podczas, gdy to my, prawdziwi praktycy, zajmujemy się naprawdę poważnymi sprawami. Dlaczego można pracować w instytucji akademickiej nie rozumiejąc istoty swojego zawodu? Jeżeli ktoś czuje powołanie wyłącznie do prowadzenia zajęć dydaktycznych, powinien wybrać karierę pracownika dydaktycznego. Jeżeli ma skłonności przywódcze, mógłby z pożytkiem zająć się administracją. Pewna liczba takich pracowników jest potrzebna na każdej uczelni. Chociaż należy pamiętać, że dydaktyka akademicka różni się od szkolnej tym, że wykładowcami akademickimi są twórcy wiedzy naukowej.

– *Nie można jednak wrzucać wszystkich publikacji do jednego worka. Są monografie, są artykuły w czasopismach z listy filadelfijskiej i są przyczynkarskie prace w nieznanym szerszemu gronie periodykach.*

– Komitet Badań Naukowych chcąc wprowadzić jakiś wskaźnik liczbowy za-

stosował punktację mającą uwzględnić te różnice. To było bardzo sensowne rozwiązanie, które kładło m. in. tamę przejawom grafomaństwa naukowego ukazującego się w trzeciorzędnych wydawnictwach. Ponieważ jednak z punktacją związane jest wysokość dotacji KBN na badania statutowe, znaleźli się ludzie pełni pomysłów w rodzaju: skoro wyżej od krajowej jest punktowana konferencja zagraniczna, urządzimy ją tuż za czeską granicą, albo też skoro referat konferencyjny jest mniej ceniony niż rozdział zbiorowej publikacji zwartej, spróbujemy wydać materiały z konferencji jako książkę. Osobiście uważam, że logika uprawiania badań naukowych nie ma nic wspólnego z kramarstwem, a miejsce i forma przedstawiania wyników naukowych ma wyłącznie na celu ich udostępnienie zainteresowanym członkom społeczności naukowej.

– Czy nie za często traktujemy publikacje zagraniczne jako niekwestionowany dowód jakości dorobku?

– Nie chciałbym fetyszyzować listy filadelfijskiej. Nie zawsze trzeba publikować w pismach o najwyższej randze. Jak powiedziałem, celem publikacji jest przekazanie wyników naukowych właściwym adresatom – osobom, które zajmują się poważnie podobnymi zagadnieniami, po to, by osiągnąć postęp w rozwiązywaniu interesującego nas problemu naukowego. Rozwój nauki polega na wymianie idei i wzajemnej stymulacji badań i dociekań naukowych. Uważam, że nie mieści się w standardach uprawiania nauki publikowanie w celu spełnienia wymogów formalnych awansu naukowego lub przebrnięcia przez kolejną akcję oceny pracowników. Wszelka instrumentalizacja nauki jest ciężkim przewinieniem przeciw etosowi zawodowemu pracownika naukowego. Jak u wejścia do Akademii Platonskiej umieściłbym nad bramą naszej Uczelni napis *Niech tu nie wchodzi nikt, dla kogo uprawianie nauki nie jest celem, lecz środkiem do celu.*

– Czy naukowcy z Unii Europejskiej i Stanów Zjednoczonych nie popełniają takich czynów?

– Oczywiście, świat zachodni też grzeszy, np. przeciwko zasadzie niepowielania publikacji. Zauważyłem to u Amerykanów, którzy stale walczą o środki na badania, więc są nastawieni komercyjnie. Myślę, że Europa skuteczniej się broni przed tym dzięki znacznie dłuższej tradycji akademickiej. Komercjalizacja objęła też konferencje naukowe. Jest ich obecnie zbyt wiele, niektórzy organizatorzy traktują je jako imprezy o charakterze dochodowym. Spotyka się zawodowych organizatorów, go-

towych zorganizować konferencję na każdy temat. Komercyjne nastawienie organizatorów konferencji, przy ograniczonej podaży dobrych prac, zmusza ich do obniżenia kryteriów merytorycznych kwalifikacji referatów, a niekiedy nawet do odstąpienia od recenzji w ogóle. Generalnie jednak zachodnie uczelnie przykładają większą wagę do prestiżu i traktują reputację uczelni jak wartość. Dbają o jakość kadry i rangę uzyskiwanych tam wyników naukowych. Mam oczywiście na myśli uczelnie pierwszorzędne.

Wracając na grunt krajowy, chciałbym na koniec poruszyć kwestię erozji krytyki naukowej i rzetelnej oceny pracowników nauki. Wiadomo na przykład, że przy występowaniu o projekt badawczy KBN uzyskanie oceny o kilka punktów poniżej maksimum praktycznie pozbawia ubiegającego się o grant jakichkolwiek szans. Czy naprawdę nasze projekty są znakomite pod każdym względem? Przecież istota dobrego projektu badawczego polega na tym, że nie można z góry przewidzieć, jakie przyniesie on rezultaty. Czy komplet ocen typu *znakomity* nie oznacza przypadkiem, że wnioskodawca projektu rozwiązał problem przed wystąpieniem o jego finansowanie? Wspomniałem już o przypadkach zaniżania wymagań potrzebnych do uzyskania statusu samodzielnego pracownika naukowego. Zdarza się, że na kolokwium habilitacyjnym, po referacie habilitanta, zapada kłopotliwa cisza. Bywa, że dyskusja nad rozprawą habilitacyjną zamiast merytorycznej oceny jakości pracy habilitanta ma na celu spełnienie formalnych oczekiwań Centralnej Komisji. Powiada się, że wykład habilitacyjny może być o czymkolwiek, bo jego celem jest sprawdzenie czy habilitant potrafi wyklądać. A jednak Riemann poświęcił swój wykład habilitacyjny geometrii różniczkowej... Zasmuczającym przykładem nieodpowiedzialności i niezdolności naszego środowiska do samooceny była zeszłoroczna ocena pracowników. Okazało się, że pracowników bardzo dobrych jest więcej niż publikujących! Obawiam się, że główną przesłanką tamtej oceny był zamiar utrwalenia podstawowej zdobyczy socjalnej pracowników Politechniki, jaką jest stałość zatrudnienia. Czy przybliży to realizację celów statutowych naszej Uczelni? Czy nie mamy tu do czynienia z czymś, co można by nazwać *syndromem zdemencjałego wuja*, który niczego nie wymaga, lecz bierze na kolana i częstuje czekoladą? Boję się, że skutki tego syndromu będą fatalne.

– Może jednak niektórzy przetrwają tę próbę. Dziękuję Panu za rozmowę.

Rozmawiała Maria Kiszka

Wywiad z rektorem Politechniki Wrocławskiej prof. Tadeuszem Lutym.

Z prasy akademickiej

W marcowym numerze „Głosu Uczelni” – pisma Akademii Rolniczej we Wrocławiu ukazał się obszerny wywiad z rektorem Politechniki Wrocławskiej prof. Tadeuszem Lutym.

JM Rektor podkreślił w nim znaczenie działań na rzecz integracji uczelni w skali regionu. Jest to warunek przetrwania szkół wyższych na trudnym rynku edukacyjnym Europy.

Zdaniem prof. Lutego najbardziej nowoczesną formą organizowania się uczonych jest tworzenie centrów naukowych. Ważne jest też podejmowanie wspólnych inicjatyw edukacyjnych. Obszarem współdziałania może być nowe prawo o szkolnictwie wyższym. Uczelnie mogłyby inicjować zmiany lub nowe regulacje w będącej obecnie przedmiotem prac ustawie o szkolnictwie wyższym. Biernie oczekiwanie na pojawienie się ustawy to rezygnacja z wpływu na jej kształt, a także konieczność podporządkowania statutowi uczelni regulacjom, które mogą ograniczać i hamować wcześniejsze pomysły.

W wywiadzie poruszono też sprawy doktorantów. Zdaniem prof. Lutego należy jasno sprecyzować status doktoranta. Powinien on być traktowany jako student. Pieniądze na studia doktoranckie powinny zostać wygospodarowane przez wydział ze środków na dydaktykę, nawet kosztem pewnego ograniczenia liczby studentów.

Odpowiadając na pytanie o problemy związane z wieloletowością prof. Luty stwierdził, że ustawa o szkolnictwie wyższym powinna zawierać zapis, według którego pracownik mógłby podjąć dodatkowe zatrudnienie tylko za zgodą przełożonych. JM Rektor uważa jednak, że praca dodatkowa jest potrzebna, m.in. ze względu na potrzebę zdobywania praktycznych doświadczeń. „Byłbym szczęśliwy, gdyby grono profesorów Politechniki miało drugie etaty w przemyśle, bo większość z nich nie ma takich doświadczeń. Być może zorganizowałbym im nawet dojazd na koszt Politechniki, ponieważ dodatkowa praca służyłaby doskonaleniu ich wiedzy praktycznej. Ich kontakty ułatwiłyby też naszym studentom odbywanie praktyk.” – powiedział prof. Luty.

Dorobek naukowy pracowników PWr

Publikacje i cytowania

Jednostki BG i OINT PWr opublikowały opracowania pozwalające analizować dorobek kadry naukowej PWr.

Oddział Dokumentacji wykonał kolejną „Analizę dorobku naukowego pracowników Politechniki Wrocławskiej do 2002 roku”, a Oddział Informacji Naukowej „Analizę cytowań prac naukowych pracowników Politechniki Wrocławskiej za 2001 rok”.

DOROBEK NAUKOWY

Zanalizowano dorobek poszczególnych pracowników naukowych, jaki powstał w latach 1998-2002. Przedstawiono go w rozbiu na publikacje krajowe i zagraniczne oraz na artykuły, referaty i wydawnictwa zwarte (monografie, podręczniki, skrypty i inne), patenty i wzory użytkowe.

W ciągu tych lat odsetek publikujących pracowników zmalał (z 66,9% do 58%), przy czym początkowy wzrost do 68,5% w 2001 r. zamienił się ostatnio w skokowy spadek. Średnia liczba publikacji spadła z 1,7 do 1,4. W zakresie artykułów odbiło się to głównie na publikacjach krajowych. Liczba artykułów zagranicznych nadal, choć nieznacznie, rosła (372 w 2001 r. i 374 w 2002 r.). Liczba referatów zagranicznych spadła o 22%. Ilość monografii oscyluje w kolejnych latach w tym samym przedziale (22 do 25 pozycji). Znacząco spadła ilość druków zwartych: podręczników (z 30 na 14), skryptów (z 6 na 3) i innych (z 28 na 18). Patentów od lat ubywa: w 1998 było ich 26, w następnym roku 27, dalej już spadek do 11 w 2002 r. Wzory użytkowe są rzadkością; w 2001 był jeden, w 2002 r. – zero.

Patenty powstawały tylko na niektórych wydziałach. Szczególnie rzadkie są osoby, które mają powyżej dwóch patentów. A oto wyjątki:

Na Wydziale Chemicznym: prof. Bogdan Burczyk (w analizowanym okresie 7 patentów), prof. Andrzej Piasecki (6), dr hab. Adam Sokołowski i dr Tadeusz Słonka (po 3),

Na Wydziale Elektroniki: prof. Hubert Trzaska (8 patentów), dr Paweł Bienkowski (7), prof. Krzysztof Abramski (6), dr Tadeusz Gudra (3).

Na Wydziale Elektrycznym: prof. Bogdan Miedziński i prof. Zdzisław Nawrocki (po 3),

Na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym: dr Henryk Karcz (po 3),

Na Wydziale Mechanicznym: prof. Jerzy Gronostajski, dr Zbigniew Gronostaj-

ski i prof. Piotr Dudziński (po 6), dr hab. Czesław Koziarski (4), dr hab. Piotr Cichosz i dr Stanisław Zaborski (po 3),

Na WEMiF: dr Helena Teterycz, prof. Benedykt Licznarski i dr hab. Karol Nitsch (po 5), dr Bogusław Boratyński, prof. Leszek Golonka i prof. Tadeusz Berlicki, dr Andrzej Bochenek i prof. Witold Słowko (po 3).

Spadek liczby publikacji nie jest cechą wszystkich jednostek organizacyjnych. Jest on wyraźny na Wydziale Architektury (45,5% na 24,7%), nieznacznie na Wydz. BLiW (77% na 75%). Na Wydz. Chemicznym publikuje stale około 78%, a poszczególne instytuty dochodzą „w porywach” do wskaźnika 100%.

Wydział Elektroniki przeżywa pewien kryzys (spadek w części jednostek o 20 do 65%), Wydział Elektryczny utrzymuje dość stabilny wysoki poziom (wahania nieco poniżej 80%), Wydz. Górniczy stracił kilkanaście procent, a Wydział Inżynierii Środowiska – kilka w ciągu tych lat, ale ostatni okres to tendencja wzrostowa. Wydział Informatyki i Zarządzania stracił kilka procent (obecnie 61,1%). Wydział Mechaniczno-Energetyczny stopniowo zwiększa liczbę pracowników publikujących (obecnie 73%). Wydział Mechaniczny osiągnął maximum w 2000 roku (84,5%), teraz nieco stracił (74,8%), zaś Wydział PPT po dojściu w 2001 r. do współczynnika 52,1% spadł do 35%.

Wydział EMiF w stosunku do danych I-25 sprzed wydzielenia również odnotował spadek. (Uwaga: W tabeli jest błąd. Zasadnicza zmiana nastąpiła już rok wcześniej. W roku 2001 udział publikujących pracowników wynosił 65%, a nie 92,1%, a więc stan 63,9% z 2002 r. nie jest znacząco inny).

Spadek liczby publikujących pracowników widzimy też w SNJO (tylko 1,3%, a jeszcze rok wcześniej 9,3%). W SHN publikuje się znacznie częściej (41,7%, a rok wcześniej 50,0%). SWFiS z wyjątkami utrzymuje się na stałym poziomie (ostatnio 3,7%).

Liczba publikacji wydaje się gorszym wskaźnikiem jakości dorobku niż cytowania. Występujące bardzo duże różnice liczbowe świadczą o tym, że publikacja publikacji nierówna, a styl pracy bardzo wpływa na rezultat.

Liderów zespołów można poznać po obszernym dorobku i małym udziale prac

indywidualnych. Jeżeli w ciągu 5 lat ktoś może poszczycić się 130 publikacjami (nie jest to rekord), to wypadłoby sądzić, że na napisanie jednej pracy zużył średnio 14 dni (włączając w to święta, urlopy, grypy i posiedzeniu rady wydziału). Za tymi wynikami kryją się zapewne osoby o wszechstronnych talentach organizatorskich. Tym bardziej, że obfitość publikacji zwykle idzie w parze z dużą liczbą wypromowanych doktorów.

Reprezentanci tych metod pracy mogą zwykle wykazać się dość dużą liczbą publikacji zagranicznych.

Inną kategorię stanowią osoby, które nazwiemy „indywidualistami”. Pracowity przedstawiciel tego gatunku, choć jest już po habilitacji, dorobił się np. 85 publikacji, z których 38 w analizowanym okresie. Ma względnie mniej publikacji zagranicznych – nie więcej, niż połowę.

W dorobku „indywidualistów” jest więcej druków zwartych, więcej prac indywidualnych, umiarkowana liczba doktoratów.

Obie grupy niezbyt chętnie biorą się za monografie. Taka publikacja to zwykle świadectwo, że potrzebna była jako podstawa do habilitacji. Dwie monografie to już prawdziwa rzadkość. Niewiele jest też podręczników, skryptów.

Z „Analizy” nie wynika, czy są one dobre, interesujące, poszukiwane. Najlepszym kryterium wartości podręcznika lub skryptu byłoby wznowienie (o ile działają tu mechanizmy komercyjne).

CYTOWANIA

Cytowania publikacji naukowych pracowników PWr powstały w oparciu o Science Citation Index Expanded wydawany przez Institute for Scientific Information (ISI) w Filadelfii. Baza ta indeksuje około 5900 tytułów czasopism z 161 dziedzin wiedzy, z których 81 (od akustyki po transport) jest tematycznie związana z działalnością naszej uczelni. SCI Expanded nie obejmuje tematyki właściwej dla Wydziału Architektury i Studium Nauki Języków Obcych, toteż publikacja nie dotyczy kadry z tych jednostek.

Część pierwsza publikacji zawiera dane zbiorcze dla uczelni, część druga – dane o poszczególnych autorach w rozbiu na jednostki organizacyjne uczelni. Część trzecia to analiza uwzględniająca Impact Factor czasopism. Załączono także wykazy najczęściej cytowanych autorów i prac.

Analizą objęto 1769 pracowników. Nie uwzględniano autocytowań. Oznacza to w przypadku prac zbiorowych, że żaden ze współautorów nie może występować jednocześnie w pracy cytującej i cytowanej.

W skali uczelni osoby cytowane stanowią 25,2% kadry naukowej. W 1967 cytowaniach przywołano 1134 prace.

Z zestawień wynika, że 69 osób z PWr miało w 2001 r. co najmniej 10 cytowań. Rekordzistą jest dr hab. Arkadiusz Wójs (154 cytowania). Następni to prof. Paweł Kafarski (111), prof. Barbara Lejczak (85), prof. Lucjan Jacak (81) i prof. Jacek Młochowski (51). W pierwszej dziesiątce są wyłącznie przedstawiciele W-3 (7 osób) i W-11 (3 osoby).

W drugiej dziesiątce pojawiają się przedstawiciele W-4 (I-6): prof. Włodzimierz Grebliński (34) i dr Eugeniusz Nowicki (31). W trzeciej dziesiątce – ich kolega instytutowy dr hab. Czesław Smutnicki (22).

Przewaga W-3 nadal się umacnia. Aż 31 z 40 najczęściej cytowanych pracowników PWr jest z Wydziału Chemicznego (większość z instytutów I-4 oraz I-30, dalej I-27, I-5).

Na pozycji 41 pojawia się przedstawiciel Wydz. Mechanicznego: dr Krzysztof Maruszewski (16), na poz. 46 – prof. Stefan Chanas (14) z W-8.

W sumie tylko 15 osób spoza Wydz. Chemicznego mieści się na tej prestiżowej liście. Warto im z pewnością pogratulować. Być może uprawiane przez nich dziedziny trudniej „sprzedają się” w publikacjach, osiągnięcia badawcze wymagają dłuższe-

go przygotowywania narzędzi badawczych, wiodą przez meandry prac konstrukcyjnych, albo nie mieszczą się w tematyce uprawianej najchętniej przez czołowe ośrodki badawcze. A jednak...

Wydział Chemiczny ma oczywiście szczególnie powód do dumy. Rośnie udział jego pracowników, których prace są cytowane: w 2001 r. wyniósł już 82,5% (być może w związku z redukcją liczby pracowników, jaka nastąpiła w ciągu ostatnich 10 lat). Średnia 5,11 cytowań na 1 pracownika W-3, a tym bardziej 9,6 cytowania na głowę pracownika I-4 lub 8,97 w I-30 to niedościgłe osiągnięcie dla jednostek, których nawet wynik sumaryczny jest gorszy.

Wśród najczęściej cytowanych w 2001 r. prac powstałych z udziałem pracowników PWr pięć powstało w grupie zajmującej się kropkami kwantowymi (L.Jacak, A.Wójs), sześć w różnych obszarach chemii (P.Kafarski, B.Lejczak, T.Luty, E.Wieczorek, L.Syper, K.Kloc, J.Młochowski, A.T.Kowal, J.Łuczyński i S.Witek), dwie wśród matematyków (A.Janicki, A.Weron, C.Ryll-Nardzewski), jedna dotyczyła liposomów (M.Langner).

Dziękujemy Pracownikom Biblioteki za tę interesującą i pożyteczną publikację, która niewątpliwie będzie szeroko cytowana, choć przede wszystkim ustnie. (mk)

◀ 7

Nagrody...

Komisja Konkursowa składająca się z przedstawicieli naukowych Wydziału BLiW PWr oraz z przedstawicieli PZITB – projektantów i wykonawców – oceniała wszystkie zgłoszone prace według jednokrotnych kryteriów przedstawionych w regulaminie Ministra Infrastruktury. Przyjęto, że najlepsze z prac obronionych do końca września danego roku zostaną wysłane najpierw na Konkurs Ogólnopolski, a po jego rozstrzygnięciu te, które nie uzyskają nagród ani wyróżnień, będą brały udział w Konkursie PZITB Oddziału Wrocławskiego.

W ramach Konkursu Ogólnopolskiego nagrodzono dwie prace – **Izabeli Fornalczyk i Pawła Niźniowskiego**.

Spośród pozostałych trzynastu prac Komisja Konkursowa wyłoniła laureatów konkursu wrocławskiego PZITB.

Pierwszą nagrodę otrzymał **Dariusz Wojcyszyn**, **drugą nagrodę** – **Wojciech Zielichowski-Haber**, a **trzecią** – **Katarzyna Rynewka**.

Wyróżnienia przyznano pracom: **Elżbiety Treli**, **Macieja Pawłaka** i **Przemysława Tomczaka**.

Podczas uroczystego wręczania nagród podkreślono wysoki poziom prac dyplomowych oraz celowość organizacji takich konkursów.

dr Roman Szmięgielski

Uczelnie doradcami Urzędu Miejskiego?

17 lutego br. stanowisko dyrektora Wydziału Edukacji i Sportu Urzędu Miejskiego objęła Lilla Jaroń. Wcześniej była dyrektorem biura Związku Pracodawców Dolnego Śląska. Jest ekspertem Konfederacji Pracodawców Polskich ds. kształcenia zawodowego i ustawicznego. Sprawuje też funkcję szefa Biura Zarządu Spółki WPO S.A. Pracując w Urzędzie Marszałkowskim była odpowiedzialna za planowanie polityki oświatowej w naszym regionie.

Dyr. L. Jaroń jest absolwentką kierunku Gospodarka narodowa na Akademii Ekonomicznej oraz studiów podyplomowych Zarządzanie placówkami oświatowymi. Swoją pracę w zawodzie zaczynała jako nauczyciel przedmiotów ekonomicznych. Potem była wizytatorem szkół zawodowych we wrocławskim Kuratorium Oświaty. Współpracowała z Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym i z Centrum Kształcenia Praktycznego w zakresie form i doskonalenia nauczycieli ekonomistów. Jest autorką i współautorką podręczników i programów nauczania do szkół zawodowych oraz opra-

cowywanych w ramach projektów unijnego programu PHARE.

Nowa Pani Dyrektor uważa, że należy wzmocnić tak system edukacji, aby motywował absolwentów do przedsiębiorczości i prowadził do ich samozatrudnienia. Jej zdaniem trzeba dążyć do przygotowania takiej sieci szkół, która odpowiadałaby zapotrzebowaniom i oczekiwaniom pracodawców działającym nie tylko we Wrocławiu, ale i w powiatach sąsiednich. Konieczne jest przygotowanie oferty zawodowej, która umożliwiałaby aktywne uczestniczenie młodych ludzi w życiu społeczno-politycznym. Uczelnie mogłyby służyć tu pomocą wskazując na pewne trendy rozwoju i kierunki zmian technicznych, technologicznych i organizacyjnych.

Dyr. Lilla Jaroń mówi: “Żeby zapewnić wysoki poziom kształcenia zarówno w szkołach gimnazjalnych, jak i ponadgimnazjalnych musimy mieć bardzo dobrze przygotowaną kadrę nauczycielską. Samo zapewnienie świetnie wyposażonego gabinetu i pakietu edukacyjnego nie wystarczy do osiągnięcia celu, jakim jest odejście od nauczania encyklopedycznego na rzecz praktycznego wykorzystania wiadomości i wyrobienia umiejętności analitycznych.

Ponieważ nauczyciele kształceni są głównie w szkołach wyższych, to właśnie one staną się dla nas partnerem doradczym, żebyśmy mogli dokonywać aktualizacji programowych, żebyśmy nie odeszli za bardzo od świata nauki i od poziomu techniczno-technologicznego prezentowanego przez pracodawców.

Ta współpraca się rozwija. Podczas Dolnośląskiego Forum Społeczno-Gospodarczego w Krzyżowej dyskutowaliśmy wspólnie z prorektorem PWr Jerzym Świątkiem oraz przedstawicielami Urzędu Pracy, kuratorium i placówek doskonalenia szkół na tematy dotyczące naszej współpracy na polu kształcenia zawodowego i ustawicznego, transferu nauki i techniki do systemów edukacyjnych, a także modelowania systemu kształcenia przy uwzględnieniu procesu integracji europejskiej. Zastanawialiśmy się, na ile powinniśmy być samodzielni i tożsami, a na ile uwzględniać już nie tylko rynek lokalny, ale i rynki sąsiednie, makroregion oraz rynek znajdujący się w narożniku nadgranicznym Czechy-Niemcy.”

Życzymy Pani Dyrektor realizacji zamierzeń i dobrej współpracy ze szkołami wyższymi! (hw)

Konferencja Parlamentu Studentów

W dniach 28 lutego 2 marca br. we Wrocławiu odbywała się konferencja naukowa Parlamentu Studentów RP „Strategia Rozwoju Szkolnictwa Wyższego. Europa, kraj region.” Obrady odbywały się w dwóch zasadniczych modułach, z których pierwszy dotyczył współpracy uczelni wyższych z regionem – samorządem lokalnymi i pracodawcami, a drugi miał formę dyskusji nad kształtem nowej ustawy o szkolnictwie wyższym w świetle *Strategii Rozwoju Szkolnictwa Wyższego*.

Ponieważ konferencja organizowana była przez Samorządy Uniwersytetu i Politechniki, posiedzenia odbywały się na tych dwóch uczelniach. W piątek 28 lutego miejscem obrad była Sala Senatu PWr (moduł pierwszy), a w sobotę – Aula Leopoldina (moduł drugi).

Spotkanie dotyczące współpracy uczelni z regionem prowadził prof. Jerzy Świątek. Zaproszenie przyjęli również wicedyrektor Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy Ryszard Bobrowski (nieobecny ze względu na chorobę), Zenon Tagowski (Urząd Marszałkowski), Monika Kwil-Skrzypińska (Biuro Karier) oraz prorektorzy ds. nauczania wrocławskich uczelni.

Głównym tematem dyskusji była oferta edukacyjna uczelni wyższych w regionie i zaskakujący fakt wysokiego (ponad 40%) bezrobocia wśród zeszlatorocznych absolwentów. Jak się okazało w trakcie spotkania, ten wysoki wskaźnik nie jest jednakowy dla całego Dolnego Śląska. Może budzić zaskoczenie, że dawne miasta wojewódzkie, również Wrocław, przodują w tej statystyce. Jakie są przyczyny owego zjawiska i jak mu zaradzić, próbowała odpowiedzieć kierowniczka wrocławskiego Biura Karier. Wiązała opisane zjawisko z faktem nieprzygotowania absolwentów uczelni do ubiegania się o pracę w warunkach rynkowych. Dysponują oni wiedzą

specjalistyczną, ale z powodu nieznamośności rynku pracy i nieumiejętności prowadzenia rozmowy z pracodawcami skazani są na porażkę. Dlatego młodzi ludzie powinni już podczas studiów myśleć o własnym rozwoju i doksztalcaniu się. Jednym z problemów jest deklarowany przez wielu studentów brak praktycznej

wiedzy potrzebnej do założenia i prowadzenia własnej firmy. Podniesiono także kwestię: w jakim stopniu uczelnie powinny kształcić absolwentów na potrzeby obecnego rynku pracy, a w jakim kreatorów nowych trendów i naukowców?

Innym wątkiem dyskusji było wsparcie rozwoju uczelni regionu przez lokalne władze samorządowe. Pan Zenon Tagowski z Urzędu Marszałkowskiego omówił dotychczasowe dokonania UM na tym polu i przedstawił kolejne propozycje i kierunki działania. Liczbowy rozwój niepaństwowych szkół wyższych i wydziałów zamiejscowych uczelni państwowych jest na terenie Dolnego Śląska znaczny. Celowość mnożenia tych bytów może być jednak kwestionowana ze względu na poziom prowadzonego tam kształcenia. Studenci dostrzegają różnice między wartością dyplomu uzyskanego w jednostce macierzystej i na wydziale zamiejscowym, np. w Dzierżoniowie. Choć słuszne są argumenty na rzecz zwiększania dostępu do instytucji edukacyjnych (także w sensie ich odległości od miejsca zamieszkania kandydata na studia), nie można zrezygnować z oceny jakości kształcenia. Powstało też pytanie, co będzie ze szkołami, które wobec nadchodzącego niżu demograficznego mogą zostać zamknięte. Jak określić absolwenta takiej uczelni, kto ma przejąć zobowiązania zamykanej szkoły i potwierdzać jej dyplom?

W sobotę rozmawialiśmy na temat strategii rozwoju szkolnictwa wyższego i nowej, tworzonej właśnie ustawy o szkolnictwie wyższym. Pani Ewa Siczek – dyrektor Departamentu Szkolnictwa Wyższego przedstawiła najważniejsze aspekty strategii i zasygnalizowała pojawiające się problemy dotyczące Funduszu Pomocy Materialnej. Opinię środowiska rektorów przedstawiła pani prorektor ds. nauczania UWr

Obrady w Sali Senatu PWr

prof. Krystyna Gabryjelska. Wskazała na potrzebę stworzenia uczelniom większej swobody w powoływaniu nowych kierunków i specjalności. Tę kwestię podniósł w swoim wystąpieniu również prof. Tadeusz Luty, który przewodniczył obradom. Przedstawiał argumenty na rzecz wzmocnienia autonomii uczelni i podkreślił potrzebę stworzenia we wszystkich środowiskach silnego lobby na rzecz edukacji. Studenci ze swojej strony wyrażali zaniepokojenie niewłaściwymi tendencjami prowadzącymi do zrównania szans studentów dziennych, zaocznych i wieczorowych w ubieganiu się o środki z Funduszu Pomocy Materialnej. Jeżeli wszyscy studenci będą uprawnieni do otrzymywania stypendium socjalnego czy naukowego, a poziom finansowania FPM nie wzrośnie w znaczącym stopniu, to stypendia (już obecnie niskie) staną się wręcz śladowe. Ponadto w jednej z wypowiedzi pojawił się wątek przygotowania studentów do podejmowania aktywnej roli na rynku pracy: wnioskowano, by program kształcenia dawał absolwentowi taki zasób wiedzy z prawa gospodarczego i finansowego, który umożliwi mu uruchomienie własnej firmy.

W niedzielę grono studenckie podjęło próby podsumowania dyskusji i poruszanych tematów. Niestety, jak to po pierwszym spotkaniu, nikt nie odważył się na ostateczne stwierdzenia, a konferencję potraktowano jako początek debaty o jednej z ważniejszych spraw edukacji.

Jako współorganizator chciałbym podziękować wszystkim osobom, które przyjęły zaproszenie i brały udział w naszej konferencji. Oprócz wymienionych w tekście są to dr Piotr Drobnik (UKIE), prof. Jerzy Maroń – prorektor ds. studenckich UWr i dr inż. Krzysztof Rudno-Rudziński – prorektor ds. studenckich PWr.

Krzysztof Maj

Ewa Siczek – Departament SzW MENiS

Postacie z frontonu Politechniki Wrocławskiej

Konsul RFN Peter Ohr zwiedza wystawę w towarzystwie JM Rektora prof. Tadeusza Lutego, dr. hab. Ryszarda Czocho i mgr Elżbiety Żolnierz.

Remont elewacji Gmachu Głównego PWr przeprowadzony w 2002 r. uwypuklił piękno jego architektury. Część południowa tego wielkiego obiektu powstała w wyniku rozbudowy przeprowadzonej w latach

sławne postaci wybitnych techników, inżynierów i naukowców działających od drugiej połowy XVIII do początków XX w. Choć ich dorobek nie jest związany wyłącznie ze Śląskiem, przyczynili się do nastę-

1925-1928 (autory projektu: M. Schirmer, H. Mueller). Nawiązaniem do bogatszego wystroju starego budynku były kamienne elementy ozdobne.

Wśród licznych odnowionych dekoracyjnych elementów kamieniarki znalazły się rzeźby dziewięciu głów rozmieszczone na fasadzie południowej, ponad oknami auli. Upamiętniają

pującego wtedy na tych terenach gwałtownego rozwoju techniki i nauki. Dwaj z nich posiadali tytuły honorowe nadane przez Technische Hochschule Breslau.

Autorem rzeźbionych głów był profesor Kurt Bimler, który do 1945 roku był prywatnym docentem na Wydziale Architektury Wyższej Szkoły Technicznej we Wrocławiu.

Trud przygotowania wystawy prezentującej osoby upamiętnione przez Kurta Bimlera podjął dr hab. Ryszard Czoch przy wsparciu władz administracyjnych i szeregu bezinteresownych pomocników. Jemu też z wdzięcznością przedstawione poniżej materiały.

Wystawa prezentuje zwięźle dorobek naukowy i inżynierski przedstawianych ludzi. Zamieszczony materiał ilustruje ich pracę i miejsca, z którymi byli związani.

Na otwarcie wystawy w dniu 3 marca przybyło liczne grono zainteresowanych. Szczególnym gościem wystawy był konsul RFN Peter Ohr. (mk)

Głowy na elewacji Gmachu Głównego Politechniki Wrocławskiej

**Christian Otto Ferdinand
HEBERLEIN**

26 III 1863–23 II 1925

Studiował chemię i hutnictwo na Akademii Górniczej we Freibergu.

Pracował w hucie ołowiu i srebra w Pertusola i w Sienie (Włochy, 1883–1900), gdzie w latach 1887–1900 był dyrektorem huty. Razem z T. Huntingtonem opracował proces ogniowego wzbogacania rud (proces Huntingtona-Heberleina), a założona przez nich w r. 1900 w Londynie firma Huntington-Heberlein & Co propagowała wynalazki i ulepszenia hutnicze. W roku 1907 został dyrektorem *Metallbank und Metallurgische Gesellschaft* we Frankfurcie, a od roku 1915 był prezesem Niemieckiej Izby Handlowej w Zurichu.

Otrzymał doktorat *honoris causa* za *wszechstronny rozwój hutnictwa* (Königliche Technische Hochschule Breslau, 1911), został *Obywatelem Honorowym* Freibergu (1922), otrzymał medal Agricoli (1924).

**Karl Heinrich Adolf
LEDEBUR**

11 I 1837–7 VI 1906

W 1862 r. ukończył studia na Wydziale Hutnictwa Kollegium Carolinum (potem Technische Hochschule) w Braunschweigu i zaczął pracować w hucie. Od r. 1871 był asystentem zakładu hutniczego w Gröditz. W roku 1874 został profesorem utworzonej Katedry Hutnictwa w Akademii Górniczej w Freibergu (Saksonia), a w 1875 r. założył laboratorium hutnictwa. Był rektorem Akademii w latach 1899–1901 i 1903–1905. W latach 1896–98 był doradcą rządu japońskiego.

Dał początek nowej technice metalurgii. W roku 1882 odkrył nowy składnik strukturalny w układzie żelazo-węgiel (stop eutektyczny *ledeburyt* nazwany jego nazwiskiem). Autor 13 książek z dziedziny hutnictwa żelaza (tłumaczony m.in. na języki: francuski, rosyjski, japoński). Otrzymał liczne ordery i odznaczenia nadane m.in. przez Hiszpanię, Rosję, Japonię.

**Ernst Werner
von SIEMENS**

13 XII 1816–6 XII 1892

Studiował w Lubece, a potem w Akademii Wojskowej w Berlinie, po ukończeniu której zaczął pracować w armii pruskiej (do roku 1848).

Wynalazca i konstruktor w dziedzinie elektrotechniki. W 1847 roku razem z J.G. Halske założyli firmę Siemens & Halske, która szybko została wielką firmą przemysłową.

Od 1874 był członkiem Akademii Nauk w Berlinie.

Skonstruował synchroniczno-współfazowy aparat telegraficzny, zbudował maszyny do powlekania przewodów elektrycznych, budował linie telegraficzne; wynalazł samowzbudną prądnicę prądu stałego (1866), zbudował pierwszy model lokomotywy elektrycznej (1879), elektryczną windę (1880) i tramwaj elektryczny (1884).

Od jego nazwiska pochodzi nazwa jednostki przewodności elektrycznej właściwej *siemens*.

Otto Adolf Ludwig INTZE

17 V 1843–28 XII 1904

Studia ukończył na Wydziale Budownictwa i Maszynoznawstwa Politechniki w Hannoverze w r. 1866.

Pracował początkowo w szkole budowlanej, a potem był inżynierem hydrologii w Hamburgu. W roku 1871 został profesorem konstrukcji budowlanej i wodnej w Technische Hochschule Aachen, gdzie pracował do końca życia. Był jej rektorem w latach 1895-1898.

Był specjalistą od budowy zbiorników gazu, wodnych wież ciśnienia (typ *Intze*) i zapór wodnych. Od roku 1889 projektował i budował zapory wodne w Nadrenii, Westfalii, w Czechach i na Dolnym Śląsku (region nad Kwisą, Bobrem i Nysą Kłodzką).

Zaprojektował pierwszą na Dolnym Śląsku zapórę na Kwisie koło Leśnej. Na jesieni 1901 r. położono kamień węgielny pod zapórę

*Dolinom ku ochronie, na przekór falom,
ludziom na pożytek.*

Friedrich Wilhelm von REDEN

23 III 1752–3 VI 1815

Studiował nauki przyrodnicze i górnicze w Getyndze, Halle i Hanowerze.

Od 1779 roku był dyrektorem Wyższego Urzędu Górniczego we Wrocławiu, wyższym tajnym radcą finansowym (1786 r.), ministrem przemysłu (od 1803 r.).

Kierował tworzeniem nowoczesnego górnictwa, hutnictwa żelaza i metali nieżelaznych. Jako pierwszy zastosował w kopalniach Śląska maszyny parowe, otworzył też na Śląsku szkołę górniczą.

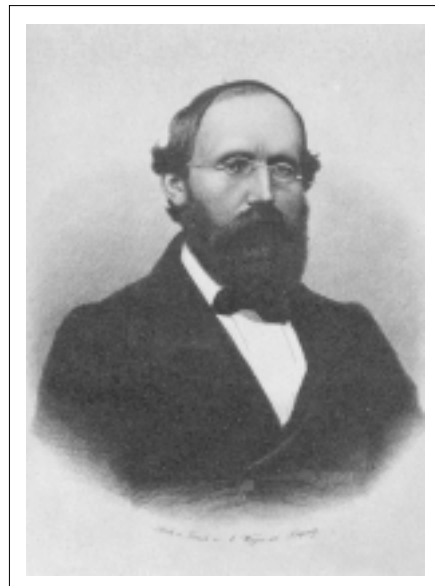
Podczas wojny z Francją złożył przysięgę Napoleonowi, za co król pruski w 1807 r. zwolnił go z urzędu. Zmarł w 1815 r. w pałacu w Bukowcu k. Karpacza, gdzie został pochowany w parku.

*Przystąpcie pielgrzymi do tego grobu,
w nim pochowany jest człowiek genialny,
który mimo swej wielkości był skromny
i każdy traktował go jak brata.*

Georg Friedrich Bernhard RIEMANN

17 VII 1826–20 VI 1866

W 1846 roku rozpoczął studia teologiczne na Uniwersytecie w Getyndze, a od roku 1847 studiował matematykę na Uniwersytecie w Berlinie. W roku 1851 otrzymał stopień doktora (promotor Gauss), habilitował się w roku 1854, został profesorem matematyki w 1859 r.

Autor prac z dziedziny równań różniczkowych cząstkowych i teorii funkcji (*funkcja Riemanna*), teorii całki (*całka Riemanna*), teorii szeregów trygonometrycznych. Jest twórcą wielowymiarowej geometrii metrycznej, zw. *geometrią Riemanna* (m.in. A. Einstein zastosował geometrię Riemanna w ogólnej teorii względności). Był członkiem Royal Society w Londynie i francuskiej Akademii Nauk.

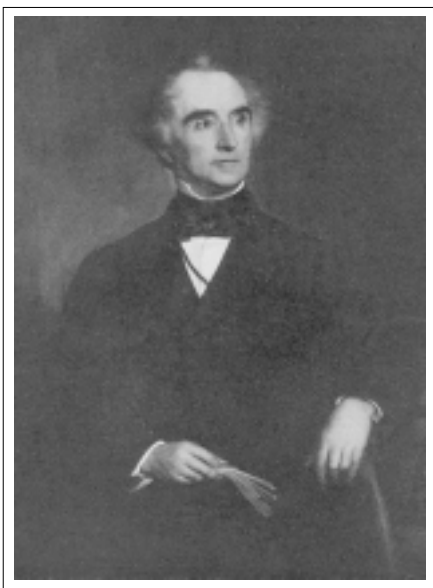
Zmarł na gruźlicę w Selasce, nad jeziorem Maggiore we Włoszech.

Jego nazwiskiem nazwano krater na Księżycu (1964).

**Johann Justus
von LIEBIG**

12 V 1803–18 IV 1873

Studiował farmację, a potem chemię na Uniwersytecie w Bonn. W roku 1822 otrzymał doktorat z chemii i stypendium na studia w Paryżu (w laboratorium J.L. Gay-Lussaca).

Pracował na Uniwersytecie w Giessen (1824-1854) i na Uniwersytecie w Monachium (1852-1873). Tytuł profesora uzyskał w 1824 r. Otrzymał również tytuł barona.

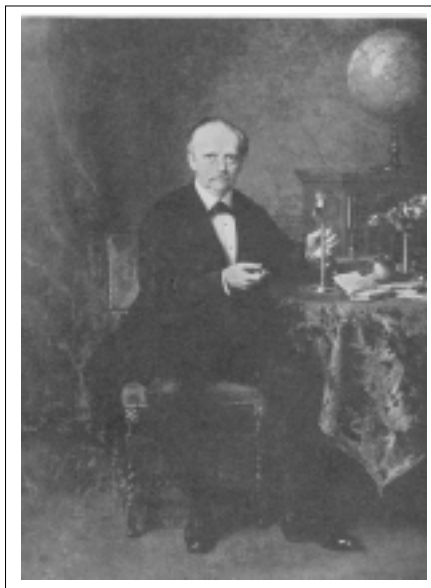
Jako pierwszy wprowadził zajęcia laboratoryjne przy nauczaniu chemii. Opracował metody analizy elementarnej, przeprowadził syntezę wielu związków organicznych, sformułował teorię mineralną odżywiania się roślin. Był współtwórcą chemii fizjologicznej i rolniczej; autorem prawa minimum (*prawa Liebiga*). Autor obszernego podręcznika *Die organische Chemie in ihrer Anwendung auf Agrikultur und Physiologie*, 1840.

Na Księżycu jego nazwisko noszą krater (1935), stok (1964) i szczelina (1985).

**Hermann Ludwig Ferdinand
von HELMHOLTZ**

31 VIII 1821–8 IX 1894

Studiował nauki medyczne w Akademii Wojskowej w Berlinie. Studia zakończył w 1843 r. i został chirurgiem. Od 1848 r. wykładał anatomię w Berlinie, a potem fizjologię i patologię w Królewcu. Od r. 1855 pracował w Bonn, a potem od r. 1858 w Heidelbergu.

W r. 1870 objął Katedrę Fizyki na Uniwersytecie w Berlinie. W latach 1877/78 był rektorem Uniwersytetu.

Lekarz, fizjolog, fizyk i filozof. Sformułował zasadę zachowania energii. Autor fundamentalnych prac z dziedziny akustyki muzycznej i fizjologii słuchu. W filozofii zajmował się zwłaszcza teorią poznania. Skonstruował oftalmoskop i lustro laryngologiczne.

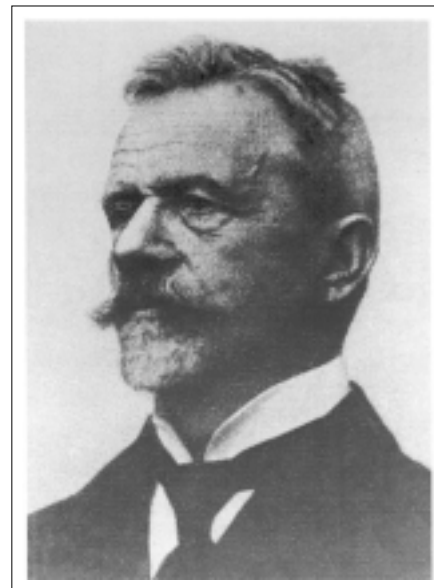
Przyjęto go do Royal Society of London (1860 r.). W roku 1873 otrzymał Medal Copleya.

Jego nazwiskiem nazwano krater na Księżycu (1935) i na Marsie (1973).

**Alois
RIEDLER**

15 V 1850–25 X 1936

Studiował maszynoznawstwo w Technischer Hochschule Graz (1866–71). Od roku 1871 był asystentem w Brnie, potem w Technischer Hochschule Wien, a następnie od roku 1881 profesorem Technische Hochschule München, a od 1884 roku – w Aachen.

W 1888 r. został profesorem Katedry Maszynoznawstwa Technicznego Technische Hochschule Berlin-Charlottenburg, gdzie stworzył Laboratorium Maszynoznawstwa, a w r. 1907 Katedrę Techniki Pojazdów Mechanicznych oraz Laboratorium Techniki Pojazdów Spalinowych i Mechanicznych.

W roku 1909 był rektorem Technische Hochschule Berlin.

21 VI 1928 rektor i senat Technische Hochschule Breslau nadali mu tytuł *honorowego senatora* w uznaniu zasług *znakomitego wychowawcy inżyniera budowy maszyn*.

Opracował Ryszard Czoch

Czy chciałbyś dostać w prezencie US\$ 15.000.000 (piętnaście milionów dolarów)?

„Nigeryjski łącznik” na PWr

Nad odpowiedzią na takie pytanie zastanawia się codziennie wielu użytkowników poczty elektronicznej na całym świecie. Dnia 15 lutego 2003 roku listy o podobnym charakterze dotarły do właścicieli skrzynek pocztowych na serwerach Politechniki Wrocławskiej, w tym do WCSS. List pochodzi zazwyczaj od wysokiego urzędnika jednego z państw afrykańskich lub wdowy po nigeryjskim generale i najczęściej rozpoczyna się tak:

Dear,

URGENT PRIVATE & EXTREMELY CONFIDENTIAL

I am Dr. Bello Ahmed, Chief Auditor, Special Project and Foreign Contract Regularization and Disbursement, in the Office of the Auditor General of the Federation of Federal Republic of Nigeria.

(...)

With profound interest and in utmost confidence, I am soliciting your immediate assistance or co-operation as to enable us round up an opportunity within my capability as a result of the death of one of our contractor (Beneficiary).

Z listu adresat dowiaduje się, że został wybrany spośród tysięcy jako jedyny godny zaufania do przeprowadzenia ściśle tajnej operacji. Z dalszej treści wynika, że otrzymuje szansę na zrobienie interesu swojego życia, musi tylko jak najszybciej skontaktować się z autorem tej niespodziewanej, acz radosnej wiadomości

But since his death, nobody has come forward to put a claim to his contract fund which is about US\$15,500,000.00 Million (fifteen Million Five Hundred Thousand U.S Dollars) that is why I need your immediate assistance to expedite the transfer of the contract amount.

Upon completion of this transaction I have decided to give you 30% of the total sum, 60% of the fund which is our share will be used for investment in your company or in any other company of our choice. While 10% has been mapped out to take care of any minor expenses incurred. Take note that this project will last for only 21 working days.

Oczywiście oferta złożona w liście jest zwykłym oszustwem. Pisała już o tym *Gazeta Wyborcza* w listopadzie 2002 roku. Mechanizm jest bardzo stary, o wiele starszy od Internetu. Kiedyś funkcjonował w oparciu o zwykłe listy przesyłane tradycyjną pocztą lub faksem. W obecnej postaci oszustwo pojawiło się w latach osiemdziesiątych XX wieku i doskonale przystosowało do rozwoju technologii [1]. Znane jest pod wieloma nazwami: 419 Fraud (Oszustwo 419), Nigerian Scam (Nigeryjski szwindel), Advance Fee Fund (Oszustwo z kosztami wstępnymi), The Nigerian Connection (Nigeryjski łącznik). Liczba 419 nie jest przypadkowa, jest to numer paragrafu nigeryjskiego kodeksu karnego, traktującego o tego rodzaju wyłudzeniach.

„Nigeryjski łącznik” funkcjonuje na dosyć prostych zasadach, standardowych dla tego rodzaju wyłudzeń. Należy nakłonić ofiarę do udziału w nie do końca legalnym przedsięwzięciu, kusząc ją bardzo wysoką prowizją, a następnie stopniowo wyłudzać od niej coraz większe sumy pieniędzy, rzekomo na pokrycie bieżących kosztów operacji. Oszuści liczą na to, że ofiara mając w perspektywie otrzymanie kilku milionów dolarów będzie skłonna wydać kilka czy kilkadziesiąt tysięcy na poczet przeszłych zysków. Klauzula tajności i balansowanie na granicy prawa doskonale przy tym służą oszustom jako wytłumaczenie zawilego przepływu dokumentów i niechęci do spotkań czy udzielania wyjaśnień.

Aby uwiarygodnić swoje działania i przekonać te mniej łatwowierne ofiary oszuści tworzą nawet serwisy internetowe fałszywych banków i agencji rządowych krajów afrykańskich. Ofiara otrzymuje na nich swój login i hasło i może na bieżąco śledzić przepływ pieniędzy. Oczywiście raz wpłaconych pieniędzy nie można już odzyskać, nie mówiąc o otrzymaniu obiecanej prowizji. Kiedy oszuści stwierdzają, że więcej już nie można od ofiary wyciągnąć, kontakt się urywa.

Pomimo wielu artykułów w prasie ostrzegających przed „Nigeryjskim łącznikiem”, nadal zbiera on obfite żniwo z naiwności ludzkiej. Od kilku lat w samych Stanach Zjednoczonych ludzie oszukiwa-

ni są średnio na 1 milion dolarów dziennie.

Na listy odpowiadają różni ludzie. Niektórzy upatrują w tym szansy na szybki i łatwy zysk, inni kierują się ciekawością. Niewinna początkowo gra może jednak przerodzić się w niekończące się nagabywanie. Oszuści bowiem wraz z odpowiedzią uzyskują dostęp do danych ofiary. Z czasem proszą o numery telefonów, faksy, nr polisy ubezpieczeniowej czy konta. W ten sposób ofiara ujawnia informacje o sobie i swojej rodzinie, co w skrajnych przypadkach może być zagrożeniem nie tylko dla jej pieniędzy, ale i dla zdrowia lub nawet życia.

Fakt, że do oszustwa wykorzystywana jest poczta elektroniczna przysparza firmom udostępniającym usługi poczty wielu problemów natury administracyjnej. Dostawcy usług internetowych zwalczają użytkowników próbujących wykorzystać ich serwery do pośredniczenia w tym procederze. Jeżeli ktoś otrzyma taki list, powinien napisać do dostawcy poczty na adres abuse@dostawca.poczty (np. abuse@outblaze.com, abuse@yahoo.com) z prośbą o zamknięcie konta oszusta, dołączając treść otrzymanego listu. Nie ma oczywiście gwarancji, że takie działanie przyniesie skutek, ale jest to jedna z niewielu rzeczy, które można w tej sytuacji zrobić.

Przy współudziale Centrum Skarg na Oszustwa Internetowe (IFCC - The Internet Fraud Complaint Center) powstał raport FBI dotyczący najczęstszych oszustw dokonywanych przez Internet i „Nigeryjski łącznik” znalazł się na trzecim miejscu po aukcjach i problemach z uiszczaniem opłat [2]. Walkę z tym procederem podjęły służby specjalne wielu krajów, włącznie z rządem i bankiem centralnym Nigerii. Niestety anonimowość, którą daje Internet i problemy ze śledzeniem, a potem udowodnieniem tego typu przestępstw sprawiają, że „nigeryjski łącznik” zatacza coraz szersze kręgi, jak dotąd praktycznie bezkarnie.

Wzory typowych listów można znaleźć na stronie;

<http://home.rica.net/alphae/419coal/>.

*Agnieszka Szymańska-Kwiecień,
WCSS*

[1] <http://lukasz.kozicki.pl/spam/4-1-9.html>

[2] <http://www.korespondent.pl/index.php?go=4&p1=168>

Program IX Wrocławskich Targów Książki Naukowej

Politechnika Wroclawska, 19–22 marca 2003 r.

19 marca 2003 r. – godz. 12⁰⁰–17⁰⁰

godz. 12⁰⁰ – Oficjalne otwarcie Targów, połączone z ogłoszeniem wyników konkursu *Na najtrafniejszą szatę edytorską książki naukowej* – wręczenie **Pucharu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu** oraz nagród i wyróżnień (hol Gmachu Głównego Politechniki Wrocławskiej)

godz. 12³⁰ – Inauguracyjne spotkanie towarzyskie, w którym wezmą udział zaproszeni goście, wystawcy, dziennikarze prasy, radia i telewizji (Klub Studencki, niski parter, Gmach Główny)

godz. 14⁰⁰ – Dialog – *Od konfliktu do wspólnoty* między dr inż. Marią Foltą autorką książki *Negocjowanie i mediacje w życiu* i prof. Janem Waszkiewiczem autorem książki *Od komunikacji do wspólnoty* (sala konf. 136)

godz. 15³⁰ – Wydawnictwo ASTRUM, Wrocław. Prelekcja – *Mowa ciała zdradza więcej niż tysiąc słów, czyli socjotechniczne metody osiągania celu* – dr Lech Tkaczyk autor książki *Postawa. Mimika. Gest*, traktującej o komunikacji niewerbalnej (sala konf. 136)

godz. 19⁰⁰ – *Wieczór Wydawców* (Kawiarnia, Muzeum Narodowe, pl. Powstańców Warszawy 5) impreza za zaproszonymi

w programie:

- wywiady z laureatami konkursu *Na najtrafniejszą szatę edytorską książki naukowej* dla Polskiego Radia Wrocław RAM
- oficjalne wręczenie nagrody *Szefowej Radia RAM* dla Wydawcy z najatrakcyjniejszym stoiskiem na Targach
- w części artystycznej *Pokusa* Ania Majkut śpiewa piosenki Waldka Wróblew-

skiego do tekstów: Jana Jakuba Kolskiego, Romana Kołakowskiego, Barbary Łuszczynskiej, Krzysztofa Pulkowskiego

- rozmowy towarzyskie przy lampce wina

20 marca 2003 r. – godz. 9⁰⁰–17⁰⁰

godz. 11⁰⁰ – Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego. *Obozy na Śląsku Opolskim w systemie powojennych obozów w Polsce (1945-1950). Historia i implikacje* – spotkanie z autorem książki dr Edmudem Nowakiem (stoisko Wydawnictwa)

godz. 13⁰⁰ – Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej – promocja książki prof. Ewy Łużynieckiej *Architektura klasztorów cysterskich. Filie lubiąskie i inne cenobia śląskie* (stoisko Wydawnictwa)

godz. 14⁰⁰ – Akademia Wychowania Fizycznego, Wrocław. *Bawiąc – uczyć się. Pilki edukacyjne w kształceniu zintegrowanym* – spotkanie z autorami książki dr Andrzejem Rokitą i dr Tadeuszem Rzepą (stoisko Wydawnictwa)

21 marca 2003 r. – godz. 9⁰⁰–17⁰⁰

godz. 11⁰⁰ – Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego. *Ten wykwinny wykształcony Europejczyk. Zagraniczne studia i podróże edukacyjne Michała Jerzego Wandalina Mniszcha w latach 1762-1768* – spotkanie z autorem książki dr Markiem Brataniem (stoisko Wydawnictwa)

godz. 13³⁰ – *Korzystanie z materiałów udostępnianych w Internecie – naruszenie prawa autorskiego i odpowiedzialność z tego tytułu*. Zasadnicze problemy prawne z uwzględnieniem działalności wydawniczej. Wykład wygłosi dr Julian Jezioro z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Wrocławskiego (sala konf. 136)

godz. 15⁰⁰ – Wydawnictwo ASTRUM, Wrocław – wykład *Komputerowa obróbka grafiki i tekstu na usługach wydawnictwa książkowego i branży reklamowej* wygłosi dr Paweł Tkaczyk właściciel agencji reklamowej MIDEA absolwent międzynarodowych studiów MBA z zakresu marketingu i zarządzania (sala konf. 136)

22 marca 2003 r. – godz. 9⁰⁰–14⁰⁰

godz. 11⁰⁰ – Ogłoszenie wyników i losowanie nagród w konkursie czytelnictwem (hol Gmachu Głównego)

godz. 12⁰⁰ – Toast pożegnalny dla uczestników **IX WTKN** (sala konf. 136)

Imprezy towarzyszące

Podczas trwania Targów Czerpalnia Papieru ART – PAPIER z Gliwic przedstawi proces czerpania papieru, sporządzania i odciskania pieczęci lakowych oraz pisanie gęsim piórem. Zapewni również odpowiednie tło dla swych pachnących kartek z dodatkiem ziół i kwiatów prezentując stroje mnichów, starą prasę i dębową kadź papierniczą.

Targom towarzyszy wystawa zbiorów Muzeum Narodowego *Reklama na rynku książki* – ekspozycja publikacji informacyjno-reklamowej, katalogów i prospektów księgarskich i antykwarskich od lat 80 XIX wieku do lat 80 XX wieku.

Prezentacja zbiorów w MUZEUM NARODOWYM we Wrocławiu – KAWIARNIA MUZEALNA, pl. Powstańców Warszawy 5.

KSIĄŻKA NA KAŻDĄ KIESZEŃ

Wydawnictwo Ossolineum i firma Centrum Taniej Książki przygotowały atrakcyjne cenowo ofertę.

Wszelkie informacje o IX WTKN będą dostępne na stronie internetowej

www.pwr.wroc.pl/~oficwyd

LISTA WYSTAWCÓW

IX WROCLAWSKICH TARGACH KSIĄŻKI NAUKOWEJ

19–22 marca 2003 r.

Nr stoiska	Wydawnictwo	Wrocław
1.	Wyższa Szkoła Zarządzania EDUKACJA, Wrocław	
2.	Wydawnictwo Internatonal Publishing Service, Warszawa	
3.	Zakład Narodowy im. Ossolińskich Wydawnictwo, Wrocław	
4.	Wydawnictwo Akademii Wychowania Fizycznego, Wrocław	
4.	Wydawnictwo Akademii Wychowania Fizycznego, Katowice	
4.	Wydawnictwo Akademii Wychowania Fizycznego, Warszawa	
4.	BK Wydawnictwo i Księgarnie,	
5.	Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Poznań	
6.	Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice	
7.	Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa	

8. Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa
9. Wydawnictwo MIKOM sp. s o.o., Warszawa
10. Wydawnictwo ASTRUM, Wrocław
11. Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin
12. Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław
13. Muzeum Narodowe, Wrocław
14. Forum Akademickie, Lublin
15. Wydawnictwo ARKADY, Warszawa
16. Wydawnictwo WIEDZA POWSZECHNA, Warszawa
17. Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, Warszawa
18. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa
19. Wydawnictwo Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań
20. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Sopot
21. Wydawnictwa Komunikacji i Łączności, Warszawa
22. Wydawnictwo Akademii Muzycznej, Bydgoszcz
22. Wydawnictwo Akademii Muzycznej, Gdańsk
22. Wydawnictwo Akademii Muzycznej, Katowice
22. Wydawnictwo Akademii Muzycznej, Kraków
22. Wydawnictwo Akademii Muzycznej, Łódź
22. Wydawnictwo Akademii Muzycznej, Poznań
22. Wydawnictwo Akademii Muzycznej, Warszawa
22. Wydawnictwo Akademii Muzycznej, Wrocław
23. Wydawnictwo Akademii Bydgoskiej, Bydgoszcz
23. Wydawnictwo BRANTA, Bydgoszcz
24. Wydawnictwo Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin
25. Wydawnictwo Akademii Górniczo-Hutniczej, Kraków
26. Wydawnictwo SGGW, Warszawa
27. Wydawnictwo Akademii Rolniczej, Wrocław
28. Wydawnictwo Akademii Rolniczej, Poznań
29. Wydawnictwo Politechniki Radomskiej, Radom
30. Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa
31. Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice
32. Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, Poznań
33. Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa
34. Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej, Kraków
35. Wydawnictwo Politechniki Koszalińskiej, Koszalin
36. Oficyna Wydawnicza Szkoły Głównej Handlowej, Warszawa
36. Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Warszawa
37. Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, Łódź
38. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź
39. Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole
40. Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin
41. I.P.P.U. „MASTA” sp. z o.o., Gdańsk
42. Wydawnictwo Akademii Świętokrzyskiej, Kielce
42. Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski
43. Wydawnictwo Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra
44. Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń
45. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków
46. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP, Warszawa
47. Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora”, Toruń
48. Centrum Taniej Książki, Wrocław
49. Dolnośląskie Wydawnictwo Edukacyjne, Wrocław
50. Polski Komitet Normalizacyjny, Warszawa
51. Wydawnictwo HELION, Gliwice
52. ABE Marketing Wydawnictwa Światowe, Warszawa
53. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa
54. Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Warszawa
55. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Częstochowa
56. Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków
57. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Katowice
58. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Wrocław
59. Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków, Warszawa

◀ 16

„Rola uniwersytetów...”

– *Czy można wyrównać okresy kształcenia prowadzące do identycznych kwalifikacji?*

– *Jak można poprawić przejrzystość systemów obliczania kosztów badań na uczelniach?*

5.1.3. Skuteczniejsze wykorzystywanie wyników badań

Aplikacje badań i niewystarczające tworzenie firm spin-off

Stopień wykorzystywania możliwości wdrażania wyników badań jest za mały. Od połowy lat 90. Liczba „spin-offów” rośnie w Europie, zwłaszcza przy niektórych uczelniach. Nie osiąga jednak wyników amerykańskich. Badacze rządziej zakładają firmy, a te, które powstały, rozwijają się wolniej. Jedną z przeszkód jest sposób traktowania własności intelektualnej. W USA prawo „Bayh’a-Dole’a” dało organizacjom prowadzącym badania ze środków federalnych, szczególnie uczelniom, na własność prawo do ich wyników, aby zachęcić do wdrażania wyników badań. Ostatnio kilka krajów europejskich poszło tym śladem. Mimo wprowadzanego wspólnotowego patentu, sprawa prowizji jest wciąż kwestią dyskusji. Uniwersytety europejskie nie mają również odpowiednio rozwiniętych struktur, które rozporządzałyby wynikami badań. Są one pod tym względem słabsze niż państwowe instytucje badawcze. Wielu pracowników nauki nie jest zorientowanych w ekonomicznych realiach badań, zwłaszcza z rozwiązywaniem problemów dotyczących własności intelektualnej. Myśl o wykorzystaniu wyników badań w praktyce jest często jeszcze odbierana z nieufnością, zwłaszcza ze względu na obawę przed naruszeniem subtelnej równowagi między wymaganiami ekonomii a akademicką wolnością dostępu do wiedzy.

PYTANIA DO DYSKUSJI

– *Jak ułatwić uczelniom i badaczom tworzenie firm wykorzystujących wyniki badań i czerpanie z tego korzyści?*

– *Czy istnieje sposób, by zachęcić uczelnie i badaczy do znajdowania, opracowywania i robienia jak najlepszego użytku z komercyjnych walorów wyników badań?*

– *Jakie są przeszkody, które obecnie ograniczają wykorzystanie tego potencjału? Czy mają charakter legislacyjny lub dotyczą praw własności? Jak można je przezwyciężyć, zwłaszcza w krajach, w których uczelnie są prawie wyłącznie finansowane ze środków publicznych?*

Opr. MK

c.d.n.

Z PRAC RADY GŁÓWNEJ SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Posiedzenie plenarne Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego w dniu 13 lutego 2003 r.

Kolejne posiedzenie plenarne RGSzW 13 lutego 2003 r. rozpoczęło się spotkaniem z Ministrem Edukacji Narodowej i Sportu dr Krystyną Łybacką. Pani minister pogratulowała zebranym sukcesu wyborczego i podkreśliła dobre tradycje współpracy między ministerstwem a Radą. W świetle nowych przepisów rola RGSzW uległa zmianie. Jej zadaniem jest ustalanie standardów, także standardów nauczania, natomiast sprawdzanie ich realizacji stało się domeną Państwowej Komisji Akredytacyjnej.

• Pani minister poinformowała członków RG o pracach dotyczących dwóch najważniejszych – z punktu widzenia szkolnictwa wyższego – aktów prawnych: *Ustawy o stopniach i tytułach naukowych* oraz *Ustawy o szkolnictwie wyższym*.

Pierwsza z tych propozycji nie wnosi dużych zmian i została już przesłana do komisji Senatu RP. Proponowane modyfikacje dotyczą warunków nadawania stopni i tytułów naukowych w szkołach artystycznych oraz uściślają warunki nadawania tytułu profesora bez habilitacji, na podstawie udokumentowanego dorobku.

Natomiast ustawa o szkolnictwie wyższym, a właściwie „Prawo o Szkolnictwie Wyższym” powstaje od nowa w zespole działającym pod patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej. Zamiarem zespołu jest przygotowanie nowego aktu prawnego na tyle szybko, by mógł być uchwalony przed 1 października 2003 roku. MENiS jest reprezentowane w zespole przez trzy osoby: przewodniczącego RGSzW prof. Jerzego Błażejowskiego, przewodniczącego PKA prof. Andrzeja Jamiołkowskiego oraz wiceministra ENiS prof. Tadeusza Gobana-Klasa.

W nowej ustawie powinny znaleźć się jednolite regulacje dotyczące całości szkolnictwa wyższego (uczelni publicznych i niepublicznych).

Zespół opracowujący ustawę stwierdził w przedstawionych założeniach, że nie może być ona gorsetem ograniczającym swobodę działania, powinna natomiast służyć autonomii uczelni, jak również zapewnić odpowiednią jakość kształcenia. Dobór

kierunków kształcenia powinien jednocześnie **uwzględniać potrzeby państwa**.

Założenia do nowej ustawy zostały poddane społecznej konsultacji, lecz reakcja środowiska była bardzo słaba, nadesłano tylko kilka opinii.

• W nawiązaniu do przygotowywanej ustawy pani minister omówiła te problemy szkolnictwa wyższego, które wymagają szybkiego rozwiązania, a często także wprowadzenia regulacji prawnych.

Do zadań z którymi trzeba się oporać w najbliższym czasie, także w kontekście akcesji Polski do Unii Europejskiej, należy wymienić:

- uwzględnienie w ukształtowaniu naszego szkolnictwa wyższego ustaleń wynikających z „Karty Bolońskiej”,
- uaktywnienie nowych form nauczania, m.in. nauczania na odległość,
- rozwiązanie problemów tzw. „uniwersytetów przymiotnikowych”,
- kształcenie kadr w szkołach publicznych oraz niepublicznych (podobne standardy),
- opracowanie współczesnych metod zarządzania szkołą wyższą; chodzi m.in. o sprecyzowanie podziału kompetencji pomiędzy senatem uczelni, jej rektorem i kanclerzem, a także rozwijanie nie pochodzących z budżetu państwa form finansowania (np. większy udział samorządów i regionów we wspomaganie szkół wyższych),
- zagwarantowanie prawa autorskich pracującym na uczelniach twórcom, do których należy zaliczyć także wykładowców,
- publikowanie treści wykładów w wersji elektronicznej (z wykorzystaniem serwerów akademickich),
- udoskonalenie form kształcenia na poziomie studiów doktoranckich (traktowanych jako trzeci stopień kształcenia); wypracowana koncepcja docelowa powinna np. rozstrzygać także problemy socjalne doktorantów (np. sposób ubiegania się o kredyt mieszkaniowy mimo braku etatu).

• Min. Krystyna Łybacka odniosła się także do kilku kwestii podnoszonych przez uczestników spotkania. Odpowiadając na postulat utworzenia Pracowniczego Programu Emerytalnego poinformowała o pracach nad **funduszem emerytalnym pracowni-**

ków dydaktycznych obejmującym także profesorów. Jednym z proponowanych rozwiązań jest przechodzenie profesorów nie na emeryturę, ale w stan nieczynny, co pozwałoby im na zachowanie poborów (zamiast emerytury). Pani Minister była zdania, że koszty takiego przedsięwzięcia nie byłyby zbyt duże. Koncepcja ta spotkała się jednak z oporem części kadry profesorskiej.

Poruszono też sprawę **algorytmu podziału dotacji** dla szkolnictwa wyższego i jego wpływu na jakość kształcenia oraz potrzeby aktualizacji **współczynników kosztochłonności**. W odpowiedzi pani minister stwierdziła, że dotychczasowy algorytm był raczej problemem, a nie dobrodziejstwem, szczególnie dla lepszych uczelni. Zapewne dojdzie jednak do opracowania reguł rozdziału środków finansowych dla szkolnictwa wyższego. Problem jest występująca już dziś „nadprodukcja” absolwentów na niektórych kierunkach studiów (np. marketing i zarządzanie), także na uczelniach publicznych.

Podnoszono też kwestię umiejscowienia **Akademii Medycznych** w systemie kształcenia wyższego: czy jest to kształcenie zawodowe czy też uniwersyteckie.

Szefowa resortu przedstawiła także niektóre problemy związane z **wprowadzeniem nowych matur**. Jak wiadomo, uczniowie będą mogli zdawać maturę na poziomie podstawnym lub rozszerzonym. Uczeń przystępujący do matury na poziomie podstawowym nie traci możliwości zdawania na dalszym etapie matury na poziomie rozszerzonym i to z zachowaniem wyniku uzyskanego na poziomie podstawowym.

• W części informacyjnej prof. Jan R. Madej przedstawił refleksje ze spotkania w KBN, które dotyczyło spraw **offsetu** oraz projektu **ustawy o finansowaniu nauki**. Projekt tej ustawy – zdaniem referenta – spotkał się z totalną krytyką, także ze strony rzeczoznawców prawników.

• Dr inż. Kazimierz. Wańkowicz zapoznał członków Rady ze **stanowiskiem elektorów Kurii Doktorów Wyższych Uczelni Technicznych** na temat spraw szkolnictwa wyższego. (Zostało ono opublikowane w *Pryzmacie* nr 163).

• Rada Główna pozytywnie zaopiniowała projekty rozporządzeń MENiS:

a) zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków, jakie powinna spełniać uczelnia, aby utworzyć i prowadzić

Z PRAC RADY GŁÓWNEJ SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

kierunek studiów oraz w sprawie nazw kierunków studiów;

b) zmieniającego rozporządzenie w sprawie określenia standardów nauczania dla poszczególnych kierunków studiów i poziomów kształcenia:

Pozytywnie zaopiniowano projekt rozporządzenia, z następującą propozycją zmiany brzmienia ust.1 w §3:

§ 3.1 W systemie studiów wieczorowych łączna liczba godzin zajęć nie może być niższa niż 80%, a w systemie studiów zaocznych – niższa niż 60% łącznej liczby godzin podanej w wymaganiach ogólnych odpowiednich standardów nauczania. Podane w tych standardach przedmioty i przypisane tym przedmiotom obciążenia godzinowe obowiązują dla wszystkich systemów nauczania.

c) w sprawie warunków występowania uczelni niepaństwowej o dotacje z budżetu państwa:

Rada Główna proponuje, aby wymienionym fragmentom projektu rozporządzenia nadać następujące brzmienie (wybrane uwagi):

§1 ust. 1 pkt. 1

„co najmniej jedna z jednostek organizacyjnych uczelni posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora lub uprawnienia do prowadzenia studiów na poziomie magisterskim i w okresie trzech lat poprzedzających złożenia wniosku o dofinansowanie, co najmniej czterech pracowników uczelni, zatrudnionych przez okres nie krótszy niż dwa lata, na podstawie umowy o pracę, uzyskało stopień naukowy doktora”;

§ 3 ust. 1 pkt. 6

„zapewni dla inwestycji, której dotyczy wystąpienie, środki własne w wysokości co najmniej 30 % i środki inne niż dotacja z budżetu państwa w łącznej wysokości co najmniej 70 % wartości kosztorysowej inwestycji”;

§ 3 ust. 5

„Do wniosku o przyznanie dotacji na inwestycje budowlaną, o której mowa w ust. 1, finansowaną również ze środków własnych uczelni i innych źródeł (w co najmniej 70 %) uczelnia powinna dołączyć:”;

§ 4

„Warunkiem wystąpienia uczelni niepaństwowej o przyznanie dotacji z budżetu państwa jest uprzednie wykorzystanie zadeklarowanych wcześniej środków własnych na realizację przedsięwzięcia zgodnie z przeznaczeniem. Uczelnia występująca o do-

finansowanie winna przestrzegać przepisów regulujących funkcjonowanie uczelni”;

d) w sprawie warunków i trybu występowania niepaństwowej uczelni zawodowej o dotacji z budżetu państwa.

e) dotyczącego projektu rozporządzenia MENiS określającego maksymalną wysokość opłaty wnoszonej przez kandydata na studia wyższe w roku ak. 2003/04.

f) dotyczącego projektu rozporządzenia MENiS określającego maksymalną wysokość opłaty wnoszonej przez kandydata na studia w państwowej uczelni zawodowej w roku ak. 2003/04.

g) w sprawie planu podziału dotacji na stypendia socjalne dla studentów studiów dziennych uczelni niepaństwowych oraz szkół wyższych zakładanych i prowadzonych przez Kościół Katolicki

h) w sprawie kryteriów podziału środków z budżetu państwa na działalność uczelni morskich w 2003 r.

i) dotyczącego projektu rozporządzenia MENiS w sprawie przekształceń w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Legnicy.

• RG zaopiniowała szereg wniosków jednostek organizacyjnych szkół wyższych o przyznanie uprawnień do nadania stopni naukowych. (Wnioski te zostały przekazane przez Centralną Komisję do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych.)

Pozytywnie zaopiniowano dwa wnioski o przyznanie uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego oraz jeden – doktora nauk.

Kilka innych wniosków oceniono negatywnie. Wynikało to zwykle z niedoboru samodzielnej kadry reprezentującej daną dyscyplinę nauki lub wątego dorobku naukowego jednostki (zwłaszcza znaczących publikacji z wnioskowanej dyscypliny).

• Rada przyjęła także stanowiska w następujących sprawach:

– zasad przyznawania stypendiów naukowych przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej,

– zasad przyznawania stypendiów konferencyjnych przez Towarzystwo Naukowe Warszawskie,

– zasad przyznawania:

– stypendiów na wyjazdy emerytowanych profesorów do krajowych

ośrodków badawczych (program NESTOR),

– krajowych stypendiów wyjazdowych.

Zaplanowany w porządku obrad punkt dotyczący zaopiniowania projektów standardów nauczania dla kierunków:

a) „górnictwo i geologia” – studia zawodowe,

b) „grafika” – studia magisterskie i zawodowe,

c) „inżynieria środowiska” – studia zawodowe

został przełożony jako niedostatecznie przygotowany.

Romuald Będziński

22 lat NZS

W związku z ogólnopolskimi obchodami XXII rocznicy rejestracji Niezależnego Zrzeszenia Studentów w dniach 14-16 marca odbyły się we Wrocławiu uroczystości zorganizowane pod patronatem prezydenta miasta Wrocławia oraz Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola.

Główne wydarzenia to msza św. W kościele pw. św. Wawrzyńca, złożenie kwiatów pod pomnikiem Profesorów Lwowskich oraz panel dyskusyjny poświęcony doświadczeniom „pięciu pokoleniom” Zrzeszenia.

Obecni byli twórcy organizacji: Rafał Guzowski, Sławomir Najnigier, Krzysztof Turkowski, Piotr Krukowski, Przemysław Jaworski i wielu innych.

Władze PWr reprezentował prorektor ds. studenckich dr Krzysztof Rudno-Rudziński. Obecny był także mgr Andrzej Ostoja-Solecki.

W czasie spotkania można było otrzymać liczne publikacje na temat historii NZS, koszulki z napisami i inne gadgety. Jednak dyskusja, jaka się toczyła, koncentrowała się już na zamierzeniach i celach, jakie wytyczają sobie wciąż młodzi (mimo że otoczeni sporymi dziećmi) i najmłodszy działacze Niezależnego Zrzeszenia Studentów.

AR BLIŻEJ EUROPY

28 lutego senat wrocławskiej Akademii Rolniczej poparł wniosek o nadanie godności doktora honoris causa tej uczelni komisarzowi Unii Europejskiej ds. rozszerzenia Guenterowi Verheugenowi. Uroczystość planowana jest na rozpoczęcie nowego roku akademickiego.

Wiedza z dostawą do domu? Warto spróbować!

Skorzystaj już dziś!

Przywykliśmy już do tego, że po podniesieniu słuchawki i wybraniu odpowiedniego numeru, możemy otrzymać gorącą, smaczną pizzę, zamówić taksówkę czy zrealizować zakupy. Ot, jedna krótkka, standardowa rozmowa i jest! W podobny sposób sięgamy niekiedy po informacje. Sprawdzamy połączenia kolejowe, repertuar kin, czy też poszukujemy numeru telefonu ministerstwa. Z czasem obok telefonu pojawił się Internet – potężne globalne medium wymiany informacji wszelkiego typu. Ale wiedza? Do domu? Jak i dlaczego?

Od kilku lat w wielu krajach świata podejmowane są prace na rzecz udostępnienia szerokim kręgom społeczeństwa możliwości kształcenia się na odległość. Kursy zawodowe, kursy ukierunkowane na uzupełnianie wiedzy, kursy urozmaicające lub zastępujące tradycyjne formy dydaktyczne stały się faktem. Operatorami tych kursów

kształcenia na odległość datowane są na lata 60, jeśli nie wcześniejsze. Wtedy zorganizowano po raz pierwszy kursy korespondencyjne. Ta forma przetrwała do dzisiaj, aczkolwiek pojawiła się konkurencja w postaci wspomnianego wyżej Internetu. Siła tego medium polega na bogactwie możliwości, jakimi można się posłużyć do przekazywania treści dydaktycznych i utrzymywania kontaktu między nauczycielem a słuchaczem.

Politechnika Wrocławska również podejmuje starania o wprowadzenie do praktyki edukacyjnej studiów za pośrednictwem Internetu. Nie przesadzając ostatecznego kształtu platformy edukacyjnej, która będzie podstawą kształcenia na odległość na Politechnice Wrocławskiej, już dzisiaj zainteresowani nauczyciele akademicy mogą skorzystać z eksperymentalnego portalu edukacyjnego nazwanego „Wirtualna Akademia”, jaki jest dostępny pod internetowym adresem <http://www.ac.pwr.wroc.pl/>

zaangażowanych w tok zajęć dydaktycznych w ramach kursu. Podstawową (typową dla systemów tego typu) funkcją MVC jest obsługa wymiany komunikatów pomiędzy nauczycielem a studentami oraz pomiędzy samymi studentami. Komunikaty mogą zawierać załączniki dostarczane jako pliki, np. materiały pomocnicze, ilustracje wykładów, treść zadań do wykonania przez studentów oraz rozwiązania tych zadań przedstawiane do oceny. Załącznikiem może być też pojedyncza strona internetowa lub całą witrynę dostarczoną przez nauczyciela. Oczywiście, prowadzący kurs może też wskazać adres publicznie dostępnej witryny internetowej zawierającej treści, z którymi uczestnicy kursu mają się zapoznać.

MVC jest systemem zamkniętym. Po **pierwsze**: zawiera w sobie wszystkie składniki niezbędne do obsługi komunikacji pomiędzy uczestnikami kursu (nie wymaga instalowania dodatkowego oprogramowania), łącznie z wewnętrznym systemem pocztowym. Po **drugie**: kurs jest niedostępny dla osób postronnych, co może być bardzo istotne dla tych nauczycieli, którym za-

The screenshot shows a web browser window displaying the 'Wirtualna Akademia' website. The page features a header with the site name and a logo, followed by a sub-header 'Eksperymentalny portal edukacyjny na platformie Manhattan virtual classroom'. Below this is a section titled 'Wykaz kursów:' containing a table with three columns: 'Kod kursu', 'Opis', and 'Prowadzący'. The table lists two courses: 'test01' (Przykładowy (pusty) kurs dostarczony przez autora systemu MVC) and '?' (To miejsce czeka na stworzenie kursu). Below the table is a 'Dokumentacja:' section with a list of links for PDF documents in English and Polish, and a 'Zarządzanie portalem:' section with links for course creation and contact information.

Kod kursu	Opis	Prowadzący
test01	Przykładowy (pusty) kurs dostarczony przez autora systemu MVC	prof. J. Jones
?	To miejsce czeka na stworzenie kursu	?

Rys. 1. Menu kursów Wirtualnej Akademii

są zakłady pracy oraz szkoły i uczelnie różnego typu. Słuchaczami natomiast – jeśli użyć utartego określenia – są osoby o zróżnicowanym wieku i statusie wykształcenia, kierujące się indywidualnymi motywami do uzupełniania wiedzy. W Polsce początki

[courses.html](#). Portal ten funkcjonuje w oparciu o oprogramowanie Manhattan Virtual Classroom (MVC), w wersji polskojęzycznej.

System MVC stanowi kompleksowy system wspomagania pracy w grupie osób

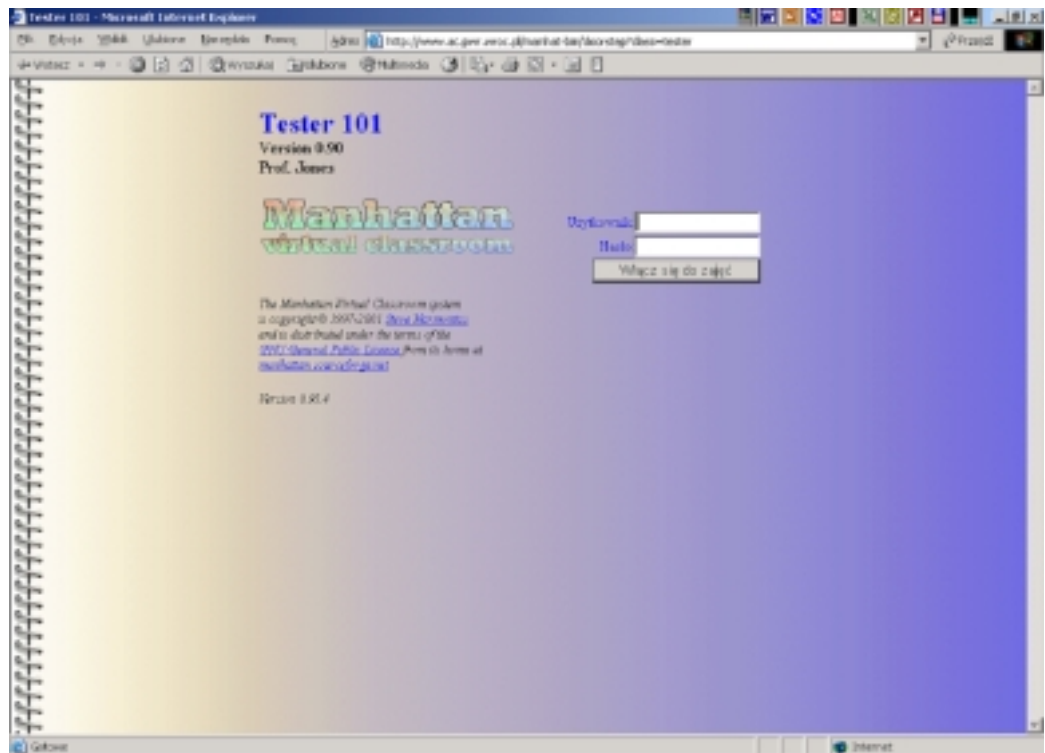
leży na ochronie praw autorskich dotyczących publikowanych materiałów pomocniczych do zajęć. Zamkniętość systemu ułatwia też dystrybucję ocen wystawianych studentom; każdy z nich zobaczy wyłącznie oceny własne, chyba, że nauczyciel po-

stanowi inaczej. Inną ważną korzyścią z ograniczenia dostępu do kursu jest stworzenie możliwości komercjalizacji usług edukacyjnych na odległość.

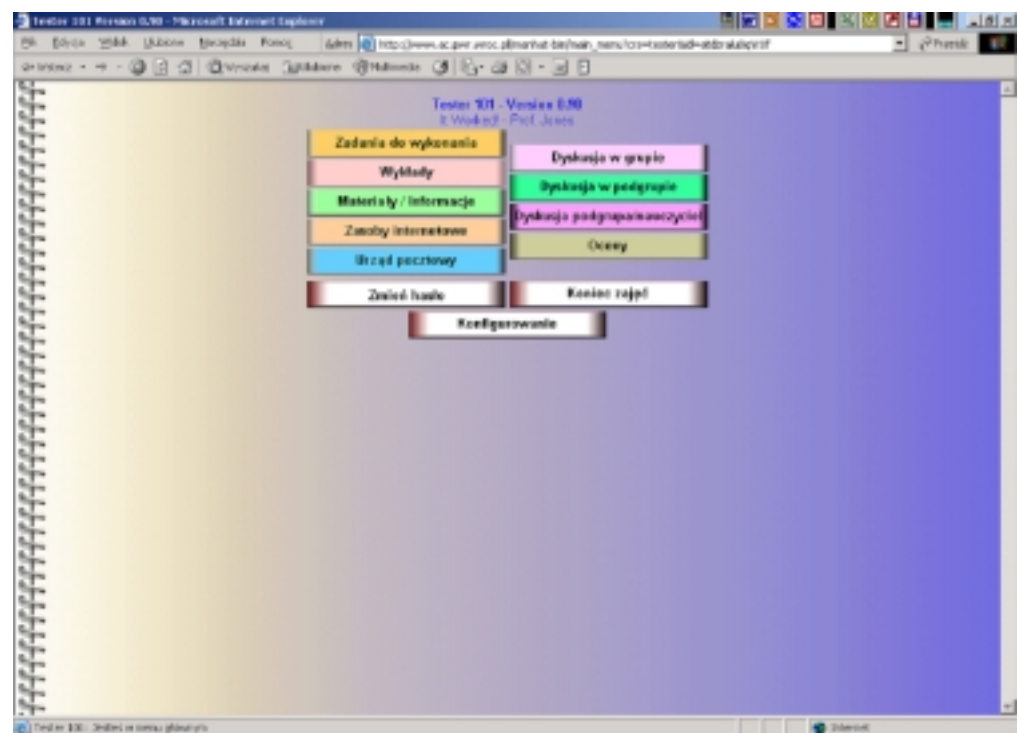
Korzystanie z MVC przez nauczyciela i studentów wymaga posiadania przez każdą z tych osób: komputera z dostępem do Internetu, przeglądarki internetowej, typowego oprogramowania do opracowywania materiałów dydaktycznych i rozwiązywania zadań (np. edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny) oraz oprogramowania pomocniczego (np. do kompresji/dekompresji przesyłanych plików).

Czynność utworzenia nowego kursu wykonuje administrator MVC, samo zarządzanie kursem natomiast spoczywa całkowicie w rękach prowadzącego. Określa on parametry kursu oraz zestaw funkcji udostępnianych studentom, a następnie – sukcesywnie, stosownie do potrzeb – rozsyła materiały dydaktyczne i zadania do wykonania, udziela konsultacji, uczestniczy w dyskusjach, publikuje oceny, wyznacza terminy, itd.

Nauczyciele akademicy zainteresowani sprawdzeniem możliwości zastosowania opisanej wyżej platformy w prowadzonych przez siebie zajęciach dydaktycznych na Politechnice Wrocławskiej proszeni są o kontakt na adres Leslaw.Sieniawski@pwr.wroc.pl.

Rys. 2. Ekran logowania systemu Manhattan Virtual Classroom

Rys. 3. Menu nauczyciela prowadzącego kurs

Prof. Maciej Grabski podczas dyskusji panelowej

fot. J.Katarzyński

**Wystawa „Wspierać Najlepszych”
na Uniwersytecie Wrocławskim
i dyskusja panelowa**

10 LAT FNP

(1991-2001)

Największa w Polsce instytucja non-profit wspierająca naukę *Fundacja na rzecz Nauki Polskiej* weszła w dwunasty rok swojej działalności. Jak już donosiliśmy, zorganizowała z tej okazji wystawę „Wspie-

rać najlepszych” ukazującą całokształt jej działań w ciągu dziesięciu lat istnienia.

Po Warszawie i Krakowie wystawa pokazywana jest obecnie (do 24 marca) we Wrocławiu, w gmachu głównym Uniwersytetu Wrocławskiego.

Uroczyste otwarcie ekspozycji odbyło się 18 lutego. Dokonali go w Oratorium Marianum prezes Fundacji prof. Maciej Grabski i prorektor Uniwersytetu Wrocławskiego prof. Krzysztof Wójtowicz.

Prof. Maciej Grabski podkreślił satysfakcję, że Fundacja wyszła zwycięsko z for-

malnych trudności.

– Półtora roku temu nie wiedzieliśmy, czy będziemy istnieć – stwierdził. – Trudności zostały pokonane, więc możemy poddać się refleksjom. Dlatego jesteśmy zainteresowani, czy nasza działalność wychodzi naprzeciw oczekiwaniom środowiska naukowego. Czy znajdujemy te nisze i luki, których nie finansuje budżet? Fundacja finansuje głównie ludzi. Człowiek, perspektywa i możliwości mądrego człowieka dla nas najważniejsze. Dbamy o to, by zdolni, wybitni naukowcy mieli warunki do dalszego rozwoju. W tym roku skierujemy na te cele około 25 milionów złotych.

W Auli Leopoldinie zorganizowano dyskusję panelową na temat indywidualności i zespołowości badań naukowych. Prowadził ją prorektor UWr prof. Krzysztof

Wójtowicz. Uczestnikami byli wyróżnieni przez Fundację pracownicy Uniwersytetu Wrocławskiego: prof. Wojciech Wrzesiński (historyk), prof. Jacek Otlewski (biochemik, biolog molekularny), prof. Lechosław Latos-Grażyński (chemik), i dr Damian Leszczyński (filozof).

Jak można było przewidzieć, reprezentanci nauk humanistycznych mieli zdecydowanie inne spojrzenie na pracę zespołową i sposoby wykorzystywania dotacji. Najszerzej, jak się zdaje, patrzy na te problemy prof. Lechosław Latos-Grażyński Podkreśliwszy zasad-

niczne znaczenie osobowości naukowca stwierdził on, że badania w naukach ścisłych zmuszają do współpracy – nawet gdy chodzi o indywidualności. Podkreślił też radość z kontaktu z utalentowanymi współpracownikami. Zadaniem kierownika zespołu jest, jak powiedział, trafne określenie celu badań.

Zabierając głos jako pierwszy dyskutant spoza Uniwersytetu prof. Tadeusz Więckowski, prorektor PWr, wymienił liczne osiągnięcia kadry Politechniki. Nie byłoby jednak tych efektów, gdyby nie praca zespołów pod przewodnictwem mistrzów. Rezultaty nie zawsze mogą być wdrożone ze względu na małą chłonność przemysłu. Dlatego, zdaniem prof. Więckowskiego, Fundacja na rzecz Nauki Polskiej powinna dostrzegać ten aspekt. Zabrali też głos przedstawiciele innych uczelni Wrocławia i Opola.

Przy mikrofonie prorektor prof. Tadeusz Więckowski. Na pierwszym planie po lewej prof. Krzysztof Abramski

Prof. Maciej Grabski przypomniał, że Fundacja popiera ludzi i koncentruje się na nich, gdyż u początku odkrycia zazwyczaj stoi jeden człowiek. Jak mówił prof. Alan Cotter „Czy ktoś widział orkiestrę, która napisała symfonię?” Corocznie FNP przyznaje cztery nagrody indywidualne za największe osiągnięcie naukowe.

Wrocławska ekspozycja wystawy stanowi podsumowanie efektów dotychczasowych działań Fundacji na rzecz środowiska naukowego we Wrocławiu i Opolu.

Wywodzi się stąd trzech laureatów Nagrody FNP uznawanej za najpoważniejsze wyróżnienie naukowe w Polsce,

ośmiu laureatów konkursu na trzyletnie subsydia profesorskie, 95 stypendystów – przedstawicielei najmłodszego pokolenia ludzi nauki. Wsparcie Fundacji dla dolnośląskich instytucji naukowych to po blisko 4 mln zł dla Akademii Medycznej i Uniwersytetu Wrocławskiego, ponad 3,5 mln dla Politechniki Wrocławskiej, ponad 2,6 mln dla instytutów PAN, w tym ponad 1,6 mln dla Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej. Akademia Rolnicza uzyskała 1,8 mln zł subwencji.

Dotacje FNP skierowane były na pomoc dla wrocławskich bibliotek (ponad 4 mln zł, z czego 1,9 mln dla Ossolineum); zakupy aparatury badawczej – ponad 5,4 mln zł; wsparcie inwestycji i wyposażenia placówek naukowych – ponad 1,4 mln zł; wspieranie transferu technologii – 2,6 mln zł, subwencje w programie „Badania na rzecz zdrowia dziecka” (lata 1991-1993) – 1,8 mln zł.

Fundacja udzieliła także pomocy instytucjom poszkodowanym przez powódź z 1997 roku. Uruchomiła wówczas fundusze na doraźną pomoc dla dotkniętych klęską placówek naukowych. W dwóch edycjach programu „SUBIN — Powódź”

Uroczyste otwarcie ekspozycji. Prezes Fundacji prof. Maciej Grabski i prorektor UWr prof. Krzysztof Wójtowicz.

przyznano wówczas łącznie blisko 4,3 mln zł uczelniom i instytutom Wrocławia i Opolu.

Wrocławskimi laureatami Nagrody FNP zostali dotąd: mgr Roman Aftanazy (nauki humanistyczne i społeczne, 1994); prof. Lechosław Latos-Grażyński (nauki ścisłe, 1998); prof. Ludomir Newelski (nauki ścisłe, 2001). Laureatami konkursu „Subsydia profesorskie są prof. Krzysztof Abramski z Instytutu Telekomunikacji i Akustyki

Politechniki Wrocławskiej i siedem osób z Uniwersytetu Wrocławskiego: prof. Ewa Damek z Instytutu Matematycznego, prof. Jacek Kolbuszewski z Instytutu Filologii Polskiej, prof. Lechosław Latos-Grażyński z Wydziału Chemii, prof. Jacek Otlewski z Instytutu Biochemii i Biologii Molekularnej, prof. Wojciech Wrzesiński z Instytutu Historycznego, prof. Jolanta Ługowska z Instytutu Filologii Polskiej, prof. Krzysztof Wachowski z Instytutu Archeologii. (mk)

Prof. K. Abramski, prof. T. Więckowski, dr R. Paszkiewicz, dr hab. M. Tlaczala podczas zwiedzania wystawy

PROMOCJE DOKTORSKIE

18 lutego 2003 r.

WYDZIAŁ ARCHITEKTURY

Dziekan: dr hab.inż.arch. Elżbieta Trocka-Leszczyńska, prof.nadzw. PWr

1. Magdalena Baborska-Narożny

promotor: prof.dr hab.inż.arch. Ewa Łużyńska

2. Krzysztof Cebrat

promotor: dr hab.inż.arch. Alina Drapella-Hermansdorfer, prof.nadzw. PWr

3. Zdzisław Cichocki

promotor: prof.dr hab.inż.arch. Ryszard Żabiński

4. Konrad Dobrowolski

promotor: prof.dr hab.inż.arch. Ryszard Żabiński

5. Dariusz Dziubiński

promotor: dr hab.inż.arch. Elżbieta Trocka-Leszczyńska, prof.nadzw. PWr

6. Piotr Furmanek

promotor: dr hab.inż.arch. Jerzy Mroczkowski, prof.nadzw. PWr

7. Hanna Golasz-Szołomicka

promotor: dr hab.inż.arch. Stanisław Medeksza, prof.nadzw. PWr

8. Ewa Górka

promotor: dr hab.inż.arch. Andrzej Grudziński, prof.nadzw. PWr

9. Grażyna Hryncewicz-Lamber

promotor: prof.dr hab.inż.arch. Marian Barski

10. Andrzej Legendziewicz

promotor: prof.dr hab.inż.arch. Edmund Małachowicz

11. Zygmunt Kalinowski

promotor: dr hab.inż.arch. Stanisław Medeksza, prof.nadzw. PWr

12. Tomasz Myczkowski

promotor: dr hab.inż.arch. Waldemar Wawrzyniak, prof.nadzw. PWr

13. Beata Warczewska

promotor: prof.dr hab.inż. Eugeniusz Bagiński

14. Barbara Widera

promotor: dr hab.inż.arch. Elżbieta Trocka-Leszczyńska, prof.nadzw. PWr

WYDZIAŁ BUDOWNICTWA ŁĄDOWEGO I WODNEGO

Dziekan: prof.dr hab.inż. Ryszard Izbicki

1. Janusz Witalis Kozubal

promotor: prof.dr hab.inż. Ryszard Izbicki

2. Jarosław Marek Rybak

promotor: dr hab.inż. Włodzimierz Brząkała, prof.nadzw. PWr

Instytut Budownictwa

dyrektor: dr hab.inż. Jerzy Hoła, prof.nadzw. PWr

1. Krzysztof Gawron

promotor: prof.dr hab.inż. Juliusz Mrozowicz

2. Dominik Logoń

promotor: prof.dr hab.inż. Leokadia Kucharska

Instytut Geotechniki i Hydrotechniki

dyrektor: prof.dr hab.inż. Stefan Gałczyński

1. Ewa Koszela-Marek

promotor: prof.dr hab.inż. Tomasz Strzelecki

Instytut Inżynierii Łądowej

dyrektor: dr hab.inż. Cezary Madryas, prof.nadzw. PWr

1. Arkadiusz Szot

promotor: dr hab.inż. Cezary Madryas, prof.nadzw. PWr

WYDZIAŁ CHEMICZNY

Dziekan prof.dr hab.inż. Paweł Kafarski

Instytut Chemii Organicznej, Biochemii i Biotechnologii

dyrektor: dr hab.inż. Jadwiga Sołoducho

1. Iwona Grad

promotor: dr hab. Andrzej Ożyhar, prof.nadzw. PWr

2. Dorota Krzyżanowska

promotor: prof.dr hab. Marian Kochman

3. Alina Mały

promotor: prof.dr hab.inż. Barbara Lejczak

4. Mariusz Osajda

promotor: prof.dr hab.inż. Jacek Młochowski

5. Jan Rodriguez Parkitna

promotor: prof.dr hab.inż. Marian Kochman

Instytut Chemii Nieorganicznej i Metalurgii Pierwiastków Rzadkich

dyrektor dr hab.inż. Wiesław Apostołuk, prof.nadzw. PWr

1. Wioletta Kuncewicz-Kupczyk

promotor: dr hab.inż. Mirosław Miller, prof.nadzw. PWr

2. Gabriela Maciejewska

promotor: dr hab.inż. Maria Cieślak-Golonka, prof.nadzw. PWr

3. Witalis Pellowski

promotor: prof.dr hab.inż. Władysław Walkowiak

4. Iwona Rutkowska

promotor: dr hab.inż. Mirosław Miller, prof.nadzw. PWr

5. Agnieszka Smęda

promotor: prof.dr hab.inż. Wiesław Żyrmicki

6. Barbara Wionczyk

promotor: dr hab.inż. Wiesław Apostołuk, prof.nadzw. PWr

7. Justyna Stawińska

promotor: dr hab.inż. Maria Cieślak-Golonka, prof.nadzw. PWr

8. Magdalena Włodarczyk

promotor: prof.dr hab.inż. Wiesław Żyrmicki

9. Agnieszka Wojciechowska

promotor: dr hab.inż. Maria Cieślak-Golonka, prof.nadzw. PWr

10. Rafał Wysokiński

promotor: prof. dr hab.inż. Danuta Michalska-Fąk

Instytut Chemii i Technologii Nafty i Węgla

dyrektor: dr hab.inż. Jerzy Walendziewski, prof.nadzw. PWr

1. Artur Kozłowski

promotor: prof.dr hab.inż. Stefan Jasieńko

2. Andrzej Krztoń

promotor: prof.dr hab.inż. Jacek Machnikowski

3. Piotr Rutkowski

promotor: dr hab.inż. Grażyna Gryglewicz, prof.nadzw. PWr

Instytut Inżynierii Chemicznej i Urządzeń Ciepłych,

dyrektor: dr hab.inż. Andrzej Kołtuniewicz, prof.nadzw. PWr

1. Paweł Dakiniewicz

promotor: dr hab. inż. Zdzisław Kawala, prof. PWr

2. Jan Wojdał

promotor: dr hab. inż. Zdzisław Kawala, prof. PWr

3. Izabela Polowczyk

promotor: dr hab.inż. Zygmunt Sadowski, prof.nadzw. PWr

Instytut Technologii Nieorganicznej i Nawozów Mineralnych

dyrektor dr hab.inż. Józef Hoffmann

1. Barbara Cichy

promotor: prof. dr hab.inż. Henryk Górecki

2. Jacek Kwiecień

promotor: prof.dr hab.inż. Andrzej Matynia

3. Mirosława Musioł

promotor: prof.dr hab.inż. Andrzej Matynia

4. Paweł Wlazło

promotor: prof.dr hab.inż. Andrzej Matynia

5. Marcin Wilk

promotor: dr hab.inż. Józef Głowiński, prof.nadzw. PWr

6. Przemysław Malinowski

promotor: dr hab.inż. Józef Głowiński, prof.nadzw. PWr

7. Stefan Wieczorek

promotor: prof.dr hab.inż. Józef Kubicki

Instytut Technologii Organicznej i Tworzyw Sztucznych

dyrektor: dr hab.inż. Andrzej Piasecki, prof.nadzw. PWR

1. Barbara Zielonka

promotor: dr hab.inż. Adam Sokołowski, prof.nadzw. PWR

2. Matylda Rajkowska

promotor: prof.dr hab.inż. Danuta Żuchowska

Instytut Chemii Fizycznej i Teoretycznej

dyrektor prof.dr hab. Henryk Chojnacki

1. Robert Fabiański

promotor: prof.dr hab.inż. Bogdan Kuchta

2. Robert Góra

promotor: dr hab.inż. Szczepan Roszak, prof.nadzw. PWR

3. Paweł Kędzierski

promotor: prof.dr hab.inż. W.Andrzej Sokalski

4. Marek Kowal

promotor: dr hab.inż. Szczepan Roszak, prof.nadzw. PWR

5. Krzysztof Janus

promotor: dr hab.inż. Andrzej Olszowski, prof.nadzw. PWR

6. Leszek Latacz

promotor: prof.dr inż. Adam Zaleski

7. Bogumił Rajkowski

promotor: prof.dr inż. Adam Zaleski

8. Ewa Śliwińska

promotor: prof.dr hab. Juliusz Sworakowski

19 lutego 2003 r.**WYDZIAŁ ELEKTRONIKI**

dziekan: prof.dr hab.inż. Daniel Józef Bem

1. Piotr Ciskowski

promotor: prof.dr hab.inż. Ewaryst Rafajłowicz

2. Arkadiusz Grzybowski

promotor: dr hab.inż. Jerzy Kisilewicz, prof.nadzw. PWR

3. Jarosław Mierzwa

promotor: prof.dr hab.inż. Jan Kazimierzczak

Instytut Cybernetyki Technicznej

Dyrektor: prof.dr hab.inż. Ewaryst Rafajłowicz

1. Artur Chorążyczewski

promotor: dr hab.inż. Roman Galar, prof.nadzw. PWR

2. Przemysław Jacewicz

promotor: dr hab.inż. Dariusz Uciński

3. Jakub Jakacki

promotor: dr hab.inż. Krystyn Styczeń, prof.nadzw. PWR

4. Grzegorz Mzyk

promotor: dr hab.inż. Zygmunt Hasiewicz, prof.nadzw. PWR

5. Marcin Witczak

promotor: prof.dr hab.inż. Józef Korbicz

Instytut Telekomunikacji i Akustyki

dyrektor: dr inż. Bronisław Żółtogórski

1. Arkadiusz Antończak

promotor: prof.dr hab.inż. Krzysztof Abramski

2. Zbigniew Jósiewicz

promotor: prof.dr hab.inż. Tadeusz Więkowski

3. Maciej Nawrocki

promotor: prof.dr hab.inż. Tadeusz Więkowski

4. Piotr Pruchnicki

promotor: dr hab.inż. Andrzej Dobrucki, prof.nadzw. PWR

5. Tomasz Rutkowski

promotor: prof.dr hab.inż. Andrzej Cichocki

6. Sławomir Sambor

promotor: prof.dr hab.inż. Romuald Nowicki

7. Piotr Staroniewicz

promotor: prof.dr inż. Wojciech Majewski

8. Bogusław Szlachetko

promotor: dr hab.inż. Ryszard Makowski

9. Zbigniew Świerczyński

promotor: dr hab.inż. Andrzej Muciek, prof.nadzw. PWR

10. Maciej Tiesler

promotor: prof.dr hab.inż. Krzysztof Abramski

11. Rafał Zdunek

promotor: dr hab.inż. Andrzej Prałat

WYDZIAŁ ELEKTRYCZNY

Dziekan prof.dr hab.inż. Janusz Szafran

1. Wojciech Kusik

promotor: dr hab.inż. Michał Lisowski, prof.nadzw. PWR

2. Piotr Migas

promotor: dr hab.inż. Teresa Orłowska-Kowalska, prof.nadzw. PWR

3. Andrzej Stafiniak

promotor: dr hab.inż. Zdzisław Nawrocki, prof.nadzw. PWR

4. Krzysztof Wieczorek

promotor: dr hab.inż. Jacek Wańkiewicz, prof.nadzw. PWR

5. Paweł Żyłka

promotor: prof.dr hab.inż. Bolesław Mazurek

Instytut Energoelektryki

dyrektor: dr hab.inż. Eugeniusz Rosołowski, prof.nadzw. PWR

1. Zbigniew Kowalski

promotor: prof.dr hab.inż. Bogdan Miedziński

2. Robert Łukomski

promotor: dr hab.inż. Kazimierz Wilkosz

3. Remigiusz Mydlikowski

promotor: dr hab.inż. Mieczysław Zieli-chowski, prof.nadzw. PWR

WYDZIAŁ GÓRNICZY

Dziekan: dr hab.inż. Jerzy Malewski, prof.nadzw. PWR

1. Tadeusz Głowacki

promotor: prof.dr hab.inż. Tomasz Strzelecki

2. Urszula Kaźmierczak

promotor: dr hab.inż. Jerzy Malewski, prof.nadzw. PWR

3. Tomasz Ratajczak

promotor: prof.dr hab.inż. Jan Drzymała

4. Radosław Zimroz

promotor: prof.dr hab.inż. Walter Bartel-mus

WYDZIAŁ PODSTAWOWYCH PROBLEMÓW TECHNIKI

dziekan: prof.dr hab.inż. Jan Misiewicz

Instytut Fizyki

dyrektor: prof.dr hab.inż. Ryszard Poprawski

1. Andrzej Janutka

promotor: dr hab.inż. Ryszard Gonczarek, prof.nadzw. PWR

Instytut Matematyki

dyrektor: prof.dr hab.inż. Ryszard Grząślewicz

1. Andrzej Stós

promotor: prof.dr hab.inż. Tomasz Byczkowski

2. Paweł Sztonyk

promotor: dr hab.inż. Krzysztof Bogdan, prof.nadzw. PWR

3. Piotr Sztuba

promotor: prof.dr hab. Aleksander Weron

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI MIKROSYSTEMÓW I FOTONIKI

dziekan: prof.dr hab.inż. Benedykt Licznernski

1. Łukasz Nieradko

promotor: prof.dr hab.inż. Andrzej Mulak

2. Damian Radzewicz

promotor: prof.dr hab.inż. Benedykt Licznernski

3. Remigiusz Szczepanowski

promotor: prof.dr hab.inż. Janusz Mrocza

WYDZIAŁ INŻYNIERII ŚRODOWISKA

dziekan: prof.dr hab.inż. Janusz Jeżowiecki

Instytut Inżynierii Ochrony Środowiska
dyrektor: dr hab.inż. Wojciech Adamski,
prof.nadzw. PWR

1. Adam Boguski

promotor: dr hab.inż. Wojciech Adamski

2. Krzysztof Haziak

promotor: dr hab.inż. Andrzej Jędrzak

3. Agnieszka Isańska-Ćwiek

promotor: prof.dr hab.inż. Gerard J. Besler

4. Iwona Polarczyk

promotor: prof.dr hab.inż. Janusz Jeżowiecki

5. Izabela Siebielska

promotor: prof.dr hab.inż. Kazimierz Szymański

6. Joanna Szyborska

promotor: dr hab.inż. Mirosław Szklarczyk

7. Alicja Zawadzka

promotor: prof.dr hab.inż. Roman Zarzycki

WYDZIAŁ**INFORMATYKI I ZARZADZANIA**

dziekan: prof.dr hab.inż. Tadeusz Galanc

1. Alicja Balcerak

promotor: prof.dr hab. Edward Radościński

2. Agnieszka Bieńkowska

promotor: dr hab.inż. Zygmunt Kral,
prof.nadzw. PWR

3. Grzegorz Chodak

promotor: dr hab. Witold Kwaśnicki

4. Jerzy Jarych

promotor: dr hab.inż. Jacek Mercik,
prof.nadzw. PWR

5. Robert Kamiński

promotor: dr hab.inż. Marian Hożej,
prof.nadzw. PWR

6. Adam Kasperski

promotor: prof. Stefan Chanas (zm.)

7. Marek Krótkiewicz

promotor: dr hab.inż. Roman Ulbrich

8. Jerzy Pieronek

promotor: prof.dr hab.inż. Tadeusz Galanc

9. Leszek Siwek

promotor: prof. dr hab. inż. Zdzisław Bubnicki

10. Jolanta Słonec

promotor: dr hab. inż. Marek Pawlak, prof.nadzw. PL

11. Adam Świda

promotor: prof.dr hab. Mieczysław Moszkowicz

12. Anna Zabłocka-Kluczka

promotor: dr hab.inż. Zygmunt Kral,
prof.nadzw. PWR

WYDZIAŁ**MECHANICZNO-ENERGETYCZNY**

dziekan: dr hab.inż. Zbigniew Gnutek,
prof.nadzw. PWR

Instytut Techniki Ciepłej i Mechaniki Płynów

Dyrektor: dr hab.inż. Kazimierz Wójs,
prof.nadzw. PWR

1. Jarosław Fydrych

promotor: prof.dr hab.inż. Krystyna Jeżowiecka-Kabsch

2. Tomasz Hardy

promotor: prof.dr hab.inż. Włodzimierz Kordylewski

3. Piotr Hurnik

promotor: dr hab.inż. Zbigniew Gnutek,
prof.nadzw. PWR

4. Arkadiusz Maczuga

promotor: dr hab.inż. Wiesław Rybak,
prof.nadzw. PWR

5. Paweł Rączka

promotor: dr hab.inż. Wiesław Rybak,
prof.nadzw. PWR

6. Stefan Reszewski

promotor: dr hab.inż. Zbigniew Królicki,
prof.nadzw. PWR

7. Krzysztof Tomczuk

promotor: prof.dr hab.inż. Mirosław Werszko

8. Aneta Więcek

promotor: dr hab.inż. Wiesław Rybak,
prof.nadzw. PWR

WYDZIAŁ MECHANICZNY

dziekan: prof.dr hab.inż. Wacław Kollek

1. Adam Cetera

promotor: dr hab.inż. Marek Rybaczuk,
prof.nadzw. PWR

2. Edward Wiczkowski

promotor: prof.dr hab.inż. Zdzisław Gabryszewski

3. Krzysztof Widanka

promotor: dr hab.inż. Włodzimierz Dudziński,
prof.nadzw. PWR

Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn

dyrektor: prof.dr hab.inż. Eugeniusz Rusiński

1. Robert Czabanowski

promotor: dr hab.inż. Piotr Dudziński,
prof.nadzw. PWR

2. Adam Jara

promotor: dr hab.inż. Piotr Dudziński,
prof.nadzw. PWR

3. Kazimierz Kowalski

promotor: dr hab.inż. Lech Sitnik,
prof.nadzw. PWR

4. Andrzej Misiewicz

promotor: prof.dr inż. Janusz Plutecki

5. Janusz Skrzypacz

promotor: prof.dr inż. Janusz Plutecki

6. Sławomir Wudarczyk

promotor: dr hab.inż. Antoni Gronowicz,
prof.nadzw. PWR

Instytut

Technologii Maszyn i Automatyacji
dyrektor: dr inż. Zbigniew Smalec

1. Tomasz Borkowski

promotor: prof.dr hab.inż. Edward Chlebus

2. Grzegorz Chruścielski

promotor: dr hab.inż. Edward Dzidowski,
prof.nadzw. PWR

3. Krzysztof Gładysz

promotor: dr hab.inż. Andrzej Matuszak,
prof.nadzw. PWR

4. Adam Jednoróg

promotor: dr hab.inż. Tomasz Koch,
prof.nadzw. PWR

5. Krzysztof Skura

promotor: prof.dr hab.inż. Jan Koch

JM Rektor**i Senacka Komisja ds. Rozwoju i Integracji Europejskiej PWR**

zapraszają do udziału
w seminarium pt.:

„Biblioteka Wirtualna Nauki: geneza, stan obecny, kierunki rozwoju”

które odbędzie się **27 marca 2003 r.** (czwartek) o godz. 14:00 w Sali Posiedzeń Senatu (bud. A-1, s. 241).

Program seminarium:

1. Otwarcie seminarium.
2. Referat prof. Marka Niezgódki pn. *Biblioteka Wirtualna Nauki: geneza, stan obecny, kierunki rozwoju.*
3. Dyskusja.

Będzie to kolejna z cyklu uczelnianych debat na temat wyzwań i szans szkolnictwa wyższego w Polsce dążącej do globalnego społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy.

Prof. Marek Niezgódka, dyrektor Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego, przygotował prezentowany referat na Konferencję Rektorów Polskich Uczelni Technicznych, jaka odbyła się na Politechnice Krakowskiej 24 stycznia br. Wykład dostępny jest pod adresem http://www.icm.edu.pl/dzialalnosc_n/prezentacje.php.

PROMOCJE HABILITACYJNE

Wydział Architektury

dr hab.inż. Jan Kurek

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Sacrum i mentalność w kształtowaniu świątyń kościoła wschodniego na przykładzie drewnianych cerkwi województwa przemyskiego"

Recenzenci: prof.dr hab. Ryszard Brykowski, prof.dr hab. Tadeusz Chrzanowski, dr hab. Elżbieta Dąbmska-Śmiałowska

dr hab.inż. Tomasz Parteka

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Planowanie strategiczne w równoważeniu struktur regionalnych"

Recenzenci: prof.zw.dr hab. Sławomir Gzell, prof.dr hab. Mieczysław Kochanowski, prof.dr hab. Tadeusz Zipser

dr hab.inż. Elżbieta Przesmycka

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Przeobrażenia zabudowy i krajobrazu miasteczek Lubelszczyzny"

Recenzenci: prof.dr hab. Grażyna Balińska, prof.dr hab. Krzysztof Pawłowski, prof.dr hab. Andrzej Tomaszewski

Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego

dr hab.inż. Jerzy Jasieńko

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Połączenia klejowe w rehabilitacji i wzmacnianiu zginanych belek drewnianych"

Recenzenci: prof.dr hab. Zbigniew Kowal, prof.dr hab. Zbigniew Mielczarek, prof.dr hab. Lech Śliwowski

dr hab.inż. Czesław Machelski

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Bezpieczeństwo użytkowania starych mostów w schemacie belkowym"

Recenzenci: prof.dr hab. Wojciech Radomski, prof.dr hab. Paweł Śniady, prof.dr hab. Witold Wołowicki

dr hab.inż. Wojciech Piasta

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Korozja siarczanowa betonu pod obciążeniem długotrwałym"

Recenzenci: prof.dr hab. Kazimierz Furtak, prof.dr hab. Leokadia Kucharska, prof.dr hab. Wiesław Kurdowski

dr hab.inż. Andrzej Ubysz

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Odkształcania plastyczne i samonapężania w żelbetowych konstrukcjach prętowych"

Recenzenci: prof.dr hab. Jan Biliszczuk, prof.dr hab. Krzysztof Dyduch, prof.dr hab. Tadeusz Godycki-Ćwirko

Wydział Chemiczny

dr hab.inż. Józef Hoffmann

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Nowe kierunki wykorzystania fosforanu mocznika w technologii związków fosforowych"

Recenzenci: prof.dr hab. Kazimierz Kałucki, prof.dr hab. Regina Kijkowska, prof.dr hab. Iwo Pollo

dr hab.inż. Marek Bryjak

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Procesy separacyjne a polimery. O możliwościach nietypowego wykorzystania syntetycznych polimerów"

Recenzenci: dr hab.inż. Maria Tomaszewska, prof.dr hab. Michał Bodzek, prof.dr hab. Tomasz Winnicki

dr hab. Lucyna Firlej

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Influence of diffusion phenomena on electronic properties of fullerene thin films"

Recenzenci: prof.dr hab. Marian Kryszewski, prof.dr hab. Juliusz Sworakowski, doc.dr hab. Roman Świetlik

dr hab.inż. Piotr Wieczorek

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Membrany ciekłe w wydzielaniu i zateżaniu aminokwasów i ich pochodnych"

Recenzenci: prof.dr hab. Michał Bodzek, prof.dr hab. Janusz Rachoń, prof.dr hab. Władysław Walkowiak

Wydział Elektroniki

dr hab.inż. Andrzej Dziedzic

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Grubowarstwowe rezystywne mikrokompozyty polimerowo-węglowe"

Recenzenci: prof.dr hab. Włodzimierz Janke, prof.dr hab. Stanisław Nowak, dr hab.inż. Tadeusz Berlicki, prof. PWr

dr hab. Stanisław Kochowski

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Analiza powierzchniowych procesów elektronowych w strukturze metal-SiO₂-GaAs"

Recenzenci: prof.dr hab. Andrzej Jakubowski, prof.dr hab. Jan Misiewicz, dr hab. Tadeusz Pisarkiewicz, prof.

dr hab. Leszek Kotulski

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Model systemu wspomagania generacji oprogramowania współbieżnego w środowisku rozproszonym za pomocą gramatyk grafowych"

Recenzenci: prof.dr hab. Józef Winkowski, prof.dr hab. Ryszard Tadeusiewicz, dr hab.inż. Zbigniew Huzar, prof. PWr

dr hab.inż. Andrzej Kucharski

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Electromagnetic scattering by dielectric bodies"

Recenzenci: prof.dr hab. Władysław Ko-

łosowski, prof.dr hab. Józef Modelski, prof.dr hab. Hubert Trzaska

dr hab.inż. Ngoc Thanh Nguyen

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Metody consensusu i ich zastosowanie w rozwiązywaniu konfliktów

w systemach rozproszonych"

Recenzenci: prof.dr hab. Juliusz L. Kulikowski, dr hab.inż. Tadeusz Morzy, prof., prof.dr hab. Maciej M. Sysło

dr hab.inż. Sergiusz Patela

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Liniowe i nieliniowe układy optoelektroniki zintegrowanej. Wybrane zagadnienia projektowania, charakterystyki i wytwarzania"

Recenzenci: prof.dr hab. Wiesław Stręk, dr hab.inż. Tomasz Woliński, prof., prof.zw.dr hab. Janusz Mrocza

dr hab. Edward Pliński

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Właściwości promieniowania falowodowych laserów Co₂ wzbudzanych prądem w.cz."

Recenzenci: dr hab.inż. Gerard Śliwiński, prof.dr hab. Wiesław Woliński, prof.dr hab. Hubert Trzaska

dr hab.inż. Witold Posadowski

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Niekonwencjonalne układy magnetronowe do próżniowego nanoszenia cienkich warstw"

Recenzenci: dr hab.inż. Edward Leja, prof. AGH, prof.dr inż. Jerzy Zdanowski, dr hab. inż. Krzysztof Zdunek, prof. PW

dr hab.inż. Ewa Skubalska-Rafajłowicz

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Krzywe wypełniające w rozwiązywaniu wielowymiarowych problemów decyzyjnych"

Recenzenci: prof.dr hab. Józef Korbacz, prof.dr hab. Leszek Rutkowski, prof.dr hab. Ryszard Tadeusiewicz

Wydział Elektryczny

dr hab.inż. Jan Iżykowski

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Impedancyjne algorytmy lokalizacji zwarć w liniach przesyłowych"

Recenzenci: prof.dr hab. Andrzej Wiszniewski, prof.dr hab. Jan Machowski, dr hab.inż. Józef Lorenc, prof.

dr hab.inż. Krzysztof Makowski

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Jednofazowe silniki indukcyjne z pomocniczym uzwojeniem zwartym w ujęciu obwodowo-polowym"

Recenzenci: prof.dr hab. Andrzej Demenko, prof.dr hab. Krystyn Pawluk, dr hab. Ernest Mendrela, prof.nadzw.

dr hab.inż. Krzysztof Pieńkowski

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Analiza układów hamowania silników indukcyjnych klatkowych z przekształtnikami energoelektronicznymi"

Recenzenci: prof.dr hab. Leszek Frąckowiak, prof.dr hab. Włodzimierz Koczara, prof.dr hab. Zbigniew Nowacki

dr hab.inż. Barbara Kaszowska

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Planowanie rozwoju elektroenergetycznej sieci przesyłowej w warunkach urynkowienia elektroenergetyki"

Recenzenci: prof.dr hab. Jerzy Kulczycki, prof.dr hab. Joanicjusz Nazarko, prof.dr hab. Marian Sobierajski

Wydział Inżynierii Środowiska

dr hab.inż. Józef Bednarski

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Pośrednie chłodzenie wyparne w klimatyzacji"

Recenzenci: prof.dr hab. Teresa Jędrzejewska-Ścibak, prof.dr hab. Edward Szczechowiak, prof.dr hab. Władysław Tomczak

dr hab.inż. Jan Danielewicz

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Rury cieplne w inżynierii środowiska"

Recenzenci: prof.dr inż. Ferdynand Dembecki, prof.dr hab. Kazimierz Pieńkowski, prof.dr hab. Janusz Jeżowiecki

dr hab. Józef Stefan Pastuszka

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Narażenie na aerozole ziarniste, włókniste i biologiczne (bakterie i grzyby mikroskopijne) populacji generalnej Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego"

Recenzenci: prof.dr hab. Jan. D. Rutkowski, prof.dr hab. Jan Koniecznyński, prof.dr hab. Jerzy Kwapuliński

dr hab. Jerzy Skrzypski

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Analiza i modelowanie pól imisji zanieczyszczeń powietrza w dużych miastach (na przykładzie Łodzi)"

Recenzenci: prof.dr hab. Jan Koniecznyński, prof.dr hab. Krzysztof Kożuchowski, prof.dr hab. Jerzy Zwoździak

Wydział Mechaniczny

dr hab.inż. Tadeusz Łagoda

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Energetyczne modele oceny trwałości zmęczeniowej materiałów konstrukcyjnych w warunkach jednoosiowych i wieloosiowych obciążeń losowych"

Recenzenci: prof.dr hab. Józef Szala, dr hab.inż. Czesław Goss, prof., prof.dr hab. Waław Kasprzak

dr hab.inż. Waław Skoczyński

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Ocena własności obrabiarek na podstawie dokładności obróbki przedmiotów próbnych"

Recenzenci: prof.zw.dr hab. Krzysztof Marchelek, prof.zw. dr inż. Kazimierz Oczół, prof.dr inż. Włodzimierz Przybylski

dr hab.inż. Mieczysław Szata

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Opis rozwoju zmęczeniowego pęknięcia w ujęciu energetycznym"

Recenzenci: dr hab.inż. Dorota Kocańda, prof.nadzw.WAT, prof.dr hab. Marian Nowak, prof.zw.dr hab. Andrzej Neimitz

Wydział Podstawowych Problemów Techniki

dr hab. Kazimierz Biedrzycki

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Emisja elektronów z wybranych materiałów ferroelektrycznych"

Recenzenci: prof.dr hab. Bożena Hilczer, prof.dr hab. Tadeusz Górecki, dr hab. Ryszard Poprawski

dr hab.inż. Krzysztof Bogdan

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Teoria potencjału operatora Schroedingera opartego na ułamkowych potęgach operatora Laplace'a"

Recenzenci: prof.dr hab. Tomasz Bojdecki, prof.dr hab. Jan Kisyński, prof.dr hab. Kazimierz Urbanik

dr hab. Małgorzata Komorowska

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Fotoproceny indukowane promieniowaniem w podczerwieni w erytrocytach i modelach błon biologicznych"

Recenzenci: prof.dr hab. D.Frąckowiak, prof.dr hab. A.Jeziński, prof.dr hab. W.Gruszecki

dr hab.inż. Andrzej Makagon

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Zasada odpowiedniości między procesami okresowo skorelowanymi i procesami stacjonarnymi"

Recenzenci: prof.dr hab. Ryszard Jajte, prof.dr hab. Franciszek Szafranec, prof.dr hab. Kazimierz Urbanik

dr hab.inż. Arkadiusz Wójs

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Własności optoelektroniczne nieściśliwej cieczy elektronowej Laughlina w reżimie ułamków kwantowych efektu Halla"

Recenzenci: prof.dr hab. Tomasz Dietl, prof.dr hab. Henryk Konwent, prof.dr hab. Karol Wysokiński

dr hab.inż. Michał Ryznar

Temat rozprawy habilitacyjnej: "Szeregi losowe w przestrzeniach liniowych"

Recenzenci: prof.dr hab. Ryszard Jajte, prof.dr hab. Zdzisław Rychlik, prof.dr hab. Kazimierz Urbanik

Wydział Elektroniki Mikrosystemów i Fotoniki

dr hab.inż. Marek Tłaczała

Temat rozprawy habilitacyjnej: „Epitaksja MOVPE w technologii heterostruktur związków AIIIBV”

Recenzenci: prof.dr hab. Maciej Bugajski, prof. Andrzej Jakubowski, prof.dr inż. Jerzy Zdanowski

Bal Sportowca

Tradycyjny „Bal Sportowca” gromadzi co roku setki osób. Także i w tym roku uczestniczyło w nim ok. 400 studentów, zawodników, trenerów, działaczy i sympatyków sportu akademickiego. Otwierając imprezę 1 marca w Stołwce Akademickiej prezes Klubu dr Andrzej Jaroch zaprosił wszystkich do tradycyjnego poloneza. Wspaniały orszak prawie 100 par przewijał się po sali w kolejnych układach, a w finale kroczył w 32-osobowych szeregach.

W trakcie balu odbyło się uroczyste rozstrzygnięcie plebiscytów na najlepszych studentów-sportowców i sportowców wyczynowych. Uehonorowano też trenerów i sponsorów, którzy swoimi osiągnięciami przyczynili się do rozwoju Klubu.

Laureatami plebiscytu za 2002 rok zostali:

- wśród studentów:

V miejsce – Maria Rutka – jeździectwo (Drużynowo uzyskała III miejsce w Mistrzostwach Polski Politechnik, a indywidualnie – III miejsce w kat. amatorskiej na Mistrzostwach Polski Szkół Wyższych i I miejsce w Mistrzostwach Polski Politechnik. Jedną z najlepszych zawodniczek w Lidze Międzyuczelnianej.)

IV miejsce – Jan Linowski – wioślarstwo (III miejsce na Młodzieżowych Mistrzostwach Polski (4+) w Bydgoszczy. Drużynowy Mistrz Polski Politechnik na ergometrze wioślarskim (indywidualnie V m). Mistrz Ligi Międzyuczelnianej. Rekordzista Klubu w biegu na ergometrze na dystansie 1000 m – 2'51".)

III miejsce – Artur Kłunduk – trójbój siłowy (I m w kat. wag. 100 kg. na Mistrzostwach Polski Politechnik (drużynowo V miejsce). I miejsce w Akademickich Mi-

strzostwach Polski. II miejsce w Pucharze Polski.)

II miejsce – Krzysztof Weber – piłka nożna, (Drużynowe Mistrzostwo Polski Politechnik w futalu. I miejsce w Akademickich Mistrzostwach Wrocławia. Zwycięzca wielu turniejów.)

I miejsce – Andrzej Kędziora – pływanie (Na Mistrzostwach Polski Politechnik zdobył: I miejsce na dystansie 50 m stylem motylkowym, I miejsce na dyst. 50 m stylem dowolnym, II miejsce w sztafecie 4 x 50 m stylem zmiennym. W Lidze Międzyuczelnianej I miejsce w 4 edycji na dystansie 100 m stylem zmiennym, I miejsce w sztafecie 4 x 50 m stylem zmiennym i dowolnym. I miejsce i *tytuł Najlepszego Zawodnika* w ogólnej klasyfikacji na dystansie 100 m. I miejsce w Pucharze Polski Środowisk Akademickich na dystansie 50 m stylem motylkowym i II miejsce w sztafecie 4 x 50 m stylem dowolnym. Ma tytuł *Najlepszego Zawodnika Pucharu Polski Środowisk Akademickich*. Kierownik sekcji.)

- wśród sportowców wyczynowych:

V miejsce – Zbigniew Mojski – tenis stołowy (Akademicki mistrz Polski w grze podwójnej i mieszanej. III miejsce w rankingu ogólnopolskim zawodników tenisa stołowego. Czołowy zawodnik drużyny ekstraklasy naszego klubu.)

III-IV miejsce – Cezary Balicki, Adam Żmudziński – brydż sportowy (III miejsce na Mistrzostwach Świata Teamów w Montrealu. Zwycięzcy wielu międzynarodowych turniejów.)

I-II miejsce – Paweł Rańda, Gabriel Pawlak – wioślarstwo (I miejsce na Akademickich Mistrzostwach Świata w 4- ML. VIII miejsce na Mistrzostwach Świata Seniorów. I miejsce na Mistrzostwach Polski Seniorów.)

Laureaci odbierali puchary, a trenerzy – dyplomy z rąk prorektora ds. studenckich dra Krzysztofa Rudno-Rudzińskiego (który specjalnie na plebiscyt przybył z balu organizowanego przez JM Rektora), wiceprzewodniczącego Zarządu KUSS PWr. Adriana Jaworskiego, prezesa KS AZS PWr dra Andrzeja Jaro-

FILIA W WAŁBRZYCHU

15 stycznia 2003 r. zastępca dyrektora Filii ds. administracyjno-technicznych mgr Waldemar Szolc uczestniczył w szkoleniu na temat „Prowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego”.

22 stycznia dyrektor Filii wziął udział w zebraniu inauguracyjnym VI Dolnośląski Festiwal Nauki.

24 stycznia mgr Janusz Bator uczestniczył w uroczystym wręczeniu nagród najlepszym sportowcom regionu wałbrzyskiego w 2002 r. Impreza ta została zorganizowana przez „Tygodnik Wałbrzyski” w Teatrze Zdrojowym w Szczawnie Zdroju.

28 stycznia dyrektor Filii wziął udział w seminarium poświęconym integracji z Unią Europejską. Seminarium odbyło się w Auli Leopoldyńskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, a jego organizatorem była „Rzeczpospolita”.

Także **28 stycznia** odbyła się impreza studencka „Szalony Karnawał 2003”.

30 stycznia dyrektor Filii otrzymał puchar za zajęcie pierwszego miejsca w plebiscycie „Dama i Dżentelmen roku 2002 regionu wałbrzyskiego” zorganizowanym przez „Słowo Polskie”.

20–22 lutego dyrektor Filii uczestniczył w seminarium Kierownictwa Uczelni w Szklarskiej Porębie. Omawiano sprawy związane z informatyzacją uczelni, gospodarką finansową i inwestycyjną, badaniami naukowymi oraz współpracą zagraniczną.

22 lutego Samorząd Studencki zorganizował kulg w Krzeszowie.

24 lutego dyrektor Filii brał udział w konferencji „W drodze do Unii Europejskiej”, zorganizowanej przez Łożę Dolnośląską BCC w Zamku Książ.

27 lutego studenci bawili się na „Imprezie w Koronach”.

4 marca Koło Naukowe „EUROINTEG” zorganizowało seminarium pt. „Fundusze Unii Europejskiej”.

Wężykiem, wężykiem...

cha, przedstawiciela Biura Sportu Urzędu Marszałkowskiego Waldemara Biskupa, zastępcy kierownika SWFiS PWr Roberta Jarosza oraz wiceprezesów KS AZS PWr Dariusza Cieślaka i Piotra Gawrońskiego.

Po plebiscycie wszyscy oddali się szampańskiej zabawie do białego rana.

NA WYDZIAŁACH**INŻYNIERIA ŚRODOWISKA**

11 grudnia 2002 r. na posiedzeniu Rady Wydziału JM Rektor prof. Tadeusz Luty wręczył odznaczenia i nagrody zasłużonym pracownikom wydziału.

- Postanowiono otworzyć w roku akademickim 2003/2004 w Filii Wałbrzyskiej zaoczne studia inżynierskie na specjalności *Klimatyzacja i ciepłownictwo*.

- Zatwierdzono tematy prac dyplomowych.

- Powołano komisję ds. przewodu habilitacyjnego dra Zdzisława Prokowskiego z Akademii Rolniczej w Szczecinie.

- Powołano komisję do wszczęcia postępowania o nadanie tytułu naukowego drowi hab. Januszowi Łomotowskiemu z Akademii Rolniczej we Wrocławiu.

- Postanowiono uruchomić od roku akademickiego 2003/2004 specjalność *Gazownictwo*. Będzie ona realizowana przez Katedrę Klimatyzacji i Ciepłownictwa.

15 stycznia 2003 r. Rada Wydziału postanowiła zatrudnić dr Wiwianę Szalińską, dr Dorotę Zamorską-Wojdyło i mgr Agnieszkę Kolanek na podstawie umowy zlecenia na semestr letni roku akademickiego 2002/2003.

- Wszczęto przewód habilitacyjny dra Zdzisława Prokowskiego z Akademii Rolniczej w Szczecinie i wybrano recenzentów rozprawy habilitacyjnej kandydata.

- Wszczęto postępowanie o nadanie tytułu naukowego drowi hab. Januszowi Łomotowskiemu z Akademii Rolniczej we Wrocławiu i wybrano recenzentów dorobku naukowego kandydata.

- Dziekan poinformował, że prof. Tomasz Winnicki został wybrany do Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych.

19 lutego 2003 r. Rada Wydziału postanowiła zatrudnić na podstawie umowy zlecenia 10 osób spoza PWr., które będą prowadzić zajęcia w semestrze letnim roku akademickiego 2002/2003.

- Powołano Wydziałową Komisję Rekrutacyjną.

- Postanowiono wystąpić o odznaczenia państwowe dla zasłużonych pracowników wydziału. ►

Volkswagen na Wydziale Mechanicznym

Kontakty Wydziału Mechanicznego PWr z firmami zagranicznymi zostały ostatnio rozszerzone o **VOLKSWAGEN Poznań Sp. z o.o.** Powstała ona 1 grudnia 1993 r. i zajmuje się produkcją lekkich samochodów tzw. użytkowych (dostawczych i mikrobusek) przeznaczonych głównie na rynki Europy Wschodniej, w tym – polski. W roku 2001 wyprodukowano w tym przedsiębiorstwie 54.000 samochodów użytkowych i osobowych, a duża ich część została wyeksportowana do krajów Unii Europejskiej.

Rozwój branży samochodowej stwarza możliwość zwiększenia zatrudnienia osób z wykształceniem technicznym o specjalnościach związanych z motoryzacją, a dynamika rozwoju poznańskiej firmy otwiera im drogę do kariery zawodowej. Przed-

stawiciele poznańskiego **Volkswagena**, którzy 15 stycznia 2003 roku odwiedzili PWr, przedstawili działalność tego przedsiębiorstwa i zaoferowali studentom PWr praktyki i staże, a w dalszej kolejności także możliwość zatrudnienia. Zgodnie z proponowanymi regułami studenci mogliby szkolić się w działach: produkcji, kontroli jakości, planowania, logistyki, utrzymania ruchu, finansowym, rachunkowości, personalnym i BHP.

Studenci (głównie Wydziału Mechanicznego), którzy spotkali się z przedstawicielami **Volkswagena**, zainteresowani byli szczegółami mającej się wkrótce rozpocząć produkcji samochodu dostawczego T5. Dopypywali też o wysokość uposażeń oferowanych osobom podejmującym tam pracę.

Kontakty Wydziału Mechanicznego PWr z koncernem Volkswagen mają już kilkuletnią tradycję, są popierane i doceniane przez władze naszej uczelni. Wyrazem tego jest Złota Odznaka PWr, jaką uhonorowano z okazji tegorocznego Święta Nauki Wrocławskiej profesora Gerharta Rinne – inicjatora współpracy ze strony niemieckiej, wieloletniego dyrektora Instytutu Budowy Pojazdów w Wolfsburgu.

JM Rektor prof. T. Luty wręcza Złotą Odznakę PWr prof. G. Rinne

Po części oficjalnej JM Rektor PWr prof. Tadeusz Luty wraz z prorektorami przyjął Gościa i towarzyszącą mu Małżonkę w swoim gabinecie, gdzie rozmawiano o rozszerzeniu umowy o współpracę na inne wydziały Uczelni.

Wizytę prof. G. Rinnego we Wrocławiu poprzedziła już tradycyjna wycieczka dydaktyczna studentów Wydziału Mechanicznego do Wolfsburga, która odbyła się w końcu października 2002 roku. Standardowy program składający się z wykładu i wizyty w Centrum Badawczym oraz fabryce VW w Wolfsburgu i Salzgitter, zwiedzania „Autostadt” (stałej wystawy koncernu zorganizowanej z okazji EXPO 2000) oraz wizyty w laboratoriach Wyższej Szkoły Zawodowej Braunschweig - Wolfenbuettel (FHBW) został tym razem rozszerzony o spotkanie z dziekanami tamtejszych Wydziałów Budowy Maszyn, Informatyki,

Rozmowy w gabinecie JM Rektora na temat współpracy międzyuczelnianej. Od lewej: prof. P. Dudziński, A Rinne, prof. G. Rinne, mgr J. Strach, Rektor prof. T. Luty, dr K. Wislocki.

Elektrotechnicznego i Inżynierii Środowiska. Studenci zapoznali się z zasadami funkcjonowania FHBW i oferowanymi przez nią możliwościami podejmowania studiów, także ze strony obcokrajowców. Wizytę zakończył bardzo ciekawy, ilustrowany doświadczeniami wykład z fizyki współczesnej wygłoszony przez prof. W. Eberhardta.

Pobyty w Wolfsburgu zakończył się zwiedzaniem laboratoriów Instytutu Budowy Pojazdów oraz wykładem dziekana Wydziału Budowy Maszyn prof. J. Schmidta o problemach związanych z recyklingiem samochodów wycofanych z eksploatacji.

Czesław Kolanek

„Ziemia – kula u nogi”, czyli jeszcze raz o Hugonie Steinhausie

W ramach *Wtorków w Klubie Seniora* odbyła się 18 lutego br. prelekcja prof. Aleksandra Weron „Hugo Steinhaus we wspomnieniach”. Ponieważ tytułowa postać jest powszechnie znana i budzi duże zainteresowanie, Klub Pracowniczy, w którym odbywało się spotkanie, był wypełniony słuchaczami. Wśród uczestników były także osoby, które osobiście znały prof. H. Steinhausa i miały z nim kontakty jako jego współpracownicy, doktoranci czy też studenci.

Po skrótowym przedstawieniu tytułowej postaci przez pełniącą rolę gospodyni dr Izę Hudymę, głos zabrali prof. Aleksander Weron. Jako główny inicjator *Roku Hugona Steihsa* podzielił się refleksjami na temat organizowanych z tej okazji uroczystości i ich odbioru, zwłaszcza przez młodych ludzi. Ta prelekcja stała się inspiracją dla innych uczestników spotkania do podzielenia się wspomnieniami i opiniami na temat sławnego matematyka.

Doktorant i współpracownik prof. H. Steinhausa, były Rektor UW r. prof. Józef Łukaszewicz przypomniał, że właśnie jego

promotor wniósł wkład w metodę ustalania ojcostwa (w przypadkach budzących wątpliwości) proponując zastosowanie rachunku prawdopodobieństwa do ekspertyzy wyników serologicznych. Emerytowany pracownik UW r. doc. Bolesław Gleichgewicht wspominał swoje pierwsze spotkanie z Profesorem. Mówił też o jego zainteresowaniu kwestią częstotliwości pojawiania się pewnych układów w popularnej wówczas grze liczbowej „Liczyrzepce”, w której wg niego najczęściej były typowane liczby znajdujące się w środku zbioru.

Dr Rościśław Rabczuk przedstawił H. Steinhausa jako popularyzatora matematyki i autora opublikowanego w 1958 roku zbioru „100 zadań”, w którym ukazywał on nieoczekiwaną głębię i rozległość matematyki. Były dyrektor wałbrzyskiej filii PWr mgr inż. Jerzy Orłowski opowiadał o swoim egzaminie u Profesora i nawet pokazał swój indeks z oceną bardzo dobrą wpisaną przez egzaminatora. Oczywiście nie obeszło się bez cytowania słynnych *hugonotek* i przypominania różnych sytuacji z prywatnego życia Steinhausa.

Całe spotkanie przebiegało w niemal rodzinnej atmosferze, która wynikała z wielkiej sympatii i uznania dla słynnego matematyka i humanisty. (hw)

NA WYDZIAŁACH

- Dziekan poinformował, że:
 - w najbliższym czasie będzie akredytowany kierunek *Ochrona środowiska*.
 - została uruchomiona strona internetowa wydziału.

MECHANICZNO-ENERGETYCZNY

18 grudnia 2002 r. na posiedzeniu Rady Wydziału postanowiono zatrudnić dra inż. Jarosława Fydrycha, dra inż. Pawła Rączkę i dra inż. Janusza Rogulę na stanowiskach asystentów naukowo-dydaktycznych w Instytucie Techniki Ciepłej i Mechaniki Płynów.

- Dr Jacek Kasperski przedstawił analizę dotyczącą kandydatów zgłaszających się na wydział. Większość z nich to absolwenci techników. Informacje o studiach na wydziale uzyskali oni od studentów starszych lat, z informatora wydziałowego lub z Internetu. Motywacją do podjęcia studiów na wydziale było zainteresowanie tą gałęzią techniki, możliwości zatrudnienia lub rady rodziny i znajomych.

- Postanowiono zorganizować uroczystości związane z pięćdziesięcioleciem wydziału.

- Dziekan przedstawił raport Zespołu Oceniającego po wizytacji kierunku *Mechanika i budowa maszyn*.

- Dr hab. inż. Maciej Chorowski, prof. PWr, przekazał informacje na temat 6. Programu Ramowego Unii Europejskiej. Szczegółowo omówił zasady tworzenia się konsorcjów i sposoby przystąpienia do 6.PR.

- Dziekan zdał relację ze spotkania z komendantem Straży Pożarnej we Wrocławiu. Zaproponowano powołanie nowego kierunku studiów z inżynierii bezpieczeństwa, który miałby być prowadzony przez Wydział Mechaniczno-Energetyczny i Wydział Chemiczny.

29 stycznia 2003 r. na posiedzeniu Rady Wydziału postanowiono powołać prof. Janusza Pluteckiego na stanowisko profesora zwyczajnego.

- Zatrudniono dra inż. Janusza Szymkowskiego na stanowisku asystenta.

- Podjęto uchwałę o treści: „Rada Wydziału Mechaniczno-Energetycznego wnosi o przywrócenie w roku akademickim 2003/2004 praktyki studenckiej w wymiarze zgodnym z wymogami minimum programowego dla kierunku *Mechanika i budowa maszyn*”. P

NA WYDZIAŁACH**CHEMIA**

18 grudnia 2002 r. posiedzenie Rady Wydziału rozpoczęło się wspomnieniem o zmarłym 16 grudnia 2002 r. profesorze dr hab. inż. Bogusławie Kędzi. Chwilą milczenia uczczono Jego pamięć.

- Postanowiono wszcząć postępowanie w sprawie nadania dr hab. Szczepanowi Roszakowi tytułu naukowego profesora i wyznaczono recenzentów.

- Dopuszczono dr inż. Grażynę Wójcik do kolokwium habilitacyjnego.

- Ogłoszono konkurs na stanowisko profesora zwyczajnego na kierunku *chemia* w specjalności *chemia fizyczna i teoretyczna*.

- Pozytywnie zaopiniowano podanie dr Jolanty Grembeckiej o udzielenie urlopu bezpłatnego na zagraniczny staż naukowy.

- Postanowiono wystąpić o nagrody Prezesa Rady Ministrów: zespołową dla zespołu prof. dra hab. Andrzeja Sokalskiego oraz indywidualne dla dra hab. Andrzeja Trochimczuka i dra inż. Roberta Góry.

Dziekan poinformował Radę, że prof. Andrzej Matynia otrzymał już dokument zatwierdzający tytuł naukowy profesora nauk technicznych.

29 stycznia 2003 r. w posiedzeniu Rady Wydziału uczestniczył prorektor PWr. prof. Jerzy Świątek. Uczestniczył on w dyskusji nad projektem wystąpienia do Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych o przyznanie uprawnień doktryzowania na kierunku *Biotechnologia i inżynieria materiałowa*, projektem przeniesienia uprawnień doktryzowania z instytutów na wydział oraz wstępnymi założeniami strategii rozwoju wydziału.

- Poparto wnioski o nadanie drowi hab. inż. Józefowi Głowińskiemu tytułu profesora nauk technicznych.

- Postanowiono wszcząć postępowanie o powołanie prof. dra hab. Ludwika Komorowskiego na stanowisko profesora zwyczajnego PWr. i wyznaczono recenzentów.

- Zaakceptowano propozycję zatrudnienia dr inż. Barbary Zielonki na stanowisku asystenta naukowo-dydaktycznego na okres jednego roku z możliwością przedłużenia po dokonaniu przez Komisję Rady Wydziału oceny jej postępów naukowych w okresie zatrudnienia. ►

Apel**o uczczenie pamięci
Profesorów Lwowskich**

Szanowni Państwo!

Zarząd Ogólnopolskiego Okręgu Żołnierzy Armii Krajowej Obszaru Lwowskiego im. „Orląt Lwowskich” w Krakowie planuje wmurowanie i poświęcenie na Ścianie Pamięci w Panteonie Narodowym Żołnierzy Armii Krajowej Polskich Kresów Wschodnich w kościele św. Jadwigi Królowej w Krakowie Tablicy Pamięci ku czci Profesorów wyższych uczelni Lwowa, zamordowanych wraz z rodzinami i współmieszkańcami w dniach od 4 do 26 lipca 1941 roku na Wzgórzach Wuleckich we Lwowie przez hitlerowców przy współudziale nacjonalistów ukraińskich.

Dotychczas wmurowaliśmy i poświęciliśmy już ponad 40 Tablic Pamięci, epitafiów i innego rodzaju dowodów czci i hołdu upamiętniających bohaterskich dowódców i żołnierzy Oddziałów Leśnych walczących o wolność i przynależność Polskich Kresów Wschodnich do Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej.

Czcząc pamięć żołnierzy Armii Krajowej, którzy złożyli na ołtarzu Ojczyzny najwyższą ofiarę, bo własne życie, nie możemy pominąć najwybitniejszych uczonych i profesorów uczelni lwowskich, którzy zamordowani zostali w pierwszych dniach okupacji hitlerowskiej w roku 1941, była to bowiem zapowiedź późniejszego ludobójstwa polskiej ludności przez nacjonalistów ukraińskich spod znaku OUN-UPA. Uważamy bowiem, że naszym obowiązkiem jako odchodzącego pokolenia jest utrwalenie po wieczne czasy pamięci również bestialsko zamordowanych Profesorów Lwowskich.

Zamiaru naszego nie jesteśmy w stanie zrealizować własnymi bardzo skromnymi środkami, stąd też zwracamy się do wszystkich, którym droga jest pamięć Lwowa, o pomoc finansową w realizacji naszego zamierzenia. Wierzymy, że nie znajdzie się nikt, kto nie poparłby naszej prośby, każda bowiem przekazana nam choćby najmniejsza kwota przybliży nas do upragnionego celu.

Wszystkim ofiarodawcom Zarząd Okręgu składa z góry serdeczne „Bóg zapłać”.

**Prezes Ogólnopolskiego Okręgu
Żołnierzy Armii Krajowej
Obszaru Lwowskiego**

kpt. Jan Sura, ps. „Szczepan”

Pieniądże można wpłacać na konto:
Bank Przemysłowo-Handlowy IV O/Kraków,
nr 10601389-32000047-4326.

**„DNI OTWARTE”
na PWr**

W sobotę 29 marca br. dziesięć wydziałów Politechniki zaprasza kandydatów na studia i inne osoby zainteresowane na spotkania informacyjne połączone ze zwiedzaniem laboratoriów i pracowni.

Terminy spotkań:

- 1. Wydział Architektury**, ul. B. Prusa 53/55, bud. E-1, sala 319 (Aula) – godz. 11.00 i 13.00,
- 2. Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego**, pl. Grunwaldzki 11, bud. C-7, sala 102 – godz. 13.00,
- 3. Wydział Elektroniki**, ul. Janiszewskiego 11/17, bud. C-1, sala 205 – godz. 9.30 i 11.30,
- 4. Wydział Elektryczny**, pl. Grunwaldzki 13, sala 20 – godz. 10.00, sala 102 – godz. 11.00, sala 101 – godz. 12.00, ul. Smoluchowskiego 19, sale 101/107, 116, 126/200, 414, 417 – godz. 10.00,
- 5. Wydział Górniczy**, pl. Teatralny 2, bud. K-3, sala 317 – godz. 9.00 i 11.00,
- 6. Wydział Inżynierii Środowiska**, pl. Grunwaldzki 11, bud. C-7, sala 301 – godz. 10.00,
- 7. Wydział Informatyki i Zarządzania**, Wyb. Wyspiańskiego 27, bud. A-1, sala 329 – godz. 11.00 i 12.00,
- 8. Wydział Mechaniczny**, ul. Łukasiewicza 7/9, bud. B-5, sala 25, – godz. 10.00 i 11.00,
- 9. Wydział Podstawowych Problemów Techniki**, bud. A-1, sala 322 – godz. 11.00 i 13.00,
- 10. Wydział Elektroniki Mikrosystemów i Fotoniki**, bud. C-2 (wejście przez bud. C-1), sala 110, godz. 10.00, 11.30 i 13.00.

Podziękowanie

Serdecznie dziękuję wszystkim tym, którzy w latach 1997–2002 współpracowali ze mną podczas wprowadzania i realizacji na Politechnice Wrocławskiej programu Unii Europejskiej SOCRATES/ERASMUS. Bardzo miło wspominać będę tych wszystkich, którzy w to zadanie włożyli dużo pracy, a także uczestniczących w programie stypendystów.

*Jadwiga Dobrowolska-Dyrcz
Biuro Grantów
i Współpracy z Regionem PWr*

Wykłady Wszechnicy PAN

w semestrze letnim 2003 r.

26 marca – prof. dr hab. **Larysa Pisarek**,
Uniwersytet Wrocławski

Język białoruski XX wieku

15 kwietnia – prof. dr hab. **Paweł Bergman**,
Zakład Antropologii PAN

*Bioelektryczna metoda
impedancji w badaniach otyłości
i procesu starzenia się*

29 kwietnia dr **Zbigniew Kordylewski**,
CBK PAN, Zakład Fizyki Słońca

Słońce – życiodajne i groźne

6 maja – prof. dr hab. **Edmund Malachowicz**,
Oddział PAN we Wrocławiu
*Czy pierwszy biskup wrocławski Jan istniał
naprawdę?*

20 maja – prof. dr hab. **Jan Zawada**,
Uniwersytet Wrocławski

Wiek XX

według historii literatury polskiej

27 maja – prof. dr hab. **Zbigniew Bać**, Poli-
technika Wrocławska

*Srodowisko mieszkaniowe
– habitaty trzeciej fali*

3 czerwca – prof. dr hab. **Antoni Smoluk**,
Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
Matematyka a ekonomia

Wykłady odbywają się w sali konferen-
cyjnej Oddziału PAN we Wrocławiu, Podwale
75 (parter). Początek o godzinie 17⁰⁰.

Wszystkich zainteresowanych serdecznie
zapraszam.

Prezes Oddziału PAN we Wrocławiu
prof. dr hab. Edmund Malachowicz

Czy Odra nadal jest groźna?

3 marca w Urzędzie Wojewódzkim od-
było się spotkanie przedstawicieli dolno-
śląskich gmin z dr Janem Winterem, który
wręczał rządowe promesy pomocy finan-
sowej na realizację poszczególnych zadań
związanych z usuwaniem szkód wyrządzo-
nych przez powódzie i inne klęski żywio-
łowe, jakie wystąpiły w ostatnich latach.
Osiemnastu dolnośląskim gminom i jedne-
mu powiatowi przyznano na odbudowę in-
frastruktury komunalnej promesy na łączną
kwotę ponad 4,5 mln złotych.

Dr Jan Winter jest pracownikiem Zakła-
du Budownictwa Wodnego (I-10, W-2) kie-
rowanego przez prof. dr hab. inż. Ryszarda
Rogałę. Po powodzi 1997 r. prezentował
na łamach „Pryzmatu” problematykę
ochrony przeciwpowodziowej. Obecnie
pełni funkcję **dyrektora Biura ds. Usuwania
Skutków Powodzi przy Kancelarii
Prezesa Rady Ministrów**.

Przy tej okazji pytamy dyrektora Win-
tera o zmiany, jakie się dokonały w tej dzie-

dzinie przez ostatnie pięć lat, od wielkiej
powodzi w 1997 roku.

– Zmiany są ogromne. Dotknęły właści-
wie wszystkich aspektów ochrony przed klę-
skami naturalnymi. Przede wszystkim do-
strzeżono problem gospodarki wodnej. Za-
wsze mówiono w naszej branży, że polska
gospodarka wodna jest kiepsko zarządzana
i finansowana. Wielka powódź spowodowa-
ła między innymi to, że uznano wagę ochro-
ny przeciwpowodziowej. Udało się przy-
spieszyć budowę wielu planowanych objek-
tów, w stosunkowo krótkim czasie
zrealizowano liczne inwestycje. A wiele z
tych budów ze względu na złe finansowa-
nie ciągnęło się przez wiele, wiele lat. Na
przykład budowany ponad dziesięć lat zbiornik
Kozielno-Topola, węzeł opolski, który
długo nie mógł się doczekać realizacji, węzeł
kozielski, a także zbiornik Sosnówka, od-
dany do użytku w 2001 r. Udało się też od-
budować na wielu odcinkach wały przeciwpowodziowe
i dwa wrocławskie jazy: Szczytnicki i Bartoszowicki.
Powstała koncepcja ochrony Wrocławia, która
jeszcze nie jest zmaterializowana w sensie rozpoczęcia
działań (oprócz tych dwóch obiektów). Li-
czymy jednak, że dzięki „Programowi dla
Odry 2006” i ten węzeł zostanie zmoderni-
zowany tak, aby w razie powodzi mógł prze-
puszczać znacznie większe ilości wody. W
roku 2004 zostanie ukończony system mo-
nitorowania i ostrzegania. Nie będzie już ta-
kich sytuacji, jak w roku 1997, kiedy nie-
znany był stan wód, bo nie można było do-
jechać do posterunków kontrolnych. Dzięki
radiowemu przekazywaniu informacji i ma-
pom cyfrowym błyskawicznie będzie moż-
na określić strefę zalewu, strefę potencjal-
nego niebezpieczeństwa. Te pożyteczne roz-
wiązania są już wdrażane. Najważniejsze
jest to, że ten program, który przyjęto w roku
1997, nie został spowolniony i niezależnie
od zmian rządów jego realizacja posuwa się
stale do przodu.

– *Czy i kiedy będzie wybudowany zbiornik
wodny koło Kamieńca Ząbkowickiego? W 1997 roku
dużo się mówiło o konieczności jego budowy.*

– Po wielkiej powodzi ewakuowano
słynną wówczas wieś Pilce, która leżała w
czaszy tego zbiornika. Miejsce jest więc już
przygotowane. W wypadku powodzi już te-
raz ten zbiornik może służyć jako polder
pozwalający zatrzymać dużo wody. Natio-
miast budowa zbiornika wymaga jeszcze
około czterech lat. Zakończyliśmy opra-
cowanie jego założeń i jesteśmy w fazie
wstępnych studiów jego wykonalności. Jest
to jedna z trzech podstawowych, sztandaro-
wych inwestycji „Programu dla Odry 2006”,
więc niewątpliwie musi być zrealizowana.

– *Jaki jest udział Politechniki Wrocławskiej
w realizacji tego programu?*

NA WYDZIAŁACH

◀

- Postanowiono przedłużyć na rok umowę o pracę dr Iwony Grad zatrudnionej na stanowisku asystenta naukowo-dydaktycznego w Zakładzie Biochemii Instytutu Chemii Organicznej, Biochemii i Biotechnologii.

- Na zakończenie obrad dziekan omówił bieżącą działalność wydziału.

ARCHITEKTURA

28 lutego na posiedzeniu Rady Wydziału poparto wniosek o nadanie dro-
wi hab. inż. arch. Jackowi Włodarczykowi,
prof. PŚI, tytułu naukowego profesora.

- Dopuszczono dra inż. arch. Rafała Czernerę do kolokwium habilitacyjnego i wyznaczono termin kolokwium.

- Stwierdzono kwalifikacje dra inż. arch. Jana Tarczyńskiego do zajmowania stanowiska profesora nadzwyczajnego na Politechnice Szczecińskiej.

- Przyjęto pracę doktorską mgr inż. Krzysztofa Balcerka pt. „Rola i kształt miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego po transformacjach społeczno-gospodarczych. Rozprawa na przykładzie zapisów planistycznych gmin powrocławskich” oraz wyznaczono termin jej publicznej obrony.

- Powołano komisję ds. przewodu habilitacyjnego dr inż. Barbary Szulczewskiej z SGGW.

- Zatwierdzono limity przyjęć na I ok studiów w roku akademickim 2003/2004.

- Ustalono wysokość opłat za studia wieczorowe.

- Pozytywnie zaopiniowano wniosek o uruchomieniu wykładu wybieralnego *Teoria fotografii*.

- Postanowiono zawrzeć z Jerzym Olkiem umowę zlecenia tego wykładu.

– Nie sposób wymienić wszystkich, którzy są w to zaangażowani. To bardzo wiele osób z różnych wydziałów, najliczniej zapewne jest reprezentowany Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego. Po powodzi z 1997 roku jego pracownicy wykonali za darmo wiele ekspertyz różnych budowli. W ciągu ostatnich lat powstało sporo prac naukowych związanych z tym tematem. Niewątpliwie więc wkład Politechniki w program przeciwpowodziowy jest wciąż bardzo duży.

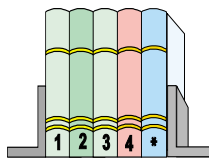
– *Dziękuję bardzo za rozmowę.*

Rozmawiała Krystyna Malkiewicz

KSIĄŻKI, które polecamy...

Tadeusz Ślawek

Antyгона w świecie korporacji Rozważania o uniwersytecie i czasach obecnych

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Seria *Bibliotheca alia universa*
Katowice 2002
Wydanie II, uzupełnione

Autor był do niedawna rektorem Uniwersytetu Śląskiego, obecnie zasiada w Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego. Jego domeną jest poezja, zwłaszcza twórczość Wiliama Blake'a. Teraz zabrał głos w sprawach zasadniczych dla funkcjonowania uczelni we współczesnym, zmieniającym się szybko otoczeniu.

Na wstępie zadaje pytanie: *Co dzieje się z uniwersytem w warunkach, w których przyszło nam działać w ostatnich 13 latach? Jak funkcjonuje on w czasach, gdy wolność przestała być wysublimowanym marzeniem, a potem euforyczną celebracją? Czy wykorzystujemy ją, by realizować intelektualne potrzeby, czy konsumpcyjne pokusy?*

Dzisiaj zakwestionowana została wizja kreowana przez Humboldta i Newmana, według której **zadaniem uniwersytetu było opanować chaos**.

W naszej rzeczywistości uczelnia była także miejscem, gdzie udawało się zachować pewien margines swobody intelektualnej. To tu można było spotkać bohatera rysunków Mleczki – *zbiedniały inteligenta, brnącego po kostki w błocie realnego socjalizmu i powtarzającego w myśli „należę do obszaru kultury śródziemnomorskiej”*. Wtedy było jasne, kto reprezentuje nurt barbarzyńców. Po 1989 roku sprawa stała się trudniejsza. Uniwersytet przeżywa kryzys swojej elitarności. *Nie jest już miejscem „szczególnym”, ale kolejnym (...) ogniwem edukacji, które musi nie tyle posunąć naprzód wiedzę adepta, ile uzupełnić podstawowe w niej braki*.

Wynika to z umasowienia studiów i rosnącej profesjonalizacji kształcenia. Bezinteresowność i zaufanie zakładające pewną wspólnotę postaw zniknęły z listy standardów nauczycieli akademickich. Zostały wyparte przez **myślenie szachisty** – reaktywne i konformistyczne.

Autor wymienia wiele innych problemów występujących w tym środowisku: zawiść, hamowanie karier młodszych pracowników („zbyt młody, może poczekać”), kryzys lojalności wobec własnej uczelni i załamanie się etosu dyspozycyjności nauczyciela wobec ucznia. Ustały dysputy intelektualne, a w ich miejsce rozbrzmiewają co najwyżej spory o pieniądze i partykularne korzyści. Kultura wspólnotowa jest wypierana przez kulturę korporacyjną.

Odradzanie się poczucia elitarności oparto na podstawach ścisłe zawodowej biegłości oraz ekonomiczno-administracyjnej skuteczności. To za mało, by ocalić rozumienia potrzeb wyższych niż *potrzeba pognębienia innych będącą synonimem (...) sukcesu*. W chwili, gdy *nauczyciela jako wzór kulturowy (choć nigdy nie ekonomiczny!) zastąpił „dyrektor kreatywny”, specjalista od publicznego imażu, popularny wydawca czy agent reklamowy*, należy walczyć z prymitywizmem i patologiczną niezdolnością rozumienia symboli. Drogą ku temu może okazać się świadomie wybrana postawa ascezy. Nie chodzi tu o samoumartwienie, lecz o świadomy wybór kanonu wartości.

Tu właśnie pojawia się tytułowa Antygon – postać uosabiająca trwanie przy transcendentnych wartościach mimo nacisku wła-

dzy doczesnej. Dziś w rolę Kreona może się wcielić nie tylko „rząd” czy „parlament”. Podobną presję może wywierać „niewidzialna ręka rynku”, czy może nawet własna korporacja uczonych, gdy uległa „duchowi dorabiania i dojeżdżania”. Profesor Ślawek deklaruje: *Ważną jest sprawą być profesorem, lecz ważniejsze jest to, aby żyć w przekonaniu, że jest nieskończenie wiele ważniejszych rzeczy i myśli, aspektów życia, za które bez wahania „oddalibyśmy” ów tytuł*.

Do takich wartości zalicza chyba więc z regionem, w którym przyszło mu pracować jako naukowcowi. Ceni jego kulturę pracy, a nawet pewną prowincjonalność. Chciałby przywrócić mu pamięć jego artystów i przemysłowców, a nawet świadomość nieodległej tradycji rolniczej. Zawarte w książce archiwalne fotografie i prace malarzy i grafików przekonują czytelnika, że w murach tego pozornie nieatrakcyjnego miasta kryją się rzeczy piękne i niezwykłe – jak rzeka Rawa, której bieg zniknął pod brukiem Katowic.

◀ 11

Dar firmy Moeller dla elektryków ▶

produkcyjny i historię. To jeszcze jedna instytucja, która zrodziła się z tradycji rodzinnej przedsiębiorczości. Może studenci Politechniki Wrocławskiej myślą o „własnej firmie po studiach” powinni zainteresować się tym przykładem?

Przedsiębiorstwo zostało założone w 1899 roku przez Franza Klöcknera w Kolonii. W 1911 roku jego współnikiem został Heinz Moeller. W ciągu ponad 100 lat firma Klöckner-Moeller rozszerzyła swoją działalność na wszystkie kontynenty. Przedsiębiorstwo zatrudnia obecnie 13 tys. pracowników w 80 krajach świata. Siedziba główna znajduje się w Bonn. W 1999 roku firma zmieniła nazwę na Moeller GmbH. Obecnie jest firmą znaną ze swoich wyrobów w dziedzinie elektrotechniki i elektroniki. Swoją sukces zawdzięcza w dużym stopniu szybkości wdrażania postępu w technologii oraz nieustannej pracy badawczej nad rozwojem swoich produktów. Oferuje klientom ponad 35 tysięcy produktów, co stawia ją w czołówce największych producentów branży elektrycznej. Atrakcyjność koncernu wzrosła również dzięki integracji z firmą Felten & Guillaume AG.

Moeller Electric jest producentem najwyższej jakości produktów automatyki przemysłowej, aparatury sygnalizacyjnej, łączeniowej, zabezpieczającej i instalacyjnej oraz systemów rozdzielania i dystrybucji energii.

Ma świadectwa uznania wielu towarzystw klasyfikacyjnych oraz certyfikat Systemu Zapewnienia Jakości wg norm ISO 9001. Oznacza to, że produkty Moellera odpowiadają najnowszym standardom bezpieczeństwa i wymaganiom jakości.

Na rynek polskim firma weszła w 1995 roku jako Klöckner-Moeller Polska, od 1999 r. jako Moeller Electric. Jej główna siedziba znajduje się w Gdańsku. Koncern Moeller nie ograniczył się jedynie do działalności techniczno-handlowej w Polsce. W 1997 roku zainwestował w firmę produkcyjną Elektromontaż 1 Katowice, włączając ją do Grupy Moeller.

Naszym celem jest przybliżenie polskiemu odbiorcy bogatej oferty firmy – deklaruje przedstawiciel Moeller Electric. – Prowadzimy sprawną obsługę handlową działając w oparciu o sieć partnerów na terenie kraju. Wiemy, że sukces firmy zależy od satysfakcji klientów. Proponujemy skorzystanie z naszego doradztwa technicznego i szkoleń. Przekonają się Państwo, jakie korzyści przynosi współpraca z dostawcą zapewniającym kompleksowe rozwiązania, od projektu do jego realizacji.

Nowe wyposażenie laboratorium potwierdza te zapewnienia.

Maria Kiszka

DAR FIRMY MOELLER DLA ELEKTRYKÓW

W gabinecie dyrektora Instytutu Energoelektryki omawiano obopólne korzyści płynące z zapoznania studentów z nowoczesnymi elementami automatyki przemysłowej.

Dyrektor ds. sprzedaży automatyki przemysłowej firmy Moeller mgr inż. Jacek Kmiecik wręcza dziekanowi Wydziału Elektrycznego prof. Januszowi Szafranowi i dyrektorowi I-8 prof. Eugeniuszowi Rosołowskiemu przywiezione dary.

Easy family – przekaźniki programowalne „easy” to jeden z wielu rodzajów sprzętu wytwarzanego przez Moeller Electric Sp. z o.o. Firma obdarowała nowoczesnymi urządzeniami automatycznymi wydziały elektryczne największych politechnik polskich.

BAL NAD BALAMI

Gości witał jako gospodarz JM Rektor prof. Tadeusz Luty z małżonką.

Szczególny nastrój tworzyły wyeksponowane elementy architektury.

Poloneza czas zacząć...

W orszaku przesuwały się piękne panie we wspaniałych kreacjach.

Korwód par zdawał się nie mieć końca.

Sił do tańca nabierano przy wytwornie nakrytych stołach.

Co raz bliżej rock'n'rolla